

КЛИФФОРД САЙМЪК

ПРОЗРЕНИЕ

КОЛЕКЦИЯ АБХАДДОН

КЛИФЪРД САЙМЪК ПРОЗРЕНИЕ

Превод: Венелин Мечков

chitanka.info

ЗЛАТНИТЕ БУБОЛЕЧКИ

Денят започна отвратително.

Артър Белсън, съседът от отсрещната страна на улицата, включи оркестъра си точно в шест сутринта. Той ме накара да се изправя в леглото си.

Белсън си изкарва прехраната като инженер, но същинската му страст е музиката. Не му е в нрава да оставя хората на мира. Обича да се меси в живота на другите.

Преди година или две му хрумна да създаде симфоничен оркестър от работи. Не може да му се отрече, че е талантлив. Зае се с осъществяването на идеята и проектира машини, които можаха не само да разчитат, но и да възпроизвеждат музика, записана на лента, а сетне и машина, способна да транскрибира съдържанието ѝ. След това сглоби много от тези музикални машини в работилницата в мазето си.

Накрая започна да ги изпробва!

Естествено, експериментът изискваше многократно настройване и пренастройване, тъй като Белсън много държеше всеки отделен инструмент да звучи точно както трябва. Започна да ги изпробва един по един продължително време и на максимална мощност, докато постигне удовлетворяващи го резултати.

Някои съседни подхвърлиха идеята да бъде линчуван, но не се получи нищо. Един от проблемите на квартала ни е, че за теб могат да говорят какво ли не, но стигне ли се до конкретни действия, никой не си помръдва пръста.

На издевателствата на Белсън засега все още не можеше да се види краят. С ударните инструменти се бе справил за около година и нещо, но сега бе настъпил редът на струнните, което беше още по-лошо.

Хелън се изправи в леглото до мен и запуши с ръце ушите си. Без никакъв успех. Белсън бе надул музиката, за да може — както би обяснил той — човек наистина да я почувства.

Реших, че вече навярно е успял да разбуди целия квартал.

— Е, това е — казах, измъквайки се от леглото.

— Да приготвя ли закуска?

— Може — отговорих. — Не вярвам нормален човек да бъде в състояние да спи, докато това нещо е включено.

Докато тя приготвяше закуската, поех към градината зад гаража, за да видя как растат гергините. Няма да скрия, че изпитвам голяма слабост към тях. Някои вече даваха признаци, че ще цъфнат точно за годишното изложение на цветята.

Запътих се към градината, но не можах да стигна до нея. Така е в нашия квартал. Човек решава да прави нещо, но никога не успява да го довърши, тъй като винаги се намира някой, решил да го заговори.

Този път въпросният някой бе Доби. Доби е доктор Дарби Уелс, достолепен стар чудак с дълги бели бакенбарди, който живее в съседната къща. Всички се обръщаме към него по прякора му — Доби — но това никак не го смущава, тъй като го възприема като своеобразно признание. Някога Доби е бил известен ентомолог в университета и именно неговите студенти му лепнали този прякор, произлязъл не от изкривяване на името на неговия притежател, а от всеизвестния му някогашен интерес към блатните оси^[1].

Сега обаче Доби бе пенсионер и си нямаше никакво занимание освен дългите и безсмислени разговори с всеки, когото успееше да хване натясно.

Още, когато го съзрях, разбрах, че съм попаднал в капана.

— Според мен е похвално човек да си има хоби — каза облегналият се на оградата Доби, когато се доближих достатъчно, за да го чуя. — Смятам, обаче, че не е много любезно да се занимаваш с него по един толкова шумен начин още при зазоряване.

— Предполагам, че имаш предвид това — посочих с ръка към дома на Белсън, откъдето продължаваха да се разнасят с пълна мощ писъци и стържене.

— Абсолютно — потвърди Доби, като приглади замислено бакенбардите си. — Наистина, дори за миг не бих отрекъл възхищението си от този човек...

— Възхищение ли?

Понякога ми е трудно да разбера Доби. Не толкова поради назидателната тоналност на говора му, колкото поради начина на мислене.

— Точно така — каза Доби. — Нямам предвид машините му, макар и да са електронни чудеса, а начина, по който настройва лентите си. Машината, която измисли за тази цел, е многофункционален уред. Понякога ми се струва, че е истинско човешко същество.

— Когато бях малък, имаше механични пиана, които също работеха с ленти — отвърнах.

— Прав си, Рандъл — съгласи се Доби. — Принципът наистина е един и същ. Обаче помисли за изпълнението! Старите механични пиана просто дрънчаха весело, докато лентите на Белсън предават и най-тънките нюанси на звука.

— Навярно не съм успял да доловя тези нюанси — казах съвсем безмилостно. — Чувам само шумотевица.

Продължихме да обсъждаме Белсън и неговия оркестър, докато Хелън не ме извика на закуска.

Още не бях седнал на масата, когато тя започна с ежедневните си оплаквания.

— Рандъл — каза ми с решителен глас, — кухнята отново е пълна с мравки. Толкова са малки, че почти не можеш да ги забележиш и се пъхат навсякъде.

— Мислех, че си се отървала от тях — отговорих.

— Опитях се. Разбрах къде им е мравунякът и го залях с вряла вода. Сега обаче е твой ред да се заемеш с тях.

— Добре — обещах. — Веднага ще го направя.

— Ти и преди даде такова обещание.

— Бях готов да го изпълня, но ти ме изпревари — отвърнах й.

— И това не е всичко — продължи. — По таваните са се завъдили оси. Завчера ужилиха малкото момиченце на Монтгомъри.

Щеше да добави още нещо, но точно в този миг единадесетгодишният ни син Били бързо слезе по стълбите.

— Виж, татко! — извика възбудено, като ми подаде малка пластмасова кутия. — Такова не бях виждал досега!

Излишно бе да питам за какво става дума. Знаех, че в кутията има насекомо. Миналата година Били колекционираше пощенски марки, а тази — насекоми. Така е, когато имаш за съсед ентомолог, който няма с какво да си запълва времето.

Поех кутията без всякакво въодушевление.

— Калинка — казах.

— Не е калинка — възрази Били. — Твърде голяма е за калинка. И петната, и цветът ѝ са различни. Златиста е, а калинките са оранжеви.

— Тогава провери каква е — казах с нетърпение.

Детето бе готово да се занимава с какво ли не само и само да не чете.

— Вече проверих — рече Били. — Прегледах цялата книга и никъде не я намерих.

— За Бога — прекъсна го Хелън. — Сядай и закусвай. Като че ли не ни стигат мравките и осите, ами си губиш цялото време да ловиш други насекоми.

— Защо, мамо, та така човек се образова — възрази Били. — Така казва доктор Уелс. Според него има седемстотин хиляди различни видове насекоми...

— Къде я откри, сине? — попитах неловко от това, че и двамата се бяхме нахвърлили едновременно върху детето.

— В стаята си — каза Били.

— В собствената ни къща! — изпищя Хелън. — Като че ли не ни стигат мравките...

— Веднага щом закуся, ще я покажа на доктор Уелс.

— По-добре не досаждай на Доби.

— Напротив, надявам се дълго да му досажда — каза сърдито Хелън. — Именно Доби го запали по тези глупости.

Върнах кутията на Били, който я постави до чинията си и се зае със закуската.

— Рандъл — продължи Хелън с третото си оплакване, — не знам какво да правя с Нора.

Нора бе чистачката, която идваше два пъти седмично.

— Какво е направила този път?

— Там е работата, че нищо не прави. Въобще не почиства праха. Развее два пъти парцала и толкоз. Не си дава труда една ваза или лампа да премести.

— Ами намери друга — казах.

— Рандъл, просто си нямаш представа за какво говориш. В днешно време съвсем не е лесно да намериш чистачка, а и не можеш да разчиташ на тях. Обадох се на Ейми...

Изслушах я докрай, като подавах подходящите реплики. Всичко това вече го бях чувал.

Веднага след закуска тръгнах към офиса. Бе твърде рано за търсене на нови клиенти, но имах няколко полица за оформяне, а и останала отпреди работа, така че имаше с какво да запълня извънредните един-два часа.

Малко след пладне ми позвъни Хелън. Гласът ѝ звучеше отчаяно.

— Рандъл — започна без всякакво встъпление, — някой е хвърлил скала точно в средата на градината ни.

— Я повтори — помолих.

— Една голяма скала. Размазала е всички гергини.

— Гергините! — изстенах.

— Най-любопитното е, че не е оставил никакви следи. Такава скала може да се пренесе само с камион, така че...

— Почакай, по-спокойно. Колко точно е голяма тази скала?

— Висока е почти колкото мен.

— Невъзможно! — извиках. След това се опитах да се успокоя. — Това е някаква шега — казах. — Някой е решил да се пошегува с нас.

Опитах се да отгатна кой би могъл да го направи, но не можах да се сетя за никой, който би си сторил този труд. Джордж Монтгомъри бе сериозен и улегнал човек. Белсън бе твърде зает с музиката си, за да се пошегува с някого. Колкото до Доби, не ми бе по силите да си представя как би могъл да се пошегува с когото и да е.

— Голям майтап, няма що! — изрече Хелън.

Реших, че нито един съсед не би ми погодил такъв номер. Всички знаеха, че много се надявам да получа нови награди за гергините си.

— Днес ще гледам да се прибера по-рано — казах ѝ. Ще видя какво може да се направи.

Знаех много добре, че почти нищо не може да се направи, освен да се разкара скалата.

— Ще се отбия у Ейми — каза Хелън. — И аз ще се постарая да се прибера по-рано.

Започнах да оглеждам още една полица, но работата ми не спореше. През цялото време си мислех за гергините.

В ранния следобед си тръгнах към къщи и по пътя купих от една аптека спрей с инсектицид. На опаковката пишеше, че успешно умъртвява мравки, хлебарки, оси, листни въшки и всякакви други гадини.

Заварих Били седнал на стъпалата пред входа.

— Здравсти, сине. Нямах ли с какво да се занимаваш?

— С Томи Хендерсън си играхме на войници, но ни омръзна.

Оставих инсектицида върху кухненската маса и се отправих към градината. Били безмълвно ме последва.

Скалата бе действително там, точно в средата на лехата с гергините и наистина бе толкова голяма, колкото каза Хелън. На вид бе странна. Не приличаше на обикновен камък и върху нея имаше пъстри петна. Цветът ѝ бе бледо-червен, а по форма наподобяваше почти идеална сфера.

Обиколих наоколо, за да установя размера на нанесените щети. Някои от гергините бяха оцелели, но най-хубавите бяха смачкани. Нямахме никакви следи, от които да стане ясно как скалата се е озовала на това място. Бе на около тридесет стъпки от улицата и е могла да бъде спусната върху лехата единствено с помощта на кран. И това обаче изглеждаше съвсем неправдоподобно, тъй като по протежение на улицата бяха опънати много кабели.

Отидох до скалата и я огледах отблизо. Цялата бе обсипана с малки отвори с неправилна форма, повечето от които не по-дълбоки от сантиметър. На места се виждаха гладки ивици, под които прозираше по-тъмна повърхност, сякаш някой бе олющил част от най-горния слой. Гладките тъмни петна имаха блясъка на полиран восък. В главата ми изникна смътен спомен, нещо от времето, когато мой приятел колекционираше камъни.

Втречих поглед в една от лъскавите ивици и ми се стори, че под нея прозират вълнисти линии.

— Били — попитах, — ти би ли разпознал един ахат, ако го видиш?

— Не знам, татко. Томи обаче би го разпознал. Той е събрал какви ли не камъни.

Били се доближи до скалата и също се взря в една от лъщящите повърхности. Наплюнчи пръст и го прокара по нея, за да подчертае блясъка ѝ.

— Не съм напълно сигурен — каза, — но според мен е ахат.

Отдръпна се малко от скалата и я погледна с известно уважение.

— Татко, ако наистина е ахат, искам да кажа, голям ахат, би струвала страшно много пари, нали?

— Нямам представа. Навярно си прав.

— Един милион долара, може би.

Поклатих глава.

— Не вярвам да струва чак милион.

— Все пак ще ида да извикам Томи.

После се стрелна покрай гаража като мълния и го чух как тича към Томи.

Обиколих още няколко пъти скалата с надеждата да определя поне приблизително теглото ѝ, но без особен успех. Чудех се какво да правя по-нататък.

Прибрах се у дома и прочетох упътването върху кутията с инсектицид. Отворих я и я изпробвах. Аерозолът работеше.

Коленичих пред прага на кухненската врата и се опитах да открия мравешката пътека. Не успях да видя нито една мравка, обаче от опит знаех, че те са малко по-големи от точкици и почти прозрачни, така че много трудно се забелязваха.

Малък проблясък в един от ъглите на кухнята привлече погледа ми и аз се извърнах нататък. Дребна златисто блещукаща точка се бе понесла покрай кухненския шкаф в посока към мивката. Бе една от необичайните калинки. Насочих аерозола към нея и натиснах бутона, но тя продължи пътя си и се скри под умивалника.

След като буболечката изчезна, възобнових търсенето на мравките, но от тях нямаше и следа. Нямаше мравки, които да влизат през кухненската врата. Или пък да излизат през нея. Нямаше никакви мравки и върху мивката и кухненската маса.

Излязох от къщата и се заех с операция „Оса“. Знаех, че задачата ще да бъде трудна. Гнездото на осите бе разположено непосредствено до капандурата на таванския прозорец и затова — труднодостъпно. Огледах мястото и реших, че най-разумно ще е да изчакам настъпването на нощта, когато всички оси щяха да се приберат в гнездото. Тогава щях да се покатеря по стълбата и да им видя сметката, а сетне да се измъкна с максимална скорост, като внимавам да не си счупя врата.

Ще призная, че никак не ми се занимаваше с тази работа, но от тона на Хелън на сутрешния разговор ми бе станало ясно, че няма място за шикалкавене.

Около гнездото летяха няколко оси. Докато ги наблюдавах, две от тях паднаха на земята.

Чудейки се какво става, се доближих до гнездото и видях, че земята под него е буквално обсипана с мъртви и агонизиращи оси. Дори докато зяпах учудено, падна още една и започна да се гърчи.

Огледах внимателно мястото с надеждата да открия какво става. Единственото, което забелязах, бе че от време-навреме някоя оса пада мъртва.

Това бе чудесно. Щом нещо бе започнало да убива осите, то аз щях да си спестя това усилие.

Тъкмо оставях флакона с инсектицида в кухнята, когато откъм задния двор дотърчаха задъхани Били и Томи Хендерсън.

— Господин Марсдън — каза Томи, — онази скала там е ахат. Петнист ахат.

— Е, много хубаво — отвърнах.

— Не ме разбрахте — каза Томи. — Ахати с такива размери не съществуват. Особено петнисти. Наричат ги „Ахати от Горното езеро“ и не са много по-големи от вашия юмрук.

Това привлече вниманието ми и реших да направя още един оглед на скалата в градината. Децата ме последваха.

Тази скала наистина бе нещо чудесно. Погалих я и реших, че съм имал късмет, дето се е озовала в моята градина. Вече бях забравил гергините.

— Бас държа, че бихте могли да вземете много пари за нея — каза Томи с блеснали очи.

Не отричам, че същата мисъл бе проблеснала и в моето съзнание.

Отново протегнах ръка към скалата и я натиснах леко, колкото да усетя нейната масивност.

Скалата помръдна.

Изненадан, аз я натиснах малко по-силно и тя отново помръдна.

Томи бе удивен.

— Това е много странно, господин Марсдън. Въобще не би трябвало да се отмества. Та тя тежи поне няколко тона. Вие сигурно сте страшно силен човек.

— Не съм силен — отвърнах. — Поне не чак толкова силен.

Върнах се в къщата и прибрах инсектицида. След това приседнах на стълбището пред входната врата и се замислих.

От момчетата нямаше и следа. Навярно бяха отишли да разгласят новината из целия квартал.

Ако това нещо бе наистина ахат, огромен ахат, както каза Томи, щеше да представлява фантастичен музеен експонат и да ми донесе пари. Ако бе ахат, обаче, защо тогава бе толкова лек? Дори и десет мъже не би трябвало да могат да го помръднат.

Какви ли права щях да имам върху него, ако наистина се окажеше ахат? Той бе в моята собственост и бе редно да ми принадлежи. Ами ако дойдеше някой и предявеше претенции върху него?

Имаше и още една загадка — как се бе оказал тук? Докато търсех отговори на тези въпроси, иззад ъгъла на къщата се появи Доби и седна на стъпалата до мен.

— Много интересни неща се случват напоследък — рече. — Разбрах, че в градината ти се е появила ахатова скала.

— Така мисли Томи Хендерсън. Той би трябвало да знае. Били ми каза, че е голям спец на тема скали.

Доби почеса мустаците си.

— Хобито е велико нещо — каза. — Особено за децата. От хобитата научават много неща.

— Прав си — съгласих се без особено въодушевление.

— Тази сутрин след закуска синът ти ми донесе едно насекомо, за да го идентифицирам.

— Казах му да не ти досажда.

— Много се радвам, че ми го донесе — каза Доби. — Такова насекомо не бях виждал.

— Аз го взех за калинка.

— Имаш известно основание — съгласи се Доби. — Действително съществува малка прилика. Ако ме питаш, обаче, не съм сигурен дали въобще е насекомо. Право да ти кажа, в много отношения наподобява повече костенурка, отколкото насекомо. Въобще му липсва сегментацията, която ще откриеш у всички насекоми. Външният му скелет е изключително твърд, може да прибира главата и крачката си в тялото и няма антени.

Поклати глава озадачен.

— Необходим е, разбира се, един много по-обстоен оглед, преди да се пристъпи към класификация. Случайно да имаш и други от тези буболечки?

— Преди малко видях една да тича из кухнята.

— Имаш ли нещо против, ако видиш друга, да я уловиш и ми я дадеш?

— Ни най-малко — отговорих. — Ще се опитам да ти набавя една.

Изпълних обещанието си. След като си тръгна, слязох в мазето, за да потърся още буболечки. Видях няколко, но така и не успях да хвана нито една от тях и след малко се отказах от опитите си.

След вечеря от отсрещната страна на улицата се появи Артър Белсън. Беше развълнуван, което не бе необичайно състояние за него. Артър е нервен мъж с остри черти, който много лесно се разстройва.

— Чух, че скалата в двора ти е ахат — рече. — Какво смяташ да правиш с нея?

— Не знам. Сигурно ще я продам, стига да се намери кой да я купи.

— Възможно е да е много ценна — каза Белсън. — Не можеш просто да я оставиш така. Може да дойде някой и да я открадне.

— Не виждам какво мога да направя — отвърнах. — Определено не мога да я преместя, а не смятам да стоя цяла нощ на пост до нея.

— Няма защо да стоиш на пост — рече Белсън. — Аз иде имам тази грижа. Ще ѝ монтирам алармена инсталация.

Идеята не ме въодушеви кой знае колко и се опитах да го разубедя. Артър обаче бе като хрътка, попаднала на заешка следа. Отиде в мазето си, донесе оттам макара с кабел и кутия с инструменти и се зае за работа.

Когато привършихме, почти стана време за лягане. Кабелите бяха свързани с алармен звънец, разположен от вътрешната страна на кухненската врата. Хелън гледаше кисело, тъй като не искаше никой да ѝ бърника из кухнята, независимо че бе заради ахата.

Звънецът на алармената инсталация ме събуди посред нощ и първоначално не успях да съобразя какъв е целият този шум. Сетне се сетих за нея и бързо се спуснах по стълбите. На предпоследното стъпало стъпих на нещо, което се изтърколи изпод крака ми, така че се

проснах на пода във всекидневната. При падането си съборих една лампа, която се стовари върху мен и ме удари по главата, и един стол, оплетен в кабела на лампата.

Явно бях стъпил върху стъклено топче. Проклетото хлапе отново бе осеяло къщата с топчета. А бе твърде голямо за това. Би трябвало да знае, че не трябва да се оставят топчета върху стълбището.

На ярката лунна светлина, проникваща през прозореца, видях как топчето се движи. Не се търкаляше, а се движеше. Много други топчета също се движеха с голяма скорост по пода. Целият под бе осеян с блестящи златни топчета, огряни от лунната светлина.

И това не бе всичко. В самата среда на дневната стоеше хладилникът!

Алармата продължаваше да дрънчи със силен звук. Стегнах се, освободих се от лампата и бързо се отправих към кухненската врата зад мен. Чух писъците на Хелън, идващи откъм горния етаж.

Отворих вратата и след това, без да се обувам, запраших през овлажнената от росата трева към ъгъла на къщата.

До скалата стоеше замаяно куче. По някакъв начин бе успяло да оплете единия си крак в глупавите кабели на Белсън и сега стоеше там на три крака и се опитваше да се измъкне.

Извиках му и се наведох да потърся в тревата нещо, с което да го замеря. То направи рязък напън, освободи се п бързо се затича към улицата, а ушите му плющяха в утринния ветрец.

Звънецът зад гърба ми замълча.

Извърнах се и се отправих обратно към къщата. Чувствах се като глупак.

Внезапно си спомних, че бях съзрял хладилника в средата на дневната. Това е невъзможно, казах си. Хладилникът си е в кухнята и никой не го е местил оттам. Преди всичко, няма никакви причини един хладилник да се намира в дневната, та нали мястото му е в кухнята. На второ място, нямаше кой да го помръдне, а ако все пак някой се бе опитал да стори това, щеше да разбуди цялата къща.

Реших, че са започнали да ми се привиждат разни неща. Заради скалата и буболечките бях започнал да халюцинирам.

Оказа се, че не съм прав.

Хладилникът продължаваше да стърчи в средата на дневната. Захранващият му кабел бе измъкнат от контакта и върху мокета се бе

образувала локва от стапящия се лед.

— Ще похаби мокета! — изкрещя ми Хелън, без да сваля поглед от странстващия хладилник. — И храната ще се развали, и ...

Били, все още сънен, се спусна по стълбите.

— Какво става тук? — попита.

— Не знам — отговорих му.

Насмалко щях да му разкажа за буболечките, които търчаха по пода, но се усетих навреме. Нямаше смисъл да тревожа повече Хелън.

— Хайде да върнем хладилника на мястото му — предложих. — Тримата заедно ще се справим.

Започнахме да дърпаме, бутаме и влачим хладилника, оставихме го на мястото му и го включихме в контакта. Хелън взе отнякъде парцали и започна да подсушава мокрия мокет.

— Имаше ли нещо при скалата, татко? — попита Били.

— Едно куче — отговорих. — Само едно куче.

— Аз още от началото бях против това — каза Хелън, коленичила и заета с килима. — Тази идея беше съвсем глупава. Никой нямаше да дойде да ти краде скалата. Не можеш просто да повдигнеш една скала и да я отнесеш. Този Артър Белсън е съвсем смахнат човек.

— Съгласен съм — отвърнах виновно. — Но ти знаеш, че е много добросъвестен човек и че всичките му мисли са изпълнени с разни устройства...

— Тази нощ въобще няма да можем да мигнем — каза Хелън. — Ще се будим поне дузина пъти, за да гоним уличните кучета и котки. И въобще не вярвам тази скала да е ахат. Хванахме се на думите на Томи Хендерсън.

— Томи Хендерсън е страхотен спец на тема скали защити Били приятеля си. — Няма ахат, който да не разпознае. У дома си има пълна кутия за обувки с тях.

Започнахме да спорим за скалата, а не за това, което наистина трябваше да ни смути, за това, което противоречеше най-силно на здравия разум — преместения хладилник.

Изведнъж в главата ми се появи догадка. Случайна, дошла от нищото, тя изпълни съзнанието ми.

Потреперих от тази мисъл, но въпреки усилията си не успях да се освободя от нея.

Дали пък не съществувате някаква връзка между хладилника и буболечките?

Хелън най-сетне се изправи.

— Готово — рече сърдито. — Повече от това не мога да направя. Дано не се е повредил.

Буболечка, мислех си, нито една буболечка не би могла да премести хладилник. Нито хиляда буболечки. И, най-важно, нито една буболечка нямаше да пожелае да направи това. На една буболечка щеше да ѝ бъде все едно дали хладилникът е в хола или в кухнята.

С делови вид Хелън остави влажния парцал да съхне в мивката върна се в дневната и загаси осветлението.

— Да си лягаме — рече. — Ако извадим късмет, може и да успеем да подремнем.

Отидох до алармената инсталация, разположена до кухненската врата, и я изключих.

— Сега наистина ще подремнем — казах.

Самият аз не се надявах да заспя. Реших, че ще изкарам остатъка от нощта буден и в размисли за случилото се с хладилника. Все пак успях да се унеса, макар и не за дълго.

Точно в шест и половина оркестърът на Белсън ме изкара от леглото.

Хелън седна в леглото и запуши с ръце ушите си.

— О, не отново! — възкликна.

Затворих прозорците и шумът леко затихна.

— Покрий главата си с възглавница — предложих ѝ. Облякох се и слязох на долния етаж. Хладилникът си беше в кухнята и всичко изглеждаше наред. Няколко буболечки шареха насам-натам, но не докосваха нищо.

Приготвих си закуска и сетне се отправих за работа. За втори пореден път пристигах в службата преди началото на работното време. Мислех си, че ако тази работа продължи, ще трябва всички съседни да се съберем и да вземем някакви мерки срещу Белсън и неговия оркестър.

Денят протече добре. Сутринта успях да пласирам две полици и да подготвя трета.

Когато се прибрах у дома рано следобед видях, че ме очаква един индивид със странен поглед.

— Ти ли си Марсдън? — попита. — Ти ли си този, дето държи в градината си ахатова скала?

— Казаха ми, че била такава — отговорих.

Човекът бе небрежно облечен дребосък, с торбести брезентени панталони и армейски обувки. Под колана му бе мушната геоложко чукче, един от тези инструменти, които от едната страна са като чукове, а от другата като кирки.

— Чух за това — каза човекът с възбуден и донякъде войнствен глас. — Не мога обаче да повярвам. Толкова големи ахати няма.

Държането му не ми хареса.

— Ако сте дошъл тук да спорите...

— Няма такава неща — реагира човекът. — Казвам се Кристиан Бар и съм колекционер на камъни, нали ме разбирате. Откак се помня съм се занимавал с това. Притежавам много голяма колекция. Председател съм на местния клуб на любителите на камъни. Няма изложба, на която да не съм спечелил награди. Помислих си, че ако притежавате такава скала...

— Да?

— Ами, ако притежавате такава скала, бих могъл да я купя. Първо обаче трябва да я видя.

Наместих шапката на главата си.

— Да вървим — казах.

Вече в градината, Бар изпадна във възторг от скалата. Напљунчи пръст и потри оголените места. Наведе се и я огледа внимателно. Плъзна ръка по повърхността. Промърмори нещо под носа си.

— И? — попитах.

— Действително е ахат — каза задъхалият се Бар. — По всички признаци изглежда, че е цялостен, съвършен ахат. Ето, вижте тези дупчици, това са следи от вулканичния мехур, в който се е образувал. Винаги имат такава окраска на повърхността. Ето и характерната шарка. В местата, където повърхността е олющена, се виждат следи от подраковинни наслоения. И разбира се, напълно видим е слоестият характер на минерала.

Извади геоложкото чукче от пояса си и леко удари скалата. Тя закънтя като чудовищна камбана. Бар застина и отвори уста от удивление.

— Не би трябвало да издава такъв звук — изрече, след като донякъде се посъвзе. — Звучи, сякаш е куха.

Отново удари скалата и тя повторно заехтя.

— Ахатът е много странен материал — каза. — По-здрав е от най-яката стомана. Допускам, че от него може да се направи и камбана, стига да знаеш как.

Пъхна чукчето в пояса си и отново огледа скалата.

— Може би е гърмящо яйце — мърмореше под носа си. — Всъщност не. Не е възможно. В гърмящото яйце ахатът се намира в центъра, не на повърхността. А и този ахат е петнист, а петнистите ахати нямат отношение към гърмящите яйца.

— Какво представлява гърмящото яйце? — попитах, но той не ми отговори. Бе се навел и разглеждаше долната част на скалата.

— Марсдън — попита, — колко искаш за това нещо?

— Назови някаква сума — казах. — Нямам представа колко би могло да струва.

— Готов съм веднага да ти броя хилядарка.

— Не съм съгласен — казах.

Не твърдя, че намерих сумата за недостатъчна. Просто знам, че по принцип не трябва да се съгласяваш с първата оферта.

— Ако не беше куха, щеше да струва много повече — каза Бар.

— Не може да си сигурен, че е куха.

— Та нали сам чу как изкънтя, когато я ударих?

— Възможно е поначало така да си звучи.

Бар поклати глава.

— Нещо не е наред — оплака се. — Никой не е виждал толкова голям петнист ахат. Кухи ахати не съществуват. А и ти не знаеш откъде се е появил този.

Не му отговорих. Нямахше причини да го правя.

— Виж — каза той след малко. — Пробит е. Ей там долу има отвор.

Наведох се и погледнах мястото, което той посочи. И наистина, там имаше малък отвор, с диаметър от не повече от един сантиметър със съвършено правилна форма и ясно очертани краища, сякаш някой го бе пробил с бормашина.

Бар се огледа, откри някакъв дълъг плевел и го почисти от листата. Стъблото, дълго около седемнадесет сантиметра, без

проблеми премина през отвора.

Бар отстъпи назад и смръщено огледа скалата.

— Куха е, няма съмнение — рече.

Не му обърнах особено внимание. Бях започнал да се потя. В съзнанието ми бе започнала да се оформя друга откачена мисъл.

Отворът имаше точно такъв размер, че през него да могат да минават буболечките.

— Виж какво — каза Бар, — ще ти дам две хиляди и ще те отърва от тази грижа.

Поклатих глава. Явно бях започнал да откачам, след като потърсих връзка между буболечките и скалата само защото отворът имаше подходящ размер. Сетих се, че преди това бях започнал да търся връзка между буболечките и хладилника. На всеки нормален човек бе съвършено ясно, че буболечките просто нямаше как да имат нещо общо с хладилника или със скалата.

Та те бяха просто обикновени буболечки. Е, може би не съвсем обикновени, но все пак буболечки. Наистина, бяха озадачили Доби, но самият той неведнъж бе казвал, че съществуват много все още некласифицирани буболечки. Може би тези принадлежаха към някакъв странен вид, внезапно появили се на белия свят вследствие на екологически взрив, след като дълго време са били неизвестни.

— И какво? — попита удивеният Бар. — Не те ли устройват две хиляди?

— Ъ? — реагирах, след като се завърнах на земята.

— Току-що ти предложих две хиляди за скалата.

Огледах го внимателно. Не приличаше на човек, готов да даде две хиляди само за едно хоби. По-скоро разбираше от този вид стока и искаше да направи удар. Искаше да ми отнеме скалата преди да съм успял да осъзная истинската ѝ стойност.

— Ще си помисля — отговорих му небрежно. — Ако реша да приема предложението ти, къде мога да те открия?

Даде ми адреса си с троснат глас и неохотно се сбогува. Очевидно бе ядосан, че не приех неговите две хиляди. Зави покрай гаража и след малко чух как запали двигателя на колата си и отпътува.

Замислих се дали не трябваше да приема двете хиляди. Две хиляди бяха много пари и щяха да ми свършат работа. Човекът обаче бе твърде нетърпелив и погледът му бе изпълнен с алчност.

Поне едно нещо беше ясно. Не биваше да държа скалата в градината. Бе твърде ценна, за да остане неохранявана. Трябваше да я вкарам в гаража и да я заключа. Джордж Монтгомъри имаше скрипец и въже. Можеше да му поискам да ми послужи с тях, за да преместя скалата.

Отправих се към къщи, за да съобщя добрата новина на Хелън, макар и да бях сигурен, че тя ще ми се скара, задето бях отхвърлил офертата от две хиляди долара.

Тя ме посрещна на кухненската врата, прегърна ме и ме целуна.

— Рандъл — изгука, — това е наистина прекрасно.

— И аз мисля така — съгласих се, като се зачудих кога е могла да разбере това.

— Ела само да ги видиш — каза. — Буболечките почистват къщата!

— Какво правят? — извиках.

— Ела само да ги видиш — каза тя и ме задърпа. — Такова нещо не си виждал. Всичко направо блести от чистота!

Последвах я в хола, изпълнен с неверие, граничещо с ужас.

Буболечките се бяха строили в батальони и работеха съвсем целенасочено. Една дружина, строена в четири редици, се бе покатерила на гърба на кресло. Това, което видях, приличаше на телевизионна реклама. Долната половинка от облегалката на креслото бе така чиста, че изглеждаше като нова, докато горната си оставаше захабена.

Друга група почистваше масата. Трета се бе заела с шкафа в ъгъла на стаята, а едно малко войнство лъскаше телевизора.

— Вече почистиха целия мокет — изпищя от удоволствие Хелън. — Тази част от стаята е съвсем чиста, а някои вече се заеха с камината. Нора не щеше даже да я докосне. Сега нейните услуги повече няма да ми трябват. Рандъл, даваш ли си сметка, че тези буболечки ще ни спестят двадесетте долара седмично, които плащаме на Нора? Дали няма да е добре да ми дадеш да ги изхарча аз? Нуждая се от много неща. От години не съм си купувала нова рокля, време е да си взема шапка, а и завчера видях едни обувки...

— Ама това са буболечки! — извиках. — Знам, че те е гнус от тях. Че ги ненавиждаш. Буболечките не чистят мокета. Направо го изяждат.

— Така е, Рандъл, обаче тези буболечки са умни — възрази щастливата Хелън. — Не ме е гнус от тях. Не приличат на мравките и паяците. Не те побиват тръпки, като ги гледаш. Я ги виж колко са спретнати, дружелюбни и игриви. Дори бих казала, че са красиви. Приятно ми е да ги гледам как работят. Не са ли очарователни? Виж само колко са дружни, щом трябва да свършат някаква работа. Досуц като прахосмукачка са. Достатъчно е да преминат върху нещо, за да не остане там и следа от прах и мръсотия.

Докато наблюдавах усърдните занимания на буболечките, почувствувах как върху гърба ми преминават ледени тръпки. Колкото и да бе противен изводът на здравия разум, вече си бях дал сметка, че подозренията ми относно връзката на буболечките с хладилника и скалата съвсем не са били налудничави.

— Ще позвъня на Ейми — каза Хелън, като се запъти към кухнята. — Ще ми се веднага да ѝ съобщя тази прекрасна новина. Как мислиш, дали бихме могли да ѝ дадем някои от буболечките? Колкото да ѝ помогнем да започне да обзавежда дома си.

— Почакай малко. Тези неща не са буболечки.

— Не ме интересува какво са — рече безгрижно Хелън, която вече бе започнала да набира номера на Ейми. Важното е, че почистват къщата.

— Хелън, все пак, изслушай ме...

— Тихо! — отвърна ми тя закачливо. — Не мога да разговарям с Ейми, ако ти се... Ейми, ти ли си?

Видях, че работата е безнадеждна. Оттеглих се, претърпял пълно поражение.

Реших да поразчистя някои неща от гаража, за да освободя място за скалата.

Вратата бе отворена. Били съсредоточено майстореше нещо на тезгяха.

— Здравсти, сине! — казах с колкото се може по-бодър глас. — С какво се занимаваш?

— Правя капани, татко. Искам да уловя някои от буболечките, които почистват къщата. Томи ми е партньор. Отиде у тях да донесе малко стръв.

— Стръв ли?

— Да. Разбрахме, че обичат ахати.

Подпрях се на една греда, за да не се олюлея. Събитията се развиваха по-бързо, отколкото можех да ги възприема.

— Поставихме капани в мазето, където е пълно с буболечки — обясни Били. — Опитвахме с всякаква стръв — сирене, ябълки, умрели мухи и какво ли още не, но буболечките въобще не ги докоснаха. Томи имаше в джоба си едно съвсем малко ахатче, от най-разпространените, така че опитахме и с него.

— Откъде ви дойде на ум да опитате с ахат, сине? Трудно е да си представиш по-неподходяща...

— Ами нали ти казах, татко, че опитахме всичко...

— Да, да. Всъщност, има логика в опита ви...

— Досадното е, че трябва да правим капани от пластмаса — продължи Били. — Само тя ги задържа. Пробиват капаните от всякакъв друг материал.

— Кажете ми, какво мислите да правите с тези буболечки, щом ги уловите?

— Ще ги продаваме, разбира се. С Томи решихме, че лесно ще се пласират. Щом хората разберат как почистват къщите, ще ги купуват. Ще искаме по пет долара за половин дузина. Това е къде-къде поевтино от прахосмукачка.

— Обаче само шест насекоми...

— Те се размножават — каза Били. — И то много бързо. Преди два дена бяха само няколко на брой, а сега са плъпнали из цялата къща.

Били продължи да майстори капана си.

Накрая каза: „Татко, ако искаш, можеш да се включиш и ти. Трябва ни начален капитал, за да купим пластмаса, с която да направим повече и по-здрави капани. Бихме могли да направим голям удар“.

— Виж, сине, ти продаде ли вече някои от буболечките?

— Ами, опитахме се, обаче никой не ни повярва. Решихме да изчакаме мама да разпространи новината.

— Какво направихте с буболечките, които уловихте?

— Дадохме ги на доктор Уелс, който ни беше помолил за това. Не му взехме пари.

— Били, ще те помоля за нещо.

— Разбира се, татко. За какво става дума?

— Засега не продавай никакви буболечки. Не продавай нищо, преди да съм ти разрешил.

— Татко, моля ти се...

— Сине, имам чувството, че тези буболечки са извънземни.

— И ние с Томи си помислихме същото.

— Какво?

— Ами, татко, първо решихме да ги продаваме на парче, като екзотични животинчета. Това беше преди да разберем, че могат да почистват. Мислехме, че някои хора могат да ги купят, защото имат много странен вид. Томи предложи да казваме, че са извънземни буболечки, докарани от Марс или нещо от този род. После обаче се замислихме над това и колкото повече разсъждавахме, толкова повече започнахме да подозираме, че може и наистина да са от Марс. Не са същински насекоми, доколкото успяхме да установим. Не приличат на нито едно земно животно...

— Добре — казах. — Добре.

Такива са днешните деца. Много бързо се развиват. Ти мислиш как да им обясниш нещо, а те вече го знаят. Така е.

Искрено казано, това не прави чест на възрастните.

— Предполагам, че сте размишлявали и как са пристигнали тук.

— Не сме съвсем сигурни — каза Били — но имаме една теория за това. В оная скала намерихме отвор с размерите на буболечка. Допуснахме, че може да са използвали нея.

— Няма да ми повярваш, сине, обаче и аз си помислих същото. Не успях да отгатна само каква енергия са използвали. Какво е придвижвало скалата през космическото пространство?

— Ами, татко, и ние не знаем. Има обаче нещо друго. Възможно е по време на пътуването да са използвали скалата за храна. Сигурно са пътували само няколко от тях, така че е щяла да им стигне за години. И така, започнали са да изяждат ахата, като той е ставал кух и по-лесен за управление. А отвора са го прегризали едва след кацането.

— Ахатът все пак е само скала...

— Ти не ме слушаш внимателно, татко — каза търпеливо Били. — Нали ти обясних, че ахатите са единствената стръв, която ги привлича?

— Рандъл — обади се Хелън откъм вратата. — Ако нямаш нищо против, ще взема колата и ще се отбия до Ейми. Просто гори от

нетърпение да чуе за буболечките.

— Вземи я — отговорих. — И без това няма къде да ходя. Ще си бъда у дома.

Тя се отправи към колата, а аз се обърнах към Били.

— Не пипай нищо, преди да се върна.

— Къде ще ходиш, татко?

— Ще се отбия у Доби.

Доби бе седнал на пейка, разположена под ябълково дърво. На лицето му бе изписана тревога, но това не му попречи да говори.

— Рандъл — започна, още щом ме забеляза, — днешният ден е много тъжен за мен. — Цял живот съм се гордял с професионалната прецизност, която проявявах в своята работа. Днес обаче съвсем съзнателно в изблик на раздразнение наруших всички възможни принципи на експерименталните и лабораторни техники.

— Това не е хубаво — казах, без все още да разбирам какво точно има предвид. Това не бе нещо необичайно. Често не бе възможно да се разбере какво иска да каже.

— Виновни са твоите проклети буболечки — рече Доби с укор в гласа.

— Ти нали сам поиска повече буболечки? Разбрах, че Били ти е донесъл.

— Вярно е. Исках да ги изследвам, да им направя дисекция и да разбера как се движат. Може би си спомняш, че ти казах колко е твърд екзоскелетът?

— Разбира се, че си спомням.

— Рандъл — продължи тъжно Доби, — ще ми повярваш ли, ако ти кажа, че този екзоскелет бе толкова твърд, че не можах да му направя нищо? Не успях нито да го срежа, нито да го отлепя. Знаеш ли какво направих?

— Нямам представа — отвърнах. Бях започнал да ставам нетърпелив. Надявах се най-сетне да започне да говори по същество. Нямаше смисъл обаче да го подканвам към това. Той никога не бързаше.

— Е, тогава ще ти кажа — рече Доби. — Взех един от тези малки негодници и го поставих върху наковалня. Сетне взех чук и го тряснах с все сила. Искрено ти казвам, че не се гордея с постъпката си. Във

всяко отношение тя е отрицание на принципите на лабораторната техника.

— На твое място не бих се тревожил от това — казах. Самите обстоятелства, при които е станало, са необичайни. Според мен важното е какво си успял да научиш за буболечката...

Внезапно в главата ми просветна ужасна мисъл.

— Само не ми казвай, че чукът не е свършил работа!

— А, напротив, свърши чудесна работа — рече Доби с известно задоволство. — Видях му сметката. Стана на пух и прах.

Приседнах на пейката до него и започнах да чакам. Знаех, че в крайна сметка ще ми каже какво е видял.

— Много удивителна работа — каза Доби. — Да, наистина много удивителна работа. Тази буболечка бе направена от кристали. От нещо, което наподобява най-фин кристален прах. В нея нямаше никаква протоплазма Или поне аз не успях да забележа — добави предпазливо.

— Кристална буболечка! Та това е невъзможно!

— Невъзможно — повтори Доби. — По земните стандарти — да. Това е в разрез с всичко, което знаем и мислим. Въпросът обаче е дали нашите земни стандарти са универсални.

Не казах нищо, но почувствувах голямо облекчение, че и някой друг разсъждаваше като мен. Това можеше да се приеме като свидетелство, че не съм луд.

— Разбира се, — каза Доби — това рано или късно трябваше да се случи. Рано или късно някой чужд разум неизбежно щеше да ни открие. Представяхме си какви ли не чудовища и ужасии, но така и не успяхме да отгатнем истинските...

— Засега нямаме основания да се страхуваме от буболечките — побързах да кажа. — Дори биха могли да ни бъдат полезен съюзник. Вече започнаха да ни помагат. Може би предлагат да сключим сделка. Ние ще им осигурим място за живеене, а те в замяна...

— Грешиш, Рандъл — предупреди ме тържествено Доби. — Тези неща са извънземни. Не си помислят даже и за миг, че те и човешката раса биха могли да имат дори една-единствена обща цел или концепция. Жизненият им процес какъвто и да е той, ни е свършено чужд. Такива би следвало да бъдат и техните разбирания. В сравнение с тях един земен паяк ти е брат.

— Те обаче почистиха дома ни от мравките и осите.

— Може и да са почистили къщата ти от мравки и оси, но съм уверен, че не ги е движело желанието да ти помогнат. Не вярвам да са имали намерението да подобрят живота на човека, в чийто дом по случайност са намерили убежище и установили лагер или предмостие, както искаш го кажи. Съмнявам се да те възприемат другояче освен като някакво загадъчно чудовище, с което все още не знаят как да се справят. Е, убили са твоите насекоми, но са свършили това на собственото си житейско равнище. Може би са съзрели в тях някаква потенциална заплаха или препятствие.

— Дори и при това положение бихме могли да ги използваме — съобразих нетърпеливо. — С тяхна помощ бихме могли да контролираме вредните насекоми и в частност разпространителите на болести.

— Настина ли? — попита Доби. — Какво те кара да мислиш, че ще сме в състояние да направим това? Те биха могли да избият не само вредните, а всички насекоми. Можем ли да лишим нашия растителен свят от опрашители? Давам ти само един пример.

— Може и да си прав — казах, — но не си в състояние да ме убедиш, че трябва да се опасяваме от буболечките, дори и да са кристални. Даже и да се превърнат в някаква заплаха, ще открием начин да се справим с тях.

— Откакто съм седнал тук, не преставам да мисля за нещо — каза Доби. — Дойде ми на ум, че може би се сблъскваме с форма на обществено устройство, непозната на нашата планета. Убеден съм, че тези извънземни създания задължително действат в съответствие с принципите на кошера. Не трябва да ги разглеждаме като отделни единици, а като едно цяло. Като един-единствен разум със собствени цели и действия.

— Ако наистина си убеден, че са опасни, какво според теб би трябвало да направим?

— Все още притежавам наковалня и чук.

— Остави шегите, Доби.

— Прав си — каза Доби. — Въпросът не е смешен и няма да бъде решен с наковални и чукове. Най-разумно според мен би било да се евакуира районът и да се взриви над него атомна бомба.

Откъм пътеката се зададе запъхтият Били.

— Татко! — крещеше. — Татко!

— Успокой се — казах му и го хванах за ръката. — Какво става?

— Някой унищожава мебелите ни — извика Били — и ги изхвърля извън къщата.

— Почакай малко. Сигурен ли си в това?

— Те ги унищожават! Мама ще побеснее!

Реших да не го разпитвам повече. Отправих се към къщата с максималната възможна скорост. Били бе плътно до мен, а ариергардът бе представен от Доби, който приличаше на възбуден козел.

Мрежестата врата на кухнята зееше широко отворена, сякаш някой я бе откъснал от пантите. До нея, непосредствено пред прага, се бе образувала купчина от разкъсан плат и парчета от разтрошени столове.

Изкачих стъпалата на един дъх и се отправих към вратата. Тъкмо когато стигнах до нея, една голяма сянка се зададе насреща ми и едва успях да отскоча встрани. Върху купчината парчетии се стовари изкормен люлеещ се стол. Приличаше на гротескна карикатура на самия себе си.

Вече се бях окопитил. Отидох бързо при купчината и взех оттам крака на един стол. Стиснах го здраво, нахълтах през кухненската врата, прекосих кухнята и влетях в дневната. Ако там имаше някой, щеше да опита тоягата.

Нямаше обаче никого. Поне аз не видях нищо.

Хладилникът отново се бе озовал в центъра на стаята, заобиколен от купища тенджери и тигани. До него бяха подпрени пружините на люлеещия се стол. Целият мокет бе осеян с болтове, гайки, гвоздеи и кабели с различна дължина.

Отнякъде се чу странен пукот и бързо се озърнах, за да видя източника на шума. Открих го веднага.

В единия ъгъл любимото ми кресло бавно и по странен начин се разпадаше пред очите ми. Гвоздеите, прикрепящи дамаската, плавно се измъкваха от дървото и падаха на пода с тихо туптене. Под крака на креслото падна един винт и то се наклони. Гвоздеите продължиха да излизат.

Усетих как на мястото на гнева ми се появява вледеняващ страх. Полазиха ме студени тръпки и кожата ми настръхна.

Започнах отстъпление. Не смеех да се обърна, така че отстъпих заднешком, като стисках тоягата.

Препънах се в нещо, рязко се извърнах и се подготвих за удар.

Беше Доби. Едва успях да се сдържа.

— Рандъл — каза Доби със спокоен глас, — това са пак твоите буболечки.

Посочи с ръка към тавана. Целият се бе превърнал в плътна маса от златни буболечки.

Част от страха ми се изпари и отново започнах да се ядосвам. Посегнах с тоягата към тавана. Тъкмо бях решил да дам един урок на малките гадинки, когато Доби ме улови за ръката.

— По-добре е да не ги дразниш — извика. — Не знаеш как ще реагират.

Опитах се да се освободя, но той ме стисна още по-силно.

— По моя преценка, обстановката е достигнала фаза на развитие, при която с нея не може да се справи един отделен гражданин — каза, докато се боричкахме.

Накрая престанах да се дърпам. Не вървеше да правя опит да се измъквам от яките лапи на Доби, пък и бях започнал да осъзнавам, че тоягата не е най-подходящото оръжие за борба с буболечките.

— Май си прав — казах.

Забелязах, че Били наднича през вратата.

— Махни се оттам — извиках. — Застанал си точно на огневата линия. Във всеки момент могат да изхвърлят през вратата онова кресло. Почти са приключили с него.

Били изчезна от полезрението ми.

Отидох в кухнята и се порових известно време в едно от чекмеджетата, докато открия телефонния указател. След това се обадох в полицията.

— Сержант Ендрюз на телефона — рече един глас.

— Слушайте ме внимателно, сержанте — започнах, — у дома се появиха буболечки...

— Че в кой дом ги няма? — попита щастливо сержантът.

— Сержанте, — казах, като се опитах да придам колкото се може по-голяма убедителност на гласа си — знам, че това, което ще ви кажа, ще ви прозвучи странно. Тези буболечки са особени. Унищожават мебелите ми и ги изхвърлят през вратата.

— Вижте какво — реагира все още щастливият сержант. — Най-добре си легнете и се опитайте да заспите. Ако не направите това, ще се наложи да ви прибера.

— Сержанте — казах му, — напълно съм трезвен...

Чу се щракане и връзката прекъсна.

Отново набрах номера на полицията.

— Сержант Ендрюз — каза гласът.

— Сержанте, преди малко ми затворихте телефона. Как можете да си позволявате такова нещо? Аз съм трезвен гражданин, който съблюдава законите и си плаща данъците и имам право на защита, та дори и на известно любезно отношение, ако не възразявате. Щом ви казвам, че едни буболечки...

— Добре — каза уморено сержантът. — Сам си го изпросихте. Дайте си името и адреса.

Съобщих му ги.

— И господин Марсдън — продължи сержантът.

— Да. Какво има?

— За вас ще бъде добре наистина да има буболечки. Ако знаете какво е добро за вас, наистина ще трябва да има буболечки.

Затворих телефона и се огледах. Откъм дневната изтърча Доби.

— Пази се! — изкрещя. — Сега ще изхвърчи!

Любимото ми кресло, или по-точно това, което бе останало от него, изсвистя покрай мен. Удари се във вратата и остана известно време там. След това се разтресе, измъкна се пред нея и се стовари върху купчината в двора.

— Наистина изненадващо — каза запъхтеният Доби. Е, поне едно нещо стана ясно.

— Би ли ми казал какво ти е станало ясно? — рекох му троснато. Бяха ми омръзнали неговите увъртания.

— Това е телекинеза — отвърна Доби.

— „Теле“ какво?

— Е, може би е само телепортиране — поясни Доби. — Става дума за възможността да придвижваш неща единствено с помощта на мисълта си.

— Според теб това телепортиране има ли някаква връзка с твоята теория за кошера?

Доби ме погледна удивено.

— Точно това имах пред вид.

— Не мога да разбера защо правят това — казах.

— Оставаше и да можеш — рече Доби. — Никой не очаква да ти е по силите да го разбереш. Никой не е в състояние да разбере мотивацията на едно извънземно същество. На пръв поглед би могло да се допусне, че събират метал. Възможно е действително да правят именно това. Събирането на метал обаче само по себе си не обяснява всичко. За да можеш да разбереш мотивите им...

Откъм улицата се разнесе воят на полицейска сирена.

— Пристигнаха — казах, и се затичах към портата. Полицейската кола спря и от нея изскочиха двама униформени.

— Ти ли си Марсдън? — попита първият.

Отговорих му, че аз съм Марсдън.

— Странно — изкоментира вторият. — Сержантът каза, че се е натряскал.

— Я ми обясни какво стана тук — каза първият, след като огледа купчината боклуци пред кухненската врата.

През вратата изсвистяха два крака на стол и с приглушен звук тупнаха на земята.

— Кой там изхвърля тези неща? — попита второто ченге.

— Буболечките — отговорих им. — Буболечките и Доби. Предполагам, че Доби е все още вътре.

— Я да приберем този Доби, преди да е разрушил всичко — каза първото ченге.

Не ги придружих. Щеше да бъде безсмислено да вляза с тях. Щяха само да ми зададат множество глупави въпроси. Доста подобни въпроси можеше да си задам и сам, без да ги чувам от друг.

Около къщата бе започнала да се събира малка тълпа. Били бе извикал част от приятелите си. Съседки усилено разнасяха новината, кудкудякайки като уплашени кокошки. Пред дома ми бяха спрели и няколко коли, чиито пътници бяха зинали от удивление.

Излязох на улицата и седнах на бордюра.

Реших, че нещата бяха започнали да се поизясняват. Ако Доби бе прав за телепортирането, а по всичко личеше, че е прав, вероятно скалата бе космическият кораб, с който буболечките се бяха придвижили до Земята. Щом можеха да използват силата си, за да унищожават мебели и да ги изхвърлят от къщата, по същия начин бяха

в състояние да се придвижват и през пространството. Не е било задължително да използват за целта скала, могли са да се придвижат с каквото и да е.

С необремененото си детско мислене Били навярно бе напипал истината. Бяха използвали скалата, защото им служеше и за храна.

От къщата изскочиха полицаите и дойдоха при мен.

— Имате ли поне най-бегла представа какво става тук, господине? — попита единият.

Поклатих отрицателно глава.

— По-добре попитайте Доби. Той има готови отговори.

— Той каза, че тези неща са дошли от Марс.

— Не от Марс — поправи го вторият полицаи. — Ти подхвърли идеята за Марс. Той каза, че са дошли от звездите.

— Забавен старец е — каза първият полицаи. — Наговори ни толкова много неща, че не ни стигна времето, за да ги разберем.

— Я по-добре да се заемем с тази тълпа, Джейк — каза другият. — Не бива много-много да се доближава.

— Ще извикам подкрепления по радиото — отвърна Джейк.

Отиде до полицейската кола и влезе в нея.

— Ти не се отдалечавай — каза ми другият полицаи.

— Няма къде да ходя — отговорих.

Тълпата вече бе станала доста голяма. Бяха надошли още автомобили и част от пътниците бяха излезли на улицата. Повечето просто си стояха в колите и зяпаха. Вече се бе насъбрало огромно количество дечурлига и продължаваха да прииждат жени, вече от съседните улици. В квартали като нашия новините бързо се разпространяват.

Откъм двора, без да бърза, дойде Доби. Седна до мен на бордюра и започна да приглажда мустаците си.

— Да-а, безсмислено е — рече. — Няма как да не е безсмислено.

— Аз пък не мога да разбера защо първо почистиха дома — казах му. — Защо им трябваше да чистят, преди да започнат да събират метала. Навярно има някаква причина за това.

Изскърцаха спирачки и една кола спря съвсем близо до нас. От нея изскочи Хелън.

— Само за малко да ви оставя, и нещо ще се случи — заяви.

— Това са твоите буболечки — рекох й. — Твоите мили буболечки-чистници. Започнаха да разпердушават дома.

— Ами защо не ги спреш?

— Защото не знам как да ги спра.

— Те са извънземни — поясни спокойно Доби. — Дошли са от космоса.

— Доби Уелс, моля те да не се бъркаш. Ти си виновен за всички тези неприятности. Ти запали Били по насекомите, с които напълни цялата къща! Цяло лято пълни къщата с буболечки!

Отнякъде дотърча човек. Спря до мен и ме улови за ръката. Извърнах се и видях, че беше Бар, колекционерът на камъни.

— Размислих, Марсдън! — рече възбудено. — Предлагам ти да ти броя пет хиляди за тази скала. Готов съм още сега да ти напиша чека.

— Коя скала? — попита Хелън. — Да не би да говори за онази скала, дето е в задния двор?

— Точно за нея ми е думата — каза Бар. — Трябва да я притежавам.

— Продай му я — каза Хелън.

— Няма да му я продам — отвърнах й.

— Слушай, Рандъл Марсдън! — изкрещя тя. — Не можеш да отклоняваш такова предложение! Само си помисли какво може да се купи с пет...

— Мога — отвърнах й твърдо. — Струва много повече. Вече не е просто ахатова скала. Сега е първият извънземен космически кораб, достигнал Земята. Мога да получа за него каквато цена си поискам.

Хелън зина от удивление.

— Доби — проговори с отпаднал глас, — истината ли казва?

— Според мен, да — рече Доби. — Поне в този конкретен случай.

Станахме и се отправихме към срещуположния тротоар.

— Госпожо, трябва да махнете колата си отгук — каза полицаят.

— Ако не искате да се отделяте един от друг, аз ще я преместя по-надолу по улицата — предложи Доби.

Хелън му даде ключовете и двамата прекосихме улицата. Доби влезе в колата и потегли.

Полицаяте бяха започнали да прогонват останалите коли.

Пристигнаха дузина полицейски коли, целите препълнени. Едни от полицаите започнаха да разпръскват тълпата. Други направиха обръч около къщата.

Отвреме-навреме през кухненската врата излитаха счупени мебели, спално бельо, дрехи и пердета. Купчината отпадъци бе станала по-голяма.

Застанали отсреща, продължавахме да наблюдаваме унищожаването на нашия дом.

— Навярно вече почти са приключили — казах с глас, изпълнен със странно безразличие. — Любопитно е какво друго ще бъде изхвърлено.

— Какво ще правим сега, Рандъл? — попита жално Хелън, стиснала ме за ръката. — Та те направиха на нищо цялата ми покъщнина. Застраховката покрива ли това?

— Ами, не знам — отвърнах. — Не бях се замислял за това.

Беше самата истина. Никога не се бях замислял по въпроса. Нищо, че съм застрахователен агент.

Застрахователната полица я бях написал самият аз и сега отчаяно се мъчех да си припомня съдържанието на текста с дребния шрифт. Имах усещането, че потъвам. Можеше ли човек да се застрахова срещу такова нещо? Кой бе в състояние да го предвиди?

— Е, поне разполагаме със скалата — добавих. — Винаги можем да я продадем.

— Все още мисля, че трябваше да се съгласим на пет хиляди — каза Хелън. — Какво ще стане, ако правителството реши да я прибере?

Реших, че е права. Правителството проявяваше голям интерес точно към такива неща.

Замислих се дали наистина не трябваше да я продадем за пет хиляди.

Трима полицаи прекосиха двора и влязоха в къщата. Почти веднага изскочиха обратно. Подир тях се появи рояк от блестящи бръмчащи точици. Летяха толкова бързо, че и въздухът наоколо им стана златист. Полицаите тичаха бързо, като приклякаха и правеха опити да се прикрият, размахвайки ръце над главите си.

Тълпата, която отново се бе насъбрала, се разпръсна с бягство. Полицейският кордон се разкъса и се оттегли с най-голямото възможно при подобни обстоятелства достойнство.

След малко се озовах зад къщата от другата страна на улицата. Все още стисках ръката на Хелън, която бе настръхнала от гняв.

— Нямаше защо да ме дърпаш така силно — рече. — Сама щях да те настигна. Заради теб си изгубих обувките.

— Остави обувките — казах ѝ сърдито. — Работата става сериозна. Размърдай се, открий Били и се махнете оттук. Идете у Ейми.

— Имаш ли представа къде е Били?

— Били е някъде тук с приятелчетата си. Оглеждай се за група момчета.

— А ти?

— Аз ще поостана — казах.

— Нали ще се пазиш, Рандъл?

Потупах я по рамото и я целунах.

— Ще се пазя, разбира се. Нали знаеш, че не съм голям юнак. Хайде, бягай да търсиш момчето.

Малко след като тръгна, тя се извърна отново към мен.

— Дали въобще ще се приберем някой ден в нашия дом? — попита.

— Според мен, да, и то скоро — отвърнах. — Все някой ще намери начин да ги разкара оттам.

Докато наблюдавах как се отдалечава, се замислих над лъжата си.

Дали наистина щяхме някой ден да се приберем у дома? Дали всички хора, дали цялото човечество въобще щеше някой ден да се прибере у дома? Щяха ли буболечките да отнемат от човека чувството за уют и сигурност, изпитвани от него открай време в качеството му на единствен притежател на планетата?

Тръгнах към задния двор, открих обувките на Хелън и ги прибрах в джобовете си. Отидох до задната част на къщата и надникнах иззад ъгъла.

Буболечките вече не преследваха никого, обаче ескадрила от тях кръжеше непосредствено около къщата на височината на покрива. Бе съвсем ясно, че патрулират.

Върнах се и седнах на тревата с гръб към къщата. Бе горещ летен ден със синьо небе. В такива дни човек би трябвало да си окоси ливадата.

Мислех, че е възможно да се води борба срещу нещо, което вдъхва ужас, колкото и страшно и противно да изглежда. Хладната самоувереност, с която буболечките преследваха целта си, съсредоточеността и деловитостта на техните действия обаче говореха, че бяхме изправени пред нещо различно.

Пренебрежителното отсъствие на интерес към нас бе сякаш шамар върху човешкото достойнство.

Чух нечии стъпки и удивено повдигнах очи.

Артър Белсън. Разтревожен.

Само по себе си това не бе нещо необичайно. Артър Белсън се тревожеше и за дреболии.

— Търсих те къде ли не — започна. — Срецнах преди малко Доби, и той ми каза, че тези твои буболечки...

— Не са мои — прекъснах го троснато. Бе ми омръзнало да слушам, че едва ли не съм собственик на буболечките и нося отговорност за идването им на Земята.

— Е, както и да е. Той ми каза, че налитат на метал.

Кимнах утвърдително.

— Така е, търсят метал. Може би го смятат за нещо много ценно. Може би там, откъдето са дошли, металите не достигат.

Отново се сетих за ахатовата скала. Ами, разбира се, ако разполагаха с метали, едва ли щяха да използват точно нея за пътуване.

— Едва успях да се прибера у дома — каза Белсън. — Помислих си, че е станал пожар. Целият квартал е пълен с коли и има страхотни тълпи. Едва успях да си пробия път.

— Ела и седни — казах му. — Престани да мрънкаш.

Той обаче не ми обърна внимание.

— У дома има огромно количество метал — каза. — Цялото ми мазе е пълно с машини. Хвърлил съм прекалено много труд, време и пари в тях, за да допусна да им се случи нещо. Ти как мислиш, дали тези буболечки няма да започнат да шарят наоколо.

— В какъв смисъл да започнат да шарят?

— Ами в смисъл, като приключат с всички метали в твоя дом, да се заемат със съседните къщи.

— Не бях мислил за това — казах. — Намирам го за напълно възможно.

Започнах да си представям как буболечките посещават последователно околните къщи, прибират от тях метала и го трупат на едно място. Можеше да се получи голяма купчина, която да покрие целия квартал. А защо не и целия град?

— Доби каза, че били кристални. Не ти ли се вижда странно да има кристални буболечки?

Не казах нищо. Всъщност, той разговаряше сам със себе си.

— Не е възможно да съществуват кристални създания — продължи Белсън. — От кристали се правят други неща. Радиолампи и така нататък. Те не са живи.

— Излишно е да спориш с мен — казах. — Не аз съм виновен, че са кристални.

Откъм улицата се разнесе шумотевица. Изправих се на крака и надникнах иззад ъгъла на къщата.

В началото не забелязах нищо, заслужаващо внимание. Всичко изглеждаше мирно и тихо. Един или двама полицаи шетаха наоколо възбудено, но не успях да установя причината за това. На пръв поглед нищо не се бе променило.

След това една врата, бавно, едва ли не тържествено, се отдели от една от полицейските коли, паркирани до тротоара, и полетя към отворената врата на кухнята. Прекоси я, зави рязко наляво и изчезна от поглед.

Последва я огледало за задно виждане, а после, полицейска сирена. И те се скриха в къщата.

Боже мой, казах си, буболечките са се заели с колите.

Едва тогава забелязах, че два автомобила бяха останали без предни и задни калници. На няколко им се губеха вратите.

Реших, че буболечките най-сетне бяха успели да открият златна жила. Сега нямаше да мирясат, докато не оставят от колите само гумите.

С едно странно извратено задоволство си помислих, че в къщата ми нямаше достатъчно помещения, способни да поберат всички разглобени коли. Какво щяха да правят буболечките, след като домът ми се напълнеше?

Половин дузина полицаи прекосиха улицата и се отправиха към къщата. Тъкмо достигнаха тревната площ, когато патрулиращите буболечки ги усетиха, образуваха златна дъга и се понесоха към тях.

Полицаяте избягаха в паника. След като си свърши работата, патрулът продължи да кръжи около къщата. Тя продължи да се изпълва с калници, врати, мигачи, фарове, антени за радио и други автомобилни части.

Неизвестно откъде се появи куче, започна да маха с дружелюбно любопитство опашка и се отправи към тревната площ.

Няколко буболечки напуснаха патрула и се устремиха към него.

Кучето, изненадано от бръмченето на пикиращите буболечки, понечи да избяга.

Закъсня.

Чуха се глухи удари, предизвиквани от куршумите, впиващи се в плътта. Кучето подскочи високо във въздуха и падна по гръб.

Буболечките полетяха обратно. Редиците им не бяха оредели.

Кучето се гърчеше на ливадата. Тревата бе опръскана с кръв.

Скрих се отново зад къщата и се опитах да не повърна.

Успях да се овладея и стомахът ми се успокои. Отново надникнах иззад ъгъла.

Всичко отново се бе успокоило. Мъртвото куче лежеше върху тревата. Буболечките деловито разглобяваха колите. Не се виждаха полицаи. Въобще не се виждаха хора. Дори и Белсън бе изчезнал.

„Всичко вече бе съвсем различно — казах си. — Заради кучето.“

Буболечките вече бяха престанали да бъдат просто нещо загадъчно. Представляваха смъртна опасност. Всяка една от тях бе куршум, зареден с разум.

Спомних си думите, изречени от Доби около час преди това. Да се евакуира районът и да се взриви над него атомна бомба.

Дали щеше да се наложи да се стигне дотам? Какви всъщност бяха мащабите на опасността?

Разбира се, навярно все още никой друг не бе стигнал до този извод, но утре може би щеше да изглежда разумен. Днес градът бе предупреден за опасността и се появи полицията. Утре бе възможно губернаторът да изпрати войски. След това щеше да реагира и федералното правителство. Нищо чудно решението, предложено от Доби, да се окаже единственото възможно.

Буболечките все още не бяха завзели големи пространства, страхът на Белсън бе основателен. След време щяха да го направят, да

се размножат и да разширят предимството си квартал по квартал. Били беше прав, когато каза, че се размножават много бързо.

Опитах се да си представя как биха могли да се размножават буболечките, но така и не стигнах до никакво заключение.

Естествено, правителството щеше да се опита първо да установи някакъв контакт с тях, някакво общуване. Може би не със самите създания, а с образувания от тях групов разум, споменат от Доби.

Възможно ли бе, обаче, въобще да се постигне общуване с подобни създания? На какво равнище на разума? И каква щеше да бъде възможната полза от установяване на такъв контакт? Каква можеше да бъде основата за постигане на разбирателство между тези същества и човешката раса?

Дадох си сметка, че всички тези мисли са израз на паника. Към проблема с буболечките можеше да се подходи единствено с пълна обективност, нямаше място за какъвто и да е страх или гняв. Бе настъпил часът на отказ от дребнавото мислене, основано на опита само на една планета.

Проблемът не беше мой, разбира се, но докато размишлявах по него, осъзнах една смъртна опасност. Властите, на което и да е равнище, можеха непоправимо да закъснеят в откриването на необходимия изход.

Не бе възможно да не съществува някакъв начин да се отблъснат и поставят под контрол буболечките. Преди установяването на контакт трябваше да разберем как да ги спрем.

Сетих се за нещо. Били ми бе казал, че могат да бъдат задържани единствено в пластмасов капан.

Замислих се как ли детето бе успяло да открие това. Навярно по пътя на пробите и грешките. В края на краищата, навярно заедно с Томи Хендерсън бяха изпробвали най-различни видове капани.

Може би пластмасата щеше да бъде решение на проблема. Навярно щеше да бъде единственото решение, заемехме ли се с буболечките, преди да са завзели повече територия.

А защо именно пластмасата? Кой елемент в нея ги спираше, щом се окажеха в пластмасов капан? Вероятно някакъв фактор, който щяхме да открием след дълги и продължителни изследвания. Това обаче в момента не беше важно. Достатъчно ни бе и знанието на факта, че пластмасата върши работа.

Известно време умувах кому да съобщя това.

Можех да отида в полицията, разбира се, но имах чувството, че там няма да ме изслушат. По подобен начин навярно щеше да реагира и градската управа. А дори и да ме изслушат, щяха първо да обсъдят въпроса, да проведат съвещания и непременно да се консултират с някои експерти, преди да вземат каквото и да е решение. Колкото до правителството във Вашингтон, в момента въобще не си струваше да мисля за него.

Неприятното бе, че все още никой не бе достатъчно уплашен. За да действат с необходимата бързина, трябваше да бъдат смъртно уплашени. Самият аз разполагах с доста повече време от тях, преди да бъда обхванат от уплаха.

После се сетих за друг човек, който бе не по-малко уплашен от мен.

Белсън.

Само Белсън щеше да ми помогне. Белсън бе наистина уплашен. Като инженер вероятно можеше да ми каже дали разсъжденията ми имат някаква стойност. Можеше да се замисли и да открие как да се свърши работата. Навярно знаеше откъде да се сдобием с най-добрата за целта пластмаса или как да организираме производството ѝ. Навярно знаеше също така и към кого трябва да се обърнем.

Отидох до ъгъла на къщата и отново се озърнах.

Виждаха се няколко полицаи, но не много. Не правеха нищо. Просто стояха и наблюдаваха как буболечките се занимават с автомобилите. Вече бяха приключили с каросериите и се бяха заели с двигателите. Видях как един мотор полетя и се понесе към дома ми. От него капеше масло и падаха парчета спечена мръсотия. Потръпнах при мисълта какво щеше да стане с мокета и пердетата на Хелън.

Тук-там се виждаха малки групички зрители. Всичките обаче се държаха на разстояние.

Реших, че няма да ми е трудно да стигна до дома на Белсън, ако заобиколя квартала, и се отправих на път. Повечето къщи наоколо изглеждаха изоставени от обитателите си. Така или иначе, трябваше да рискувам. Ако не успееш да го открия в дома му, щеше да ми се наложи да го издирвам.

Стигнах до къщата, изкачих стъпалата и позвъних. Никой не се отзова, така че влязох вътре.

Къщата изглеждаше пуста.

— Белсън — извиках.

Никой не отговори и извиках отново името му. След малко се чуха стъпки по стълбището. Вратата на мазето се отвори и оттам се подаде главата на Белсън.

— А, ти ли си? Радвам се, че дойде — каза. — Ще ми трябва помощ, а семейството си вече отпратих другаде.

— Белсън — започнах, — знам какво можем да направим. Трябва да намерим огромно платнище от пластмаса и да го спуснем върху къщата. Тогава няма да могат да излязат от нея. Ще ни бъдат необходими и няколко въртолета, поне четири. Всеки един от тях ще държи платнището от единия край и...

— Ела долу — рече Белсън. — Има работа и за двама ни.

Последвах го в работилницата му.

Както можеше да се очаква от човек като Белсън, в помещението цареше пълен безпорядък.

Музикалните машини бяха подредени в стройни лъщящи редици, работният тезгях бе в безупречно състояние и всички инструменти разположени по местата си. В един ъгъл се намираше записващата машина, осветена като коледна елха.

Срещу нея бе поставена маса, върху която обаче цареше безпорядък. Цялата бе обсипана с книги, някои от тях, отворени, други, разхвърляни безразборно. Навсякъде бяха разпилени изписани листове хартия, част, от които смачкани и разхвърляни върху пода.

— Не мога да си позволя грешка — каза Белсън, възбуден както винаги. — Трябва да сполуча още от първия опит. Втора възможност няма да има. Измъчих се дяволски, докато съобразя какво трябва да се направи, но мисля, че го открих.

— Слушай, Белсън — казах му раздражено. — Не знам с какви глупости си се занимавал досега, моето предложение трябва веднага да се обсъди.

— Ще го разгледаме по-късно — каза вече превъзбуденият Белсън. — Трябва да запълня една лента. Вече направих всичките необходими изчисления...

— Белсън, става дума за това как да се отървем от буболечките!

— Ами ти с какво мислиш, че се занимавам, бе, глупако? С какво предполагаш, че мога да се занимавам сега? Знаеш, че не мога да им

позволя да дойдат тук. Какво си мислиш, че ще им дам да отнесат цялата тази стока?

— Виж какво, Белсън...

— А виж онова там — посочи една от по-малките машини. — Тя ще ни свърши работа. На батерии е. Я виж дали можеш да ми помогнеш да я пренесем през вратата.

Той отиде при записващата машина и седна пред нея, като бавно и внимателно започна да набира нещо на клавиатурата. Машината забръмча и светлинките ѝ запримигваха.

Стана ми ясно, че бе безсмислено да възобновявам разговора си с него, преди да свърши това, което бе намислил. Разбира се, нищо чудно и да знаеше какво прави. Нищо чудно да бе открил някакъв начин да защити машините си или да спре буболечките.

Отидох при машината и се опитах да я преместя. Бе по-тежка, отколкото изглеждаше. С един напън успях да я отместя само на няколко инча, но не прекратих усилията си.

И докато се трудех, изведнъж ми стана ясно какво бе намислил Белсън.

Зачудих се защо и на мен не ми хрумна същото. Или защо Доби с приказките му за ядрени взривове вече не се бе сетил. После съобразих, че за подобно нещо можеше да се сети само човек с хобито на Белсън.

Измисленото от него решение бе не просто старо, а направо древно. Толкова древно, че можеше да предизвика смях. При все това, изглеждаше най-разумното.

Белсън остави записващата машина и дойде при мен с магнетофонна лента в ръка. Бързо коленичи до машината, която бях започнал да премествам.

— Не знам какво точно представляват, но са направени от кристал — каза. — Не знам обаче от какъв. Заради това записах тук цяла гама от ултразвукови честоти. Надявам се поне една от тях да се окаже синхронна на тяхната каквато и да е структурата им.

Той отвори едно от капачетата на малката машина и започна да намества ролката.

— Разбрах те. Имаш предвид звука от цигулка, който счупва кристална чаша — казах.

Той се усмихна кисело.

— Това е класически пример. Виждам, че ти е известен.

— Това всички го знаят — отговорих.

— А сега ме изслушай внимателно — рече. — Като се включи тази ръчка, лентата започва да възпроизвежда звука. Оттук се контролира силата — включена е на максимална мощност. Ще отворим вратата, ще вземем машината и ще я закараме колкото се може по-близо до вашата къща. Добре е наистина да е в максимална близост до тях.

— Не максимална — предупредих го. — Буболечките току-що убиха едно куче. Две от тях преминаха през него, без дори да забавят скоростта си. Те са като живи куршуми.

Белсън облиза устните си.

— Това не ме учудва.

Посегна към дръжката на вратата.

— Почакай малко, Белсън. Имаме ли право да вършим такова нещо?

— Какво право?

— Правото да избием тези твари. Та те са първите извънземни създания, които ни посещават. Сигурно има какво да научим от тях, стига да успеем да установим контакт...

— Да разговаряме с тях?

— Ами, да установим контакт с тях. Да ги разберем.

Замислих се дали съм съвсем наред, след като казвах такива неща.

— След това, което направиха с кучето? И с къщата ти?

— Да. Дори и след това, което направиха с мен.

— Ти не си с всичкия си! — изкрещя Белсън. — Хайде! Помагай!

След това отвори широко вратата.

— Хайде, помагай! — повтори.

Поколебах се за миг, но след това повдигнах машината.

Бе тежка, но успяхме да я изкараме на двора. Дотърсихме я до улицата, но там умората си каза своето и спряхме.

Отправих поглед към дома си. Буболечките продължаваха да патрулират. В светлината на залязващото слънце приличаха на блестяща златна окръжност.

— Я да се опитаме да я закараме по-наблизо — рече задъханият Белсън.

Още докато се навеждах, за да повдигна повторно машината, видях как патрулиращата златна окръжност се разчупи.

Буболечките пикираха към нас.

— Пази се! — извиках. — Включи машината! Включи я! Но Белсън стоеше скован, вперил поглед в тях, замръзнал, онемял.

Трескаво коленичих до машината и успях да включа ръчката. След това се хвърлих върху земята, опитвайки се някак си да се скрия, да стана колкото се може по-малък и незабележим.

Не се чуваше никакъв звук. Естествено, знаех, че не трябваше да се чува. При все това през това време не престанах да се чудя защо не се чува нищо. Помислих си, че лентата може би се е скъсала. Или че машината се бе развалила.

С крайчеца на окото си видях насочилия се към нас пикиращ патрул. За миг като че ли замръзна във въздуха, сякаш нещо го бе спряло, но знаех, че това не е истина, че този номер ми го погаждаше страхът.

Бях уплашен, наистина, но не чак толкова, колкото Белсън. Той бе застинал, неспособен да помръдне и мускул, вперил изпълнен с недоверие поглед към приближаващата смърт.

Буболечките почти ни бяха достигнали. Бяха толкова близо, че приличаха на танцуващи златни топки. Внезапно всички малки златни топки се превърнаха в облачета блестящ прах и роякът изчезна.

Бавно се изправих и изтрих потта от челото си.

— Можеш да я изключиш — казах на застиналия Белсън.

Разтърсих го.

Той бавно се извърна към мен и видях как напрежението, изписано на лицето му, започна да изчезва.

— Проработи — изрече със странно спокоен глас. — Бях сигурен, че ще проработи.

— Видях това — казах му. — Ти си героят на деня.

В гласа ми имаше горчивина, която не можах да си обясня.

Оставих Белсън и бавно се отпратих към къщи.

„Направихме го — казах си. — Основателно или не, бяхме го направили. Появиха се първите посетители от космоса и им видяхме сметката.“

Замислих си дали нямаше да се случи нещо подобно и с нас, когато някой ден се отправахме към звездите. Дали и ние щяхме да се сблъскаме с толкова малко търпение и толкова малко разбиране? Дали щяхме да бъдем толкова арогантни, колкото и златните буболечки?

Дали винаги хората като Белсън щяха да надделяват над хората като Марсдън? Дали хората като Марсдън щяха винаги да бъдат лишени от способността и волята да се противопоставят на паниката и да се боят, че поведението им може да бъде възприето като противообществено? Дали засилващият се страх и нежеланието да се прояви разбиране щяха да затворят пътя ни към звездите?

Забавно бе, че именно аз се вълнувам от всичко това. В края на краищата, буболечките бяха унищожили именно моя дом.

Всъщност, може би не ме бяха оцетили даже и със стотинка. Може би ме бяха превърнали в богат човек. Та нали разполагах с ахатовата скала, която струваше цяло състояние?

Затичах се към градината и видях, че скалата я нямаше. Дъхът ми секна.

Спрях до края на лехата и вперих загрижен поглед в правилната купчинка от блестящ пясък.

Бях забравил, че и ахатът, както и буболечките и чашите, също има кристална структура.

Обърнах се и погледнах към улицата. Бях наистина разгневен.

Този пусти Белсън с манията му да разрушава!

Щеше ми се да докопам някоя от неговите машини и да му я натикам в гърлото.

След това съобразих, че не вървеше нито да кажа, нито да направя каквото и да е. Белсън бе наистина герой, както му бях казал самият аз.

Бе човекът, който със собствени сили отблъсна заплахата, появила се откъм звездите.

Това щяха да напишат във вестниците. Това щеше да се споделя от всички. Освен може би от неколцина учени и от други хора на техния акъл, на които никой нямаше да обърне внимание.

Белсън бе герой и ако го докоснех с пръст, щяха да ме линчуват. И бях прав. Белсън е герой.

Продължава да включва оркестъра си всеки ден в шест часа сутринта и никой не смее да му каже нищо.

Имате ли представа колко струва звукоизолацията на една къща?

[1] На английски — mud-dauber wasps — Б. пр. ↑

ПРИП. ЯСНОВД.

Когато настъпи обичайният час, в който идваше пощальонът, старият Клайд Пакър прекъсна заниманията си с пощенските марки и отиде в банята, за да среше снежнобялата си коса и мустаци. Бе досадно, но нямаше как. По пътя към пощенската кутия щеше да срещне някои от своите любопитни съседи, които обичаха да си пъхат носа навсякъде. Той бе уверен, че зад гърба му приказват всякакви неща по негов адрес, но това никак не го смущаваше. Най-досадна от всички бе вдовицата Фоши, която живееше точно отсреща.

Преди да излезе отвори едно от чекмеджетата на голямото писалище, разположено точно в средата на претрупаната дневна, върху което бяха разхвърляни какви ли не неща и взе малката кутийка на Унук Унук ал Хай, извади от нея няколко листа и ги пъхна в устата си.

Без да бърза да затваря чекмеджето, се наслади на вкуса им. Наподобяваше едновременно вкуса на мента и уиски, но се долавяше и нещо съвсем непознато. Нито един друг човек не бе опитвал подобно нещо и той подозираше, че може да се пристрасти към него, макар че ПугАлНаш не му бе споменавал за такава опасност.

А може би, дори и Пуг да се бе опитал да го предупреди, нямаше да успее. Земният език и особено земната граматика очевидно представляваха голяма трудност за жителя на Унук. В това можеше да се убеди всеки, който направеше опит да разчете забавните му писъмца.

Забеляза, че кутийката е почти напълно празна. Надяваше се, че неговият странен и верен малък кореспондент, който понякога му липсваше, няма да го подведе и този път. Всъщност нямаше причини да очаква такова нещо. Цели дванадесет години ПугАлНаш не го бе подвел нито веднъж. Поредната кутийка пристигаше тъкмо в момента, когато съдържанието на предната бе на изчерпване, придружена от дружеско писъмце, облепено с най-новите пощенски марки на Унук.

Новата кутийка идваше точно когато привършваха последните листа, нито ден по рано, нито ден по-късно. Сякаш ПугАлНаш с

помощта на неземния си разум успяваше да предугади кога неговият земен приятел приключва запасите си.

Сериозна личност, рече си Клайд Пакър. Не е хуманоид, естествено, но е сериозна личност.

Още веднъж се опита да си представи как ли изглежда Пуг. Винаги си бе мислил, че е дребен, но естествено нямаше начин да знае дали е малък или голям и каква е формата на тялото му. Унук бе една от планетите, които хората нямаше как да посетят и, както и с много други светове, за общуването с нея се прибягваше до услугите на една посредническа раса.

Чудеше се какво ли прави Пуг с пурите, които му изпращаше в замяна на малките кутийки с листа. Изяждаше ли ги, пушеше ли ги или просто ги втриваше в косата си? Ако въобще имаше коса?

Поклати глава, излезе от апартамента и затвори вратата. Провери два пъти дали е добре заключена. Никак не му се щеше в негово отсъствие, съседите да надничат в жилището, особено вдовицата Фоши.

За негово щастие на площадката нямаше никого. Бързо натисна копчето на асансьора, като се надяваше този път да извади късмет.

Не стана.

На площадката се появи съседът от отсрещния апартамент. Той бе един от тези безцеремонни хора с гръмовит глас, които дружески тупат събеседниците си по гърба без никакъв повод.

— Добро утро, Клайд! — отдалеч изрева щастливо той.

— Добро утро, господин Мортън — отвърна хладно Пакър. Мортън нямаше право да го нарича Клайд. Никой не го наричаше Клайд, освен понякога племенникът му Антъни Кампър. При това той му казваше „вуйчо Клайд“, а по-често просто „вуйчо“. Според Пакър Тони не струваше кой знае колко като човек. Винаги бе погълнат от някакви велики начинания и обичаше да преувеличава, но всъщност нямаше с какво да се похвали. Освен това Тони бе подъл, потаен като котка.

Като мен, помисли си Пакър, точно като мен. Тони не приличаше на повечето от своите съвременници, които прекарваха времето си в празни приказки.

Спомни си с умиление за младите си години. По мое време можех да ги одера всичките и щяха да се усетят едва след като им

смъкна кожата, каза си.

— Как върви бизнесът с марките? — извика Мортън, шумно потупвайки Пакър го потупа по гърба.

— Трябва да ви напомня, господин Мортън, че не съм в този бизнес — отрязва го Пакър. — Вярно е, че проявявам интерес към пощенските марки и намирам заниманието с тях за нещо много приятно. Бих могъл да ви препоръчам...

— Но аз съвсем не исках да кажа такова нещо — обясни смутеният Мортън. — Нямам предвид, че търгуваш с марки...

— Аз действително го правя, но в определени граници — каза Пакър. — Не се занимавам с това постоянно, а още по-малко го възприемам като бизнес. Има колекционери, които знаят за моите връзки и понякога ме търсят...

— Те това исках да кажа — избуча Мортън, след което още веднъж го потупа по гърба в пристъп на доброжелателност. — Имаш ли необходимите връзки и познанства, всичко ти е наред. Какъвто и да ти е бизнесът. Аз например...

Асансьорът пристигна и спаси Пакър. Слезе на партера и се запъти към портиера.

— Добро утро, господин Пакър — каза портиерът и му подаде няколко писма. — За вас пристигна и голям пакет, който ми се вижда доста тежък. Искате ли някой да го отнесе у вас?

— Не, благодаря, надявам се сам да се справя — отвърна Пакър.

Портиерът постави пакета на масата, Пакър го взе и бързо го пусна на пода. Бе голям и навярно тежеше поне 15 кг. Етикетът бе почти изцяло покрит от марки с такава висока стойност, че дъхът на Пакър секна.

Огледа още веднъж етикета и видя, че името и адресът бяха изписани старателно и с очевидни усилия, сякаш земната азбука е била нещо напълно неразбираемо за изпращача. Адресът на подателя пък представляваше странен набор от точици, ченгелчета и чертички, които Пакър не можа да разбере, макар и да му се сториха познати. Марките бяха от Йота Канкри. Подобни марки бе виждал само веднъж през живота си. Опита се да отгатне поне приблизителната им стойност.

Взе писмата под мишница и с другата си ръка повдигна пакета. Бе по-тежък, отколкото бе предполагал и за миг съжали, че не е приел

предложението на портиера. Сега обаче не вървеше да се отмята. В края на краищата, каза си, все още не съм чак толкова стар и немощен.

Стигна до асансьора, остави пакета на пода и зачака.

Изад гърба му се разнесе птичи глас. Той потрепери: бе вдовицата Фоши.

— Я, та това е господин Пакър! — рече тя възторжено. — Колко ми е приятно да ви видя!

Той се извърна към нея. Нямахше как да не го направи. Съвсем не вървеше да ѝ обърна гръб.

— Колко сте се натоварили! — каза със съчувствие вдовицата. — Позволете ми да ви помогна!

Без да го пита, издърпа писмата изпод мишницата му.

— Така ще ви е по-леко — рече доволно. — Аз ще ги нося.

Би я удушил, ако можеше, но вместо това се усмихна. Усмивката бе пресилена и малко зловеща, но по-добра не можа да докара.

— Извадих късмет с вас — рече ѝ. — Сам нямахше да се справя.

Тя не долови иронията и продължи да чурулика.

— За обяд ще направя телешки бульон — каза. — Винаги правя повече, отколкото трябва. Имате ли нещо против да ви поканя?

— Невъзможно — извика той разтревожено. — Много съжалявам, но днес съм зает. Трябва да оправя всичко това, нали виждате — кимна към писмата и колета. Бе започнал да ръмжи през мустаци като сърдит морж, но тя не му обърна никакво внимание.

— Колко ли е романтично и вълнуващо да получаваш писма, колети и пратки от цялата вселена! — тя се въодушевяваше все повече и повече. — От такива далечни и странни места. Някой ден ще трябва да ми обясните как се събират марки.

— Госпожо — отвърна ѝ малко троснато той, — занимавам се с пощенски марки повече от двадесет години и едва сега започвам да разбирам за какво става дума. Не съм толкова самонадеян, че да се опитам да обясня това другиму.

Тя продължи да чурулика.

Дявол да го вземе, няма ли начин да се накара тази проклета жена да млъкне, помисли си той.

Дърта клюкарка, рече си и размърда недоволно мустаци. През следващите три дни щеше да шари из целия блок и да разправя на всички каква странна среща е имала с него и въобще какъв странен

стар чудак е самият той. „Получава цели купища писма от извънземни“, щеше да казва. „Че и колети и сандъци. Не можете ме убедите, че го интересуват само марките. Тук има нещо гнило и съм готова да заложа и последния си долар, че съм права“.

Стигнаха до неговата врата и тя неохотно му върна писмата.

— Сигурен ли сте, че не искате от бульона? — попита го тя. — Това не е обикновен бульон. Много се гордея с него. Правя го по специална рецепта.

— Съжалявам, но наистина не мога.

Отключи вратата и понечи да я отвори. Вдовицата не помръдна от мястото си.

— Съжалявам, че не мога да ви поканя — излъга като джентълмен, — но вътре е малко разхвърляно.

Разхвърляно бе меко казано.

Оказал се в безопасност в дома си, той започна да си проправя път през купищата класьори, кутии, торби и кашони, пръснати из целия апартамент.

Накрая успя да стигне до писалището и остави пакета до него. Разгледа набързо писмата. Едно от тях бе от Дахиб, друго от системата Лира, трето от Муфрид. Четвъртото бе рекламен проспект от някакъв марсиански концерн.

Пакър се отпусна в масивното тапицирано кресло до бюрото и огледа стаята.

Някой ден трябваше да я разтреби. Не ще и дума, че в нея навярно имаше и много боклуци, които можеше просто да изхвърли. Останалото обаче трябваше да се сортира и постави в надписани кашони, за да може да го изследва както трябва. Нуждаеше се от една инвентаризация, за да разбере какво всъщност притежава и да се опита да установи цената му.

Макар че стойността му едва ли щеше да е чак велика.

Реши, че трябва да се специализира в дадена област. Повечето колекционери постъпваха така. Галактиката бе прекалено голяма, за да я обхванеш цялата. Та нали необходимостта от специализация е била осъзната още преди две хиляди години, когато колекционерите са се занимавали само със земни марки.

В каква област би трябвало да се специализира човек, решил да ограничи интересите си? Може би трябва да събира марки само от

една конкретна планета или звездна система? Или пък само марки отвъд дадено разстояние, да кажем, петстотин светлинни години? Или пък само пликове? Една колекция от пликове с пощенски марки и щемпели, разкриващи сложните пътища, които изминава писмото през междузвездното пространство, действително би била интересна.

Именно в това се състоеше проблемът — всичко беше интересно. Човек можеше да изживее три живота и пак да не задоволи страстта си.

От собствен опит знаеше, че за двадесет години човек е в състояние да събере страшно много материали. Самият той бе вложил много труд в заниманието си, изпитвайки удоволствие от него във всеки един момент и вече не без известна гордост можеше да каже, че е нещо като експерт. Понякога бе писал и статии за филателни издания и рядко минаваше седмица без някой авторитет в тази област да се отбие при него за помощ или просто, за да си побъбрят.

Марките доставят на човек голямо удовлетворение, рече си той. Да, господа, наистина голямо удовлетворение.

Самото им събиране, обаче, бе само част от задачата, нещо като отправна точка. Най-важни в действителност бяха контактите, които установяваше човек. Контактите и връзките бяха наложителни, особено що се отнасяше до отдалечените части от галактиката. Ако нямаш контакти, трябва да разчиташ само на жалките услуги на мошениците-посредници, от които получаваш само най-достъпната стока. Бяха нужни контакти с други колекционери, готови да разменят марки със самотни хора, живеещи на отдалечени места, където има шанс да се появи екзотичен материал — тези хора обикновено бяха готови да го търсят и сетне да го продадат на достъпни цени, с отдалечени ведомства, едва свързващи двата края с жалките средства, отпускани им от местните общини.

В системата Кунскийн живееше човек на име Марш, който срещу изпращаните марки искаше да получава единствено записи с най-новата музика от Земята. А един доблестен свещеник от църковната мисия на пустинната планета Агустрон желаше да му се изпращат празни бутилки и цигарени кутии, които поради някакви неведоми причини бяха много ценени на този opak свят. Сред множеството жители на Земята и извънземните най-важно място заемаше ПугАлНаш.

Пакър опипа с език топчицата листа в устата си, изсмуквайки последните остатъци от възбуждащия аромат.

Човек можеше да направи цяло състояние от тези листа, ако успеше да се сдобие с някоя по-голяма пратка. В малки пакетчета, подобни на дъвката, щяха да се разграбват на Земята като топъл хляб. Пакър се бе опитал да сключи такава сделка с Пуг, но с това само обърка и смути добрия унукианец, който по неведоми причини бе неспособен да си представи каквато и да е търговия, излизаща извън рамките на простата размяна, удовлетворяваща личните потребности на договарящите се страни.

Позвъни се и Пакър отиде да отвори вратата.

Беше Тони Кампър.

— Здравсти, вуйчо Клайд — поздрави весело той.

Пакър неохотно разтвори вратата до край.

— Щом тъй и тъй си дошъл, влизай — отвърна неохотно.

Тони влезе и килна шапката си на тила. След това огледа критично помещението.

— Някой ден ще трябва малко да почистиш това място, вуйчо — рече. — Не знам как можеш да живееш тук.

— Справям се достатъчно добре — уведоми го троснато Пакър. — Някой ден ще взема да поразтребя.

— Надявам се наистина да го направиш — каза Тони.

— Момчето ми — рече не без гордост Пакър, — без преувеличение мога да кажа, че разполагам с една от най-добрите колекции от извънземни марки, с които може да се похвали човек. Някой ден, когато подредя всичките в класьори...

— Никога няма да го направиш, вуйчо. Много бързо се трупат. Не можеш да им насмогнеш.

Тони подритна пакета до писалището.

— Това е ново, нали?

— Току-що го получих — призна Пакър. — Дори не ми остана време да видя откъде точно е дошло.

— Е, продължавай да се развличаш — каза Тони. — Ще надживееш всички ни.

— Ще ви надживея, я — отвърна сопнато Пакър. — За какво си дошъл?

— А, за нищо конкретно, вуйчо. Просто наминах да те видя и да ти напомня, че обеща да прекараш почивните дни в края на седмицата с нас в Хъдзън. Ан настоя да те подсети. И децата...

— Не съм забравил — излъга Пакър. Обещанието отдавна бе изхвъркнало от съзнанието му.

— Ако искаш, може аз да те взема. Да кажем днес към три следобед?

— Не, Тони, благодаря. По-добре да взема стратотакси. Не мога да тръгна толкова рано. Имам още много работа.

— Обзалагам се, че е така — отвърна Тони и се запъти към вратата. — Няма да забравиш, нали? — предупреди го на излизане.

— Не, разбира се — отсече Пакър.

— Иначе Ан ще ми се сърди. Тя ще приготви любимите ти манджи.

Пакър изръмжа нещо.

— Вечерята е в седем — рече весело Тони.

— Знам, Тони, знам. Ще дойда навреме.

— Довиждане, вуйчо — рече Тони и изчезна.

Млад мошеник, помисли си Пакър. Какво ли е намислил този път? Постоянно готви някаква голяма работа, а после нищо не излиза и едва свързва двата края. С несигурна походка той се върна при писалището. Сигурно се надява да наследи парите ми, когато умра, помисли си той. Малкото парици, които са ми останали. Ще има да взема. Ще ги похарча всичките до последния цент. Все ще ми стигне времето за това.

Седна и взе едно от писмата. Отвори го с джобното си ножче и изсипа съдържанието му върху едно от малкото незаети кътчета на писалището.

Включи настолната лампа, доближи я до себе си, и се наведе да разгледа марките.

Не е зле, помисли си. Една бе от Ро Геминориум XII. Или от Ро Геминориум XVI? Прекрасен образец на съвременната класика. Личеше си, че в направата са вложени добър вкус и въображение. Печатът бе безупречен, положен върху хартия, изработена с най-голяма техническа прецизност.

Потърси пинсетата си за марки и не я откри. Отвори чекмеджето и напипа остатъци от мише гнездо. След това коленичи до писалището

и започна да шари с ръце под него.

Пинсетата я нямаше.

Запъхтян и сърдит, той седна отново в креслото.

Все ги губя, каза си. Това е поне двадесетата пинсета, която не мога да открия. Все се губят някъде, проклетите.

На вратата се позвъни.

— Влизай! — изкрещя разгневеният Пакър.

Малко мишеподобно човече се промъкна през вратата и внимателно я затвори зад себе си. Застана срамежливо пред Пакър, мачкайки притеснено шапката си.

— Вие ли сте господин Пакър, сър?

— Аз съм! — изкрещя Пакър. — Кого очаквахте да откриете тук?

— Господине — започна човечецът, като направи няколко предпазливи стъпки към него, — аз съм Джейсън Пикеринг. Може би сте чувал за мен?

— Пикеринг? — замисли се Пакър. — Пикеринг? Чувал съм за вас, разбира се. Нали вие сте се специализирали по Поларис?

— Точно така — потвърди Пикеринг, примигвайки леко. — За мен е голяма чест, че...

— Съвсем не — рече Пакър, и стисна ръката му. — За мен е чест.

Той се приведе и събори от близкия стол два класъра и три кутии за обувки. Една от тях се отвори и от нея се изсипаха пощенски марки.

— Заповядайте, седнете, господин Пикеринг — рече тържествено Пакър.

Пикеринг, с широко отворени от удивление очи, се намести внимателно в ъгъла на освободения стол.

— Божичко — възкликна той, оглеждайки боклука, изпълнил апартамента. — Много стока сте събрал тук. Вероятно притежавате всичко, което пожелаете.

— Съвсем не — каза Пакър, който отново се намести в креслото си. — Нямам представа какво точно притежавам.

Пикеринг захихика.

— Може би в такъв случай ви очакват някои прекрасни изненади, господине.

— Нищо никога не може да ме изненада — отвърна надменно Пакър.

— Е, на въпроса — каза Пикеринг. — Не искам да злоупотребявам с времето ви. Дали случайно нямате марка Поларис 17 „б“ на плик? Много е рядка, даже и когато не е залепена, а пък въобще не съм чувал някой да я има на плик. Казаха ми да опитам при вас.

— Я да видя — каза Пакър. Отпусна се назад в креслото и започна мислено да прелиства страниците на един каталог. Поларис 17 „б“. Да. Малка марка. Съвсем малка. Яркосиня, с малка морава точица в долния ляв ъгъл. Рисунка с много плетеници.

— Да — отвори очи той. — Май имам една. Струва ми се, че преди няколко години...

Пикеринг, задъхан от вълнение, се наведе към него.

— Искате да кажете, че наистина...

— Сигурен съм, че е някъде тук — Пакър махна с ръка в посока към стаята.

— Ако я намерите, ще ви дам за нея десет хиляди.

— Ако си спомням добре, беше ивица от пет марки каза Пакър. — Изпратена от Поларис VII до Бетелгейц XIII, и беше минала през... не мога да си спомня откъде.

— Ивица от пет марки!

— Ако си спомням добре, да. Но може и да греша.

— Петдесет хиляди — рече Пикеринг почти с пяна на уста. — Петдесет хиляди, ако ги намерите.

Пакър се прозина.

— За петдесет хиляди, господин Пикеринг, даже няма да си направя труда да ги потърся.

— Сто хиляди.

— Ще си помисля.

— Веднага ли ще ги потърсите? Сигурно имате поне някаква смътна идея къде са сега.

— Господин Пикеринг, бяха ми необходими цели двадесет години, за да събера всичко това, което виждате, а паметта ми вече не е добра. Просто нямам представа откъде да започна.

— Добре, назовете вие цената — пришпори го Пикеринг. — Какво искате за тях?

— Четвърт милион, ако ги открия. Ако наистина успея да ги открия.

— Ще ги потърсите, нали?

— Не съм съвсем сигурен. Някой ден бих могъл да попадна случайно на тях. Все някога ще трябва да разтребя това жилище. Ще имам предвид вашите марки.

Пикеринг рязко се изправи.

— Шегувате се с мен.

— Никога не се шегувам — махна с ръка Пакър.

Пикеринг се отправи към вратата.

Пакър се надигна от креслото.

— Ще ви изпратя — каза.

— Няма нужда. И много ви благодаря.

Пакър отново се отпусна в креслото и видя как гостът му излиза.

Опита се да си спомни къде би могъл да се намира пликът с марките от Поларис. Накрая се отказа. Бе ги получил много отдавна.

Направи повторен опит да открие пинсетата, но не успя.

Реши още на следващата сутрин да купи нова, после се сети, че за сутринта имаше ангажимент. Бе обещал да бъде в залива Хъдзън, в лятната вила на Тони.

Как по дяволите успяваше толкова често да си губи пинсетите?

Дълго време остана отпуснат в креслото, в междинно състояние между съня и бодърстването. Мислеше си за някои любопитни неща.

Най-вече за залепващите се пощенски марки. За това как от всички идеи, изнесени от Земята, използването на пощенски марки се бе разпространило най-бързо и в последните два века бе достигнало до най-далечните краища на галактиката.

Вече бе трудно да се запомнят всички планети, използващи пощенски марки, всеки ден се появяваха нови. Човек трябваше да е вечно нащрек, за да не им изгуби дирята.

Някои марки бяха много забавни. Тези от Менкалинен, например, където различните стойности се определяха от различните ухания. На марките не бе изписана стойност от пет цента, пет долара или от сто долара, а имаха различен мирис. Марките за местната поща ухаеха на диви рози, тези за системата миришеха на зрял кашкавал, а от вонята на трети за междузвездните служби можеше да припадне човек от четиридесет крачки разстояние.

В сериите от Алгейбан пък използваха цветове отвъд пределите на човешкото възприятие на различните оттенъци. Пакър си спомни и за прословутата серия на пиратите от Леонида, които вместо хартия бяха използвали старателно обработената кожа на своите жертви, имали нещастieto да попаднат в лапите им.

Отпуснат в креслото, той слушаше тиктакането на будилника, затрупан нейде от разпилените вещи. Само неговият звук нарушаваше тишината.

Животът му бе приятен, напълно удовлетворителен живот. Преди двадесет години, когато Майра почина и той продаде своя дял от акциите в търговската компания, бе решил повече да не се занимава с нищо, да отпише живота си като вече изживян. Сега обаче знаеше, че марките означават за него нещо много повече от бизнеса. Те бяха дар Божи, наистина дар Божи.

Отпуснат в креслото, той продължаваше да мисли с любов за марките си, които го бяха измъкнали от дълбокия кладенец на самотата, върнаха го към живота и му помогнаха отново да се почувства млад.

След това заспа.

Събуди го позвъняване. Разтривайки сънените си очи той се отправи с несигурна стъпка към вратата.

Вдовицата Фоши държеше малка тенджерка в ръце. Подаде му я.

— Реших, че ще ви хареса — каза. — Нося ви от бульона, който приготвих днес. Винаги правя в повече. Много е трудно да готвиш за сам човек.

Пакър пое тенджерката.

— Много мило от ваша страна — промърмори.

Тя го погледна загрижено.

— Не ви е добре — рече.

Влезе през вратата, принуждавайки го да отстъпи, и се промъкна непоканена в дома му.

— Не съм болен — възрази й той вяло. — Просто бях заспал и толкоз. Нищо ми няма.

Тя протегна пухкавата си ръка и докосна челото му.

— Имате температура — заяви тя. — Целият горите.

— Нищо ми няма — повтори той. — Тъкмо заспивах, това е всичко.

Тя се обърна и нахълта в дневната, пробивайки си път сред купчините писма. Боже мой, най-сетне успя да се вмъкне. Как да я изгоня? — си мислеше Пакър, гледайки безпомощно.

— Елате и седнете — нареди му тя. — Не вярвам да имате термометър?

Той поклати глава, признал поражението си.

— Никога не съм имал нужда от термометър — каза. Никога не съм боледувал.

Изведнъж тя изпищя, подскочи и се понесе към вратата в странен галоп. Препъна се в купчина кутии, падна, с дращене и пъхтене успя да се изправи и избяга мълниеносно.

Пакър хлопна вратата подире ѝ и се вгледа със задоволство в тенджерката в ръката си. Въпреки цялата суматоха, не бе разлял и капка от бульона.

Защо обаче вдовицата...

Разбра защо — едно мишле тичаше по пода.

Повдигна тържествено ръката, в която държеше тенджерката.

— Благодаря ти, приятелю — каза.

Проби си път до масата в трапезарията и намери място, където да постави тенджерката.

Значи, мишки. На моменти бе подозирал присъствието им — парченца нагрисано сирене, забравени в кухнята, шумолене през нощта. Понякога го тревожеше мисълта, че могат да изгризат колекцията му.

Сега реши, че от мишките има и полза.

Погледна часовника си и видя, че е почти пет. Оставаше му около час до идването на таксито, а не бе обядвал. Все още имаше време да хапне малко бульон, докато разгледа материалите от последната пратка.

Отиде до кухнята, взе лъжица и опита бульона. Биваше си го. Тенджерката бе още гореща и той допусна, че може да повреди политурата на масата. Това обаче не го разтревожи.

Сложи пакета на масата и отново разгледа озадачен адреса на подателя. Бе изписан с новата азбука, която бяха започнали да използват преди няколко години в системата Буутс. Подателят бе стеснително същество от системата Лебед, което се радваше да получи от време на време кашон хубаво шотландско уиски.

Пакър повдигна пакета и си отбеляза, че този път трябва да му изпрати най-малко два кашона.

Отвори кутията и изсипа съдържанието ѝ на масата. Тя се покри с купчина пликове.

Захвърли празната кутия в ъгъла и с удовлетворение седна. Като си хапваше бульона, той бавно започна да разглежда пликите. Откъдето и да погледнеше човек, бяха великолепни. Някой си бе направил труда да ги сортира и подреди в съответствие с техния произход в малки пакети, прихванати с ластиси.

Имаше пликове от Разалхаг, Челеб, Нунки, Каус Бореалис и от много други места.

Един пакет въобще не можа да разпознае. Бе доста дебел и съдържаше двадесет и пет или тридесет плика, всичките облепени с едни и същи марки, малки и жълти, на които не можеше да се различат никакви изображения или знаци — малки квадратчета от обикновена жълта хартия, плътна и грапава. Прокара пръст по една от тях и остана с усещането, че хартията е мека и поддава под натиска му.

Удивен, той извади един плик от пакета и захвърли останалите някъде встрани.

Отиде до писалището, порови трескаво в чекмеджето и след малко се върна с увеличително стъкло в ръка. Постави го над марката и се взря в нея — бе прав. Върху марката наистина нямаше нищо — обикновено късче жълта хартия, плътна и грапава, сякаш направена от множество дребни песъчинки.

Отпи от бульона и започна усърдно да прелиства каталога в главата си. Не откри нищо. Никога преди това не бе виждал или чувал нещо за подобни марки.

Разгледа под лупа и пощенските щемпели. Някои успя да разпознае, други — не. Това бе без значение, тъй като можеше да ги провери по-късно с помощта на необходимите му справочници. Остана с впечатлението, че планетата или планетите, откъдето идваха тези марки, се намират някъде в близост до съзвездието Везни — всички разпознати от него щемпели говореха, че трябва да се търси в тази посока.

Остави лупата на масата и съсредоточи цялото си внимание върху бульона, като внимаваше да не изцапа мустаците си. Те не можеха да бъдат извинение за немарливо хранене.

Точно в този момент изтърва лъжицата. Капки бульон изцапаха брадата му, други паднаха на масата. Но най-голямата част от съдържанието на лъжицата се разля върху плика с жълтата марка.

Извади носна кърпа от джоба си и се опита да го почисти, но безуспешно. Пликът бе попил бульона, а самата марка омазнена. Наруга се за своята несръчност.

Взе плика, от който все още се стичаха капки, озърна се, откри кошчето за боклук и го хвърли в него.

След уикенда в залива Хъдзън Пакър бе доволен да се върне вкъщи.

Тони бе глупак, хвърли толкова много пари в тази скъпа вила. Шансовете му за успешен бизнес не бяха по-големи от тези на заек и сделките му неизменно се проваляха, макар и да продължаваше да говори за предстоящия голям удар и да не се лишава от скъпата си лятна вила. Може би пък така трябваше да се работи сега, помисли си Пакър. Може би като излъжеш някого, че си голяма работа, шансовете ти да склучиш изгодна сделка наистина ще се увеличат. Все пак Пакър не бе убеден в това.

Спря се във фоайето да прибере пощата си с надеждата, че в нея може да има и пратка от ПугАлНаш. В записията по пътуването бе забравил да вземе със себе си кутията с листата и през тези три дни ясно осъзна колко разчиташе на тях. Сети се, че му бяха останали съвсем малко и от мисълта, че може и да не получи повече, потрепери разтревожен.

Имаше множество писма, но не и кутия от Пуг.

Трябваше да се сети, че няма да има. Кутиите пристигаха точно в момента, когато старите запаси от листа се изчерпваха. Преди време се бе замислял с какво ли пророческо прозрение Пуг успяваше да съобрази кога точно свършват листата и да разчете времето на изпращането на нови по такъв начин, че да успеят да пристигнат тъкмо когато имаше нужда от тях. Но вече не се замисляше по въпроса. Бе едно от тези невероятни неща, върху които няма смисъл да се умува.

— Радвам се да ви видя отново — посрещна го любезно портиерът. — Приятно ли прекарахте почивните дни, господин Пакър?

— Прилично — промърмори недоволно Пакър и се запъти към асансьора.

Преди да успее да стигне до него, го заговори Елмер Ланг, домоуправителят.

— Господин Пакър — изписука той, — бих искал да поговоря с вас.

— Ами говорете.

— Става дума за мишките, господин Пакър.

— За какви мишки?

— Госпожа Фоши каза, че във вашия апартамент са се завъдили мишки.

Пакър се изправи в цял ръст:

— Тези мишки са ваш проблем, Ланг. Вие се оправяйте с тях.

Ланг започна да кърши ръце.

— Как да се отърва от тях, господин Пакър, след като не си поддържате жилището? Трябва да разкарате боклука оттам.

— Този боклук, за ваше сведение, господине, е може би най-уникалната колекция от марки в цялата галактика. Наистина, все още не е напълно подредена, но няма да позволя да я наричате боклук.

— Бих могъл да изпратя Майлс, чистача, да ви помогне.

— Вижте какво, господине. В състояние е да ми помогне единствено човек, разбиращ от филателия. Вашият чистач случайно да...

— Господин Пакър — започна да го умолява Ланг. — Всичките тези хартии и кашони са развъдник за мишките. Нищо не мога да направя, ако не изхвърля поне част от...

— Да изхвърлите? — избухна Пакър. — Давате ли си сметка, уважаеми господине, за какво говорите? Давате ли си сметка, че някъде сред всички тези материали има плик — господине, говоря най-отговорно — плик с марки, за които току-що ми предложиха половин милион долара, ако го откроя? И това е само една незначителна част от моята колекция. Искам да ви запitam, Ланг, такива неща на боклука ли се изхвърлят?

— Господин Пакър, но това не може да продължи. Настоявам...

Асансьорът пристигна. Пакър влезе в него и остави след себе си домоуправителя да кърши безпомощно ръце.

Мустаците на Пакър бяха настръхнали, когато се обърна към пиколото в асансьора.

— Любопитна гарга — рече.

— Моля, господине?

— За госпожа Фоши ми е думата, човече. Тя е любопитна гарга.

— Допускам — отвърна предпазливо пиколото, — че може би сте свършено прав.

Пакър се надяваше, че на стълбището няма да срещне никого. Късметът му проработи. Бързо отключи входната врата и влезе в жилището си.

Внезапно застина. Бе чул странно бълбукане.

Вслуша се, без да вярва на ушите си. Обхвана го лека уплаха.

Направи няколко предпазливи стъпки в стаята и забеляза източника на странния звук.

Кошчето за боклук до писалището бе изпълнено с бълбукаща жълта маса. На няколко места тя бе преляла навън и образувала малки локви на пода.

Пакър предпазливо побутна кошчето, готов да побегне.

Не се случи нищо. Жълтата маса продължи да си бълбука.

На вид тя бе по-скоро лепкава, отколкото пенеста. Дори и предизвиканият от нея звук не бе бълбукане, защото когато Пакър се взря в кошчето не забеляза никакви мехурчета.

Доближи се още повече до кошчето и протегна ръка към него. То не се опита да го ухапе. Въобще не му обърна каквото и да е внимание.

Докосна жълтото нещо с пръст. Бе доста твърдо и малко топло. Стори му се, че е живо.

Веднага се сети за залятия с бульон плик, който бе изхвърлил в кошчето. Нямаше как да не съобрази това, тъй като цветът на странното вещество бе досущ като този на марката върху плика.

Заобиколи писалището и остави върху него пощата, която току-що бе взел от кутията, и се отпусна замислено в масивното кресло.

Така, значи една пощенска марка бе оживяла, това наистина бе странно. Всъщност, не чак толкова, тъй като други пощенски марки притежаваха не по-малко чудати свойства. Идеята за използването на пощенски марки бе патент на Земята, но другаде бе еволюирала по странни начини.

А сега ще трябва да изхвърля целия този боклук в кошчето, преди да нахълта Ланг, помисли си той с досада.

Отново се замисли върху съвета на Ланг и се ядоса, защото наемът за тази съборетина съвсем не бе малък и той си го плащаше най-редовно, дори авансово, и в това отношение никой не можеше да го упрекне. Освен това живееше тук повече от двадесет години и Ланг бе длъжен да се съобразява с този факт.

Най-сетне се надигна от креслото и отново обиколи писалището. Наведе се и хвана с ръка кошчето за боклук, като внимаваше да не докосне местата, където жълтата материя се бе стекла встрани. Опита се да го повдигне, то не помръдна. Задърпа го с все сили, но кошчето си остана на мястото. Отдалечи се малко и го ритна, но то пак не се помести.

С ядно настръхнали мустаци той се отдръпна и впери сърдит поглед в него. Като че ли му бяха малко другите грижи, та сега и с това кошче трябваше да се занимава. Така или иначе, все някога щеше да разтреби апартамента и да се отърве от мишките, нали трябваше да открие плика от Поларис. Освен това бе затрил нейде пинсетата си и трябваше да я намери, не можеше да си позволи да си губи времето да купува нова.

Но преди всичко трябваше да се отърве от това кошче. Някак си бе успяло да залепне за пода. Може би част от жълтата материя се бе стекла под него и бе засъхнала. Ако имаше щанга или лост, който да пъхне под кошчето щеше да успее да го отлепи.

От кошчето жълтото нещо избълбука весело.

Сложи шапката си, излезе, хлопна вратата и заключи.

Навън бе приятен летен ден и той реши да се поразходи малко, за да забрави поне част от проблемите си, но през цялото време кошчето с жълтото тесто не му излезе от главата. Ясно му бе, че няма да може да се заеме с останалите задачи преди да се отърве от него.

Откри железарски магазин, откъдето купи доста голям лост, и се отправи обратно към жилището си. Вярно, че лостът можеше и да издраска паркета, но нямаше начин с негова помощ, смогнеше ли да промуши края му под кошчето, да не успее да го отлепи.

На входа отново се натъкна на Ланг.

— Господин Пакър — рече му той строго, — накъде сте тръгнали с този лост?

— Купих го, за да изтребя с него мишките.

— Ама, господин Пакър...

— Нали искате да се отървете от мишките? Нали именно това ми казахте?

— Да, разбира се.

— Положението е отчайващо и изисква прилагането на крайни мерки — рече тържествено Пакър.

— Ама това желязо...

— Бъдете спокоен — успокой го Пакър, — ще ги удрям лекичко.

Влезе в асансьора и се отправи към своя етаж. Смущението на Ланг малко му повдигна настроението. Усети се, че е започнал лекичко да си подсвирква.

Докато пъхаше ключа в ключалката, иззад вратата се раздаде шумолене, тайнствено и зловещо. Усети как по гърба му ползват мравки.

Боже мой, не е възможно да има чак толкова много мишки у дома!

Стисна лоста още по-здраво, отключи вратата и отвори.

В стаята бушуваше хартиена вихрушка. Той пристъпи вътре и бързо хлопна вратата, за да не се разнесат хартиите навън.

Сигурно съм забравил някой прозорец отворен, помисли си той, макар да знаеше добре, че не бе забравил нищо. А и навън времето бе спокойно, не се усещаше никакъв полъх.

Пък и това, което ставаше в стаята, не можеше да бъде предизвикано от обикновен повей на въздуха.

Облегна се с гръб на вратата и започна да наблюдава внимателно. Стисна още по-здраво лоста, за да може да го използва по-добре като оръжие при необходимост.

Апартаментът бе изпълнен с летящи листови хартия, движещи се във въздуха кашони и снеговалеж от танцуващи пощенски марки. На пода имаше разтворени кашони, в които се спускаха пликове, марки и пратки. Други кашони бяха подредени в стройни редици до стената. Това бе нещо съвършено странно, тъй като преди два часа, когато бе излязъл от жилището си, в него нямаше нищо подредено.

Активността на вихрушката започна да спада. Все по-малко марки и пликове летяха из въздуха. Някои от кашоните се затвориха,

сякаш от невидими ръце, след което без каквато и да е помощ полетяха и сами се наместиха при вече подредените си събрата.

Полтъргайт! — помисли си Пакър ужасено. Мозъкът му трескаво се опита да си припомни всичко, което бе чел или чул по въпроса, за да намери някакво обяснение на събитията.

След това всичко приключи.

Нищо не се носеше из въздуха, кутиите стояха затворени, всичко бе неподвижно. Пакър направи няколко стъпки и застина с увиснала от удивление челюст.

Писалището и масите блестяха излъскани. Завесите бяха чисти. Мокетът изглеждаше като нов. Видя вещи, за чието съществуване вече бе забравил, тъй като отдавна бяха погребани под хартиите — столчета, малки масички и лампи. Всички те блестяха от чистота.

Пакър изпусна лоста на пода и се отправи към писалището.

Един прозорец се отвори, чу се изсвистяване и през него излетя лостът, мина през короната на отсрещното дърво, след което прозорецът се затвори и Пакър му изгуби следите.

Той свали шапката си и я захвърли върху писалището.

Тя незабавно бе повдигната и полетя към гардероба. Вратата му се отвори и шапката внимателно се настани вътре. След това вратата също така внимателно се затвори.

Пакър промърмори нещо през мустак. След това извади носната си кърпа и избърса запотеното си чело.

— Странни работи стават тук — изръмжа той.

Започна да оглежда жилището бавно и предпазливо. Всички кашони бяха подредени по протежение на едната стена в три реда, които достигаха до тавана. До другата стена откри три канцеларски шкафа. Пакър си разтри очите изненадано, бе забравил, че са три; от доста време смяташе, че притежава само два. И останалата част от стаята бе образец на ред и чистота.

Огледа и другите стаи и там положението бе същото.

В кухнята всички тенджери и тигани си бяха на мястото. Чиниите бяха подредени в шкафа. Печката и хладилникът бяха почистени основно, за негова изненада в умивалника нямаше никакви мръсни съдове, а той бе сигурен, че трябваше да има. На кухненската маса бе поставена тенджерката на госпожа Фоши, измита и лъщяща от чистота.

Върна се при писалището, на което нямаше нищо, ако се изключат няколко неща, подредени така, че да привлекат вниманието му.

Десет мъртви мишки.

Осем пинсети за марки.

Пакетът с пликове със странните жълти марки.

Два, не един, а цели два плика с поредици от марките от Поларис 17 „б“. Единият бе с четири, а другият, с пет марки.

Пакър тежко се отпусна в креслото си без да изпуска от поглед нещата върху писалището.

Как, Боже мой, се бе получило това? Какво ставаше?

Погледна бълбукащото кошче за боклук и му се стори, че то му се подсмива.

Разбира се, всичко бе дело на кошчето. Нямаше как да не бъде дело на кошчето, или по-точно, на бълбукащата материя в него. Нищо не се бе променило в дома му, никакъв нов фактор не се бе появил. Единственото ново и различно нещо бе кошчето с жълтото тесто.

Взе пакета с жълтите марки и отвори чекмеджето, за да извади лупата. Там също цареше удивителен ред и ясно се виждаха пет лупи. Избра най-силната.

Преди, когато бе разглеждал марката с по-слаба лупа, му се бе сторило, че повърхността ѝ е образувана от песъчинки. Сега, при по-голямото увеличение, ги видя като малки кълба. Той се наведе над бюрото, погледна внимателно през лупата и разбра, че това са спори.

Сухи и на пръв поглед безжизнени, те все още носеха в себе си живот. Разбра какво се е случило. Бяха оживели от разлетия върху тях бульон. В кошчето се бе заселила странна колония от извънземни същества.

Прибра увеличителното стъкло в чекмеджето и се изправи. Внимателно улови мъртвите мишки за опашките и ги изхвърли в боклукопровода.

Отиде до библиотеката и установи, че книгите са подредени тематично и хронологично. Откри книги, които бе търсил безуспешно години наред. В дълги редици бяха подредени каталози за марки, наръчници и справочници за галактическите печати, галактически пътеводители, множество речници на странни езици, задължителни за

идентифицирането на извънземни марки, както и редица трудове с филателна тематика.

След като приключи с библиотеката, отиде да огледа подредените кашони. Повдигна капака на един от тях. Бе пълен с пликове, с прозрачни класьори, пълни с марки, единични, на блокове и ивици. Алчно започна да се рови в съдържанието на кашона, като удивлението му непрестанно нарастваше.

Всички марки и пликове бяха от системата Туба.

Затвори кашона и понечи да го постави там, откъдето го бе взел. Той обаче не го изчака, повдигна се във въздуха и сам зае мястото си.

Огледа още три кашона. Бяха пълни с материали съответно от Корефорос, Антарес и Джуба.

Материалите му се оказаха не само прибрани и подредени, но и грубо сортирани.

Върна се при креслото и се отпусна уморено в него. Трябваше му известно време, за да осмисли случилото се.

Спорите, нахранили се с бульон, бяха оживели. В кошчето се бе заселила извънземна форма на живот, или по-точно колония от живи същества. Очевидно имаха вкус към реда и труда и притежаваха уменията да превръщат това в полезна дейност.

Нещо повече, създанията от кошчето вършеха това, което човек сам се гласеше да направи.

Бяха почистили апартамента, сортирали марките и пликите, избили мишките, открили марките от Поларис и липсващите пинсети.

Откъде знаеха, че той иска да направи тези неща? Дали не четяха мислите му?

Потрепери при това предположение, но така или иначе бе факт, че преди той да се завърне, те просто бяха бълбукали весело. Може би дотогава не бяха направили нищо, защото не знаеха какво. Веднага след завръщането му бяха разбрали какво се иска от тях и го бяха сторили.

На вратата се позвъни и той отиде да отвори.

Беше Тони.

— Здравсти, вуйчо! — каза. — Оставил си пижамата си у нас и ти я нося. Нагласил си я на леглото и си забравил да я прибереш.

Подаде му пакета и едва тогава забеляза промените в стаята.

— Какво се е случило, вуйчо? — извика той. — Та ти наистина си разтребил!

Пакър поклати глава.

— Случи се нещо странно, Тони.

Племенникът огледа жилището с възхищение и удивление.

— Голяма работа си свършил.

— Не я свърших аз, Тони.

— Да де, платил си на някого да я свърши, докато бе у нас.

— Не. Работата бе свършена тази сутрин. Ей това нещо там я свърши — Пакър кимна към кошчето.

— Не си с всички си, вуйчо — твърдо рече Тони. Откачил си.

— Може и така да е, но работата я свърши именно кошчето.

Тони отиде до кошчето, посегна с пръст и докосна жълтата материя.

— На пипане е като тесто — съобщи. Изправи се и погледна Пакър.

— Нали не си правиш майтап с мен? — попита.

— Нямам представа какво е това нещо — рече Пакър. Не знам как и защо го направи, но това е самата истина.

— Вуйчо, тук има нещо.

— Не се и съмнявам.

— Нямам това предвид. Възможно е това нещо действително да се окаже велика работа. Нали казваш, че то работи вместо теб?

— Не знам как го прави, но го прави. Има чувство за ред и върши работата, която ти е необходима. Сякаш те разбира — предвижда това, което искаш да направиш. Нищо чудно да е някакъв мозък с огромни пси способности. Онази вечер разглеждах един плик с жълти марки, и...

Пакър набързо му разказа случилото се. Тони го слушаше със замислен вид, от време на време пощипвайки брадичката си.

— Ясно, вуйчо, хванахме го. Не го знаем какво е и как работи, но нека си го представим в действие. Да си представим кофа с това нещо в една канцелария, в голяма многолюдна канцелария. То ще постигне ефикасност, каквато човек не е виждал. Ще сортира и класифицира всички документи и то така, че да включва и най-новата документация. Нито един документ няма да се изгуби. Всичко ще се намира точно там, където трябва да бъде и ще може да се открива за секунди. Щом

началникът или някой друг поиска определена преписка — хоп, веднага му е на бюрото. Та подобна канцелария само с една кофа от това нещо може да се отърве от всичките си деловодители. Обществената библиотека ще функционира въобще без персонал, но най-голяма полза от тези същества ще извлече големият бизнес — промишлените и транспортни компании, застрахователните дружества.

Пакър поклати объркано глава.

— Може и да си прав, Тони. Може и да се получи, но кой ще ти повярва? Кой ще ти обърне внимание? Цялата работа е много фантастична. Хората направо ще ти се присмеят.

— Ти остави това на мен. Нека бъде моя грижа. С тази страна на бизнеса ще се заема аз.

— А, значи ще го превърнем в бизнес?

— Имам приятел, който ще ми помогне — продължи Тони, който винаги имаше някакви приятели. — Човекът има офис, където бихме могли да изпробваме една кофа от това нещо.

Изведнъж придоби делови вид.

— Имаш ли някаква кофа вкъщи, вуйчо?

— В кухнята би трябвало да има. Провери там.

— И телешки бульон, нали го бе залял именно с телешки бульон?

Пакър кимна утвърдително.

— Трябва да е останала още една консерва.

Тони се почеса по главата.

— Вуйчо, нека да изпипаме нещата както трябва. Преди всичко ни трябва надежден източник на спори.

— Имам още пликосе с такива марки. Може да залеем някои от тях.

— Не — възрази Тони. — Нека ги запазим като резерв. Имам чувството, че ще е най-добре да получим нови кофи с веществото като използваме това, с което вече разполагаме. Само да го захраним с още бульон...

— А ти откъде знаеш...

— Вуйчо, допускаш ли, че си успял да откриеш точното количество бульон, необходимо на спорите от онази марка, за да запълнят цялото кошче?

— Как да ти кажа...

— Виж, това вещество притежава разум. То знае какво прави. Създава си правила за поведение и ги спазва. Има чувство за ред и живее съобразно него. Даваш му кошче за боклук и то заживява в границите на това кошче. Стига до върха и спира. Е, прелива лекичко, но само колкото да закрепим кошчето за пода. И толкоз. Не прелива. Не изпълва цялата стая. Значи притежава чувство за дисциплина.

— Може и да си прав, но това все още не обяснява...

— Само за миг, вуйчо. Гледай.

Тони бръкна с ръка в кошчето и извади къс от жълтото вещество, откъснато от основното тяло.

— А сега виж какво ще стане в кошчето, вуйчо.

И двамата впериха поглед вътре. Спорите бързо се надигнаха и запълниха пространството, от което бе взето откъснатото парче вещество. Кошчето отново бе пълно догоре.

— Сега разбра ли ме? — попита Тони. — Разполага ли с достатъчно жизнено пространство, ще расте. Трябва само да го храним. И да му осигурим това пространство. Ще вземем много кофи, така че да може да нараства колкото си иска и...

— Тони, няма ли най-сетне да ме изслушаш? Каж ми какво трябва да направим, за да не залепне отново на пода? Ако го поставим другаде, то пак ще залепне, независимо дали ще е в кошче или кофа или в какъвто и да е съд.

— Радвам се, че зададе този въпрос. Знам какво трябва да направим. Ще го закачим във въздуха. Ще оставим кофата да виси така, че да няма допир с пода.

— Може и да си прав — каза Пакър. — Ще ида да затопля бульона.

Затоплиха бульона, намериха кофа и я закачиха на дръжката на метла, поставена между два стола.

После пуснаха парчето в нея и започнаха да го наблюдават. То не се измени.

— Прав съм — каза Тони. — Трябва му малко бульон, за да живне.

Сипаха малко бульон в кофата, но спорите започнаха да се топят пред очите им и се превърнаха в противна черна течност.

— Нещо не е наред — каза Тони разтревожен.

— Май си прав — потвърди Пакър.

— Помисли, вуйчо, трябва да си използвал някакъв друг бульон. Навярно с различни съставки. Сигурно не самият бульон, а някоя от съставките в него играе ролята на катализатор. Навярно този бульон не е същият.

Пакър се почувства неловко.

— Не си спомням, Тони.

— Длъжен си да си спомниш! — изкрещя Тони. — Напрегни паметта си, вуйчо! Трябва на всяка цена да си припомниш каква марка бульон си използвал!

Пакър размърда нещастно мустаци.

— Ами, да ти призная истината, Тони, онзи бульон не бе купен. Пригответи го госпожа Фоши.

— А така, започнахме да напредваме! Коя е госпожа Фоши?

— Една любопитна стара дама от отсрещния апартамент.

— Чудесно. Ще трябва да я помолиш да ти пригответи още малко бульон.

— Не мога да го направя, Тони.

— Ще ни трябва съвсем малко, вуйчо. Ще я дадем за анализ, за да разберем какво точно съдържа и работата ще е свършена.

— Тя ще ме пита за какво ми е. После ще ме разнася из целия блок, че съм просил бульон. Нищо чудно и да вземе да разправя, че се занимавам със странни неща.

— Това не можем да допуснем — разтревожи се Тони. Това си е наша тайна, вуйчо. Не бива да я споделяме с външни хора.

След това се замисли.

— Освен това, сигурно ми е сърдита — продължи Пакър. — Оня ден успя да се шмугне тук и една мишка ѝ изкара акъла. Сетне отиде при домоуправителя да му се оплаква.

Тони щракна с пръсти.

— Сетих се! — извика той. — Разбрах какво трябва да направим. Сега ти си легни, а аз...

— Няма да си легна! — изръмжа сърдито Пакър.

— А, вуйчо, така не може. И ти си в комбината. Ще трябва да изиграеш своята роля.

— Тази работа никак не ми харесва — възрази Пакър. Не ми трябва никакви роли.

— Ще си легнеш и ще гледаш колкото се може по-страдалчески — настоя Тони. — Ще се престориш, че ти е много зле. Аз пък ще се отбия до тази госпожа Фоши и ще ѝ кажа, че се чувстваш страшно неудобно пред нея заради мишката, че си работил денонощно, за да разтребиш и почистиш жилището само поради тази причина. Че така си се преуморил, че...

— Няма да ти позволя такава нещo! — изстена Пакър. Та тя ще нахълта тук обляна в сълзи! Няма да допусна тази жена...

— Ти искаш ли да спечелиш някой и друг милиард долара или не? — попита сърдито Тони.

— Много-много не ме интересува — отвърна Пакър. Тази работа не ми е по сърце.

— Та ще кажа на тази жена, че си страшно зле, че сърцето ти не е наред и че не искаш нищо друго, освен бульон.

— Нищо подобно няма да ѝ казваш — отвърна сърдито Пакър. — Изобщо няма да я замесваш в тази история.

— Слушай, вуйчо — опита Тони с добро. — Ако не искаш да го направиш заради себе си, направи го заради мен, та аз съм единственият ти роднина в целия свят. За пръв път имам възможност да се заема с нещо наистина голямо. Може и да се хваля много, и да си давам вид, че съм състоятелен и преуспяващ, но в действителност...

Видя, че и така няма да постигне нищо.

— Щом не искаш да го направиш заради мен, направи го заради Ан, направи го заради децата. Няма ли да ти е жал, ако тези клетки малки създания...

— Млъкни! — отсече Пакър. — Писна ми да ти слушам глупостите! Добре, ще го направя.

Получи се по-страшно, отколкото бе очаквал. Ако бе знаел, че ще е така, никога нямаше да се включи в играта.

Купичката с бульон бе донесена лично от вдовицата Фоши. Тя се настани на леглото, придържаше главата му и гальовно го успокояваше, докато го хранеше с лъжица.

Всичко това беше страшно смуцаващо.

Но накрая се сдобиха с това, което им трябваше.

След като вдовицата го нахрани, купичката остана наполовина пълна с бульон и тя им я остави, като каза, че клетият човек може да има нужда от него.

Бе почти три часа следобед, времето, в което вдовицата Фоши пристигаше с бульона.

Пакър се отдаде на приятни мечти.

Някой ден щеше да спуга Тони от бой. Той бе виновникът за цялата тази история.

Всеки божи ден, от шест месеца насам, вдовицата идваше с бульона и сядаше на приказка с него, докато той се насилваше да погълне една купичка. Най-лошото бе, че трябваше да се преструва, че му е много вкусно.

Тя винаги бе в много приповдигнато настроение. Откъде го взимаше? Тоуѝours gai. Също като онази смахната улична котка, за която един древен писател бе измислил някакви глупави стихове.

Бульон с чесън, помисли си той. Боже мой, кой е чувал за телешки бульон с чесън? Та това е нецивилизовано! По специална рецепта, беше се похвалила тя. И наистина, тъкмо чесънът се бе усладил на жълтите спори. Именно той бе хранителната съставка, пробудила ги за живот и размножаване.

А може би чесънът от бульона бе полезен и за него.

От дълги години не се бе чувствал така добре. Бе забелязал, че походката му е станала по-пъргава, а и по-малко се уморяваше. Порано си подремваше през деня, а сега следобеден сън вече не му бе необходим. Работеше много повече отпреди и ако се изключеше вдовицата с нейния бульон, можеше да се смята за щастлив човек. Да, за много щастлив човек.

Щастието му нямаше да секне, стига Тони да го оставеше да се занимава с марките си. Нека с „Ефикасност ООД“ се оправя малкият хитрец, та нали той бе настоял за тази работа. В интерес на истината, се справяше добре с нея. Той бе успял да сключи договори с множество фирми — застрахователни, агенции, брокерски къщи и какви ли още не. Не след дълго, бе обещал Тони, нямаше да остане фирма от която и да е отрасъл, която да не потърси услугите на „Ефикасност ООД“.

Позвъни се и той отиде да отвори вратата. Навярно това бе вдовицата Фоши с неизменния бульон в ръце.

Не беше тя.

— Вие ли сте господин Клайд Пакър? — попита човекът, застанал на вратата.

— Да, господине — отвърна Пакър. — Заповядайте.

— Казвам се Джон Грифин — рече човекът, след като седна. — Представявам Женева.

— Женева? Правителството?

Човекът показа служебното си удостоверение.

— Много добре — каза Пакър с известна студенина в гласа, тъй като не бе особен почитател на правителството. — С какво мога да Ви бъда полезен?

— Ако не се лъжа, вие сте старши партньор в „Ефикасност ООД“.

— Предполагам, че съм.

— Как така предполагате? Нима не сте наясно с това?

— Не съм сигурен. Имам дялово участие, но не знам дали съм старши партньор. Оставил съм Тони да се занимава с цялата тази работа.

— Вие и вашият племенник единствени собственици на фирмата ли сте?

— Да. Запазихме си я за нас. Не сме канили други хора.

— Господин Пакър, от известно време правителството прави опити да започне преговори с господин Кампър. Той нищо ли не ви е казал за това?

— Нищо — отвърна Пакър. — Посвещавам времето си на пощенските си марки и не му позволявам да ме безпокои.

— Ние се интересуваме от услугите на вашата фирма — каза Грифин. — Опитяхме се да ги купим.

— Та това е най-лесното — каза Пакър. — Плащате си и готово.

— Боя се, че не ме разбирате. Господин Кампър настоява да сключим отделен договор за всеки офис. Така би се получила ужасяващо голяма сума...

— Която си струва да заплатите — увери го Пакър. — Това е добра инвестиция.

— Не е справедливо — отсече твърдо Грифин. — Съгласни сме да сключим договори за всяко отделно ведомство. Нека отбележа, че и това само по себе си представлява доста голяма отстъпка от наша страна, като се има предвид, че правителството има право да сключи с дадена фирма един-единствен договор за услуги.

— Вижте, трябва ли да ме занимавате с това? — понечи да протестира Паркър. — Аз нямам отношение към управлението на фирмата. Оставил съм тази работа на Тони. Ще трябва да се разберете с него. Имам доверие на момчето, защото разбира от бизнес. Мен „Ефикасност“ въобще не ме интересува. Интересуват ме само марките.

— Чудесно — оживи се Грифин. — Точно по този въпрос бих искал да поговорим.

— Моля?

— Идеята е следната — започна Грифин. — Правителството ежедневно получава стотици хиляди марки в своята кореспонденция. Забравих точната цифра, но става дума за няколко тона филателен материал, който постъпва всеки ден. При това от всички планети в галактиката. Досега го пласирахме на няколко филателни фирми, но в момента сме готови да предложим целия този материал, при това на привлекателна цена.

— Чудесно — каза Пакър. — Какво обаче бих могъл да правя с няколко тона марки на ден?

— Нямам представа — заяви Грифин. — Но след като изпитвате толкова голям интерес към марките, за вас би било чудесно, ако имате възможност пръв да си подберете, каквото ви трябва от едно голямо количество първокачествен материал.

— Значи, вие бихте ми продали всичко това, ако кажа една добра дума за вас пред Тони?

Усмивката на Грифин изразяваше щастие.

— Чудесно ме разбрахте, господин Пакър.

— Не само ви разбрах. Предварително се досетих какво ще ми предложите — гордо рече Пакър.

— Моля ви, не оставайте с погрешни впечатления предупреди Грифин. — Това е делово предложение. Чисто делово предложение.

— Предполагам, че ще поискате някаква символична цена за хартиените отпадъци, от които ще ви отърва?

— Съвсем символична — потвърди Грифин.

— Много добре. Ще обмисля вашето предложение и ще ви дам отговор. Отсега не мога да ви обещаю нищо, естествено.

— Разбирам ви, господин Пакър. Не искам да ви прищпорвам.

След като Грифин си тръгна, Пакър се замисли върху предложението му. Колкото повече размишляваше по него, толкова по-привлекателно му се виждаше то.

Можеше да наеме складово помещение и да инсталира в него „ефикасно кошче“. Щеше да е достатъчно само да изсипва пощата в склада, а със сортирането ѝ щеше да се заеме кошчето.

Не бе съвсем сигурен дали на едно кошче щеше да му стигне времето, за да подреди материалите по повече от един признак. Ако не смогнеше, щеше да постави второ и двете щяха да се справят със сортиране по какъвто и да е критерий. След като кошчетата подберяха ценните материали, щеше да продаде останалата част на цени, с които да изхвърли всички жалки филателни търговци от пазара.

Потри със задоволство ръце, когато си помисли как ще почерни живота на всички тези мошеници. Бяха същински кождери, заслужаващи и най-тежкото наказание.

Замисли се върху още нещо. Грифин всъщност му бе предложил подкуп, всъщност от правителството друго не можеше и да се очаква. Цялата администрация бе пълна с рушветчици, мошеници, които взимаха десетпроцентови комисионни от всяка сделка с държавно участие, лобисти, представящи специални групи по интереси и всякаква друга подобна пасмина. Предложената му сделка с марките нямаше да впечатли никого. Освен филателните търговци, на които не оставаше нищо друго, освен да седят и вият от яд.

Имаше ли право да се меси в работата на Тони? Можеше да му предложи това, не ще и дума, и Тони щеше да се съгласи. Имаше ли все пак моралното право да поиска това от него?

Разтревожи се от този въпрос и така и не успя да се доближи до отговора му до момента, когато на вратата се позвъни.

Бе вдовицата Фоши и не носеше нищо. Този ден нямаше да има бульон.

— Добър ден — каза ѝ. — Днес малко закъсняхте.

— Тъкмо се бях запътила към вас, когато видях, че приемате посетител. Вече си е тръгнал, нали?

— И то доста отдавна — потвърди Пакър.

Тя влезе в апартамента и той затвори вратата. Прекосиха стаята.

— Господин Пакър — каза вдовицата, — моля да ме извините, но днес не нося бульон. А и да ви кажа правата, омръзна ми да я готвя.

— В такъв случай черпенето ще бъде от мен — каза той много галантно.

Отвори чекмеджето на писалището и извади оттам чисто новата кутийка с листа от ПугАлНаш, която бе получил предния ден.

С почтително движение повдигна капака и ѝ поднесе кутията. Вдовицата леко се отдръпна.

— Заповядайте — настоя той. — Вземете си мъничко. Не го погълщайте, само го подъвчете.

Тя предпазливо посегна към кутията.

— Това е много — предупреди я. — Трябва ви само една малка щипка. Не е необходимо да е в голямо количество, а и не се намира лесно.

Тя взе няколко листенца и ги сложи в устата си.

Той я наблюдаваше усмихнат. На лицето ѝ бе изписано опасението да не би да са ѝ дали отрова. След малко се убеди, че в листенцата няма нищо смъртоносно, и се отпусна в креслото.

— Струва ми се, че досега не съм опитвала подобно нещо — каза тя.

— Не сте. Освен мен вие навярно сте единственото човешко същество, което го е опитвало. Изпраща ми го един приятел, който живее на една от отдалечените звезди. Казва се ПугАлНаш и ми го изпраща редовно. Винаги придружено от писъмце.

Бръкна в чекмеджето и откри последната бележка.

— Слушайте — каза и започна да чете на глас.

„Драг приятил. Голяма радост последно пушене испратено от теб. Моля испрати още от сащото. Не знаш, че сам пророк и мисля теб. Голямо щасте помогнеш на приятил. Чака те добро. Може би гулеми пичалби.

Твой обичаш та приятил,
ПугАлНаш“.

След като приключи четенето той хвърли писмото върху писалището.

— Какво според вас иска да ми каже? — попита. — Имам предвид най-вече твърдението, че умее да пророкува и мисли за мен.

— Навярно това е на добро — рече вдовицата. — Казва, че ви очакват големи печалби.

— Изразява се като стара циганка. Да ви призная, разтревожи ме.

— Защо пък трябва да се тревожите от такова нещо?

— Защото не искам да знам какво ме очаква. И ме е страх, че някой ден той ще вземе да ми го каже. Ако човек е в състояние да предсказва бъдещето ще може да узнае кога и как ще умре и...

— Господин Пакър, не смятам, че ви е дошло време за умиране. Кълна ви се, че с всеки изминат ден изглеждате по-млад.

— Трябва наистина да призная, че от години не съм се чувствал така добре — потвърди с удовлетворение Пакър.

— Това може би се дължи на листата, които ви изпраща.

— Едва ли. По-скоро на вашия бульон.

Прекараха заедно един приятен следобед. Много приятен, наистина. По-приятен, отколкото Пакър можеше да си представи.

След като тя си тръгна, той си зададе още един въпрос, който малко го уплаши.

Как така се случи, че се реши да ѝ предложи от листата?

Прибра кутията в чекмеджето и взе отново писъмцето. Изглади го с ръка и повторно го прочете.

Правописът го накара да се усмихне, но не за дълго. Колкото и да бе ужасно, Пуг се бе оказал на по-голяма висота от него. Така или иначе, бе успял да научи един земен език, докато Пакър напълно се провали в усилията си да разбере езика на Пуг.

„Сам пророк и мисля теб“.

Това е нелепо, каза си. Това е някаква шега или нещо, което Пуг възприема като шега.

Остави писъмцето и започна нервно да се разхожда из апартамента, разтревожен от няколко неща.

Как трябваше да реагира на предложението на Грифин?

Защо бе предложил листа на вдовицата Фоши?

Какво искаше да му каже Пуг?

Отиде до библиотеката и започна да шари с пръст по рафта с томове на Галактическа енциклопедия. Откри търсения том, взе го и отиде при писалището.

Започна да го прелиства, докато попадна на Унук ал Хай. Доколкото си спомняше, Пуг живееше на десетата планета X от тази звездна система.

Смръщи вежди, докато се опитваше да схване смисъла на лаконичните и понякога неясни определения, изпълнени с фантастични съкращения. Бе досадно, наистина, но все пак се разбираше за какво става дума. Галактиката бе препълнена с информация, която едва ли щеше да успее да се побере в книги, ако авторите на енциклопедията искаха да обяснят всичко ясно и подробно.

„X — млк. извети.; необит. чов. същ. (Т-67); трг. чрез посрд. (Т-102); лчб. билк.; прип. ясновд.; труд. език...“

Я да видим.

„Прип. ясновд.“

Отново прочете справката, като я преведе на разбираем език.

„X — малко известна; необитаема за човешки същества (виж таблица 67); търговия чрез посредници (виж таблица 102); лечебни билки; приписва се способност за ясновидство; труден език...“

В последното бе напълно убеден. Бе се научил да ползва редица извънземни езици, но от езика на Пуг не успя да разбере нищо.

„Прип. ясновд.?“

Можеше да означава, че на жителите на планетата се приписва дар за ясновидство, а можеше да означава и друго.

Затвори книгата и я върна на мястото ѝ.

Значи, следиш какво предстои да ми се случи?

И защо? С каква цел?

ПугАлНаш, някой ден ще ти извия пилешката шия, задето си пъхаш носа, където не трябва.

Разбира се, никога нямаше да направи това. ПугАлНаш бе твърде далеч. Шията му може би не бе тънка като на пиле. Всъщност, нямаше никакви причини да смята, че Пуг въобще притежава шия.

Когато дойде време да си ляга, навлече яркочервената си пижама с жълти папагали, седна на леглото и размърда пръстите на краката си.

Уморителен ден, не ще и дума.

Предстоеше му да обсъди с Тони правителственото предложение относно марките. Може би си заслужаваше да бъде настойчив, дори и това да се отрази отрицателно върху печалбите на компанията. Тони може би щеше да се опита да го разубеди. В последно време племенникът му бе твърде зает, за да се впуска в мошеничества. Пакър възприемаше това като чудо, тъй като добре знаеше, че Тони се радва два пъти повече на нечестно спечеления долар, отколкото на този, заработен почтено.

Спомни си как бе споделил с Грифин, че има доверие в Тони. Не го излъга. Не само имаше доверие в Тони, но и малко се гордееше с него. Тони бе безпринципен мошеник и никой не можеше да отрече това. Пакър се усмихна. И аз бях същият, когато бях на годините на Тони и все още се занимавах с бизнес, каза си той.

Спомни си за тройната сделка, която направи с фалшиви мебели „Чипъндейл“, с картини от Антарес и със стоки менте от системата Пакрат. Мили Боже, рече си с умиление, и на тримата им одрах кожата само с един удар.

Телефонът извънтя. Пакър се измъкна от леглото и зашляпа по пода с босите си крака.

Телефонът продължаваше да звъни настойчиво.

— Идвам, де! — рече сърдито Пакър. — Идвам! Стигна до писалището и взе слушалката.

— Обажда се Пикеринг — рече един глас.

— Пикеринг? А, да, радвам се да ви чуя.

— Аз съм човекът, който ви потърси във връзка с марките от Поларис.

— Да, да. Спомням си.

— Дали успяхте да намерите този плик?

— Да, открих го. Съжалявам, но ивицата се оказа само от четири марки. Боя се, че ви бях подвел, че е от пет. Паметта взе нещо да ми изневерява. Човек като остарее...

— Господин Пакър, ще ми продадете ли този плик?

— Да ви го продам ли? Да, разбира се, нали ви бях обещал. Знаете, че съм човек, който държи на думата си. Макар че, искрено казано, сега съжалявам за това.

— Значи, бива си го, така ли?

— Господин Пикеринг, като имате пред вид, че е единственият съществуващ такъв плик...

— Може ли да дойда да го видя?

— Когато пожелаете. В който час ви е удобен.

— Ще го запазите за мен, нали?

— Разбира се — потвърди Пакър. — Пък и освен вас никой друг не знае, че го притежавам.

— А цената?

— Ами, бях ви казал половин милион, но тогава говорехме за ивица от пет марки. След като се оказа само от четири, съм готов да я намаля. С мен е лесно да се спогодите, господин Пикеринг, аз съм разбран човек.

— Виждам — съгласи се Пикеринг с известна горчивина в гласа.

Пожелала си взаимно лека нощ, след което Пакър се намести в креслото, постави босите си крака върху писалището, размърда пръстите си и започна да ги наблюдава, сякаш ги виждаше за пръв път.

Щеше да продаде на Пикеринг плика с четирите марки за двеста хиляди. Едва след това щеше да разпространи слуха, че е открил плик с пет марки. Щом научеше за това, Пикеринг щеше да му дойде на крака с пяна на уста. Щеше да е ужасен от мисълта, че някой може да закупи ивицата от пет марки, докато неговата е само от четири. Колекционер от породата на Пикеринг не можеше да понесе подобно унижение.

Пакър весело премлясна.

— Ще клъвне — рече си.

Сигурно щеше да успее да смъкне от Пикеринг половин милион за ивицата от пет марки. Разбира се, първо щеше да поиска по-висока цена, за да се получи пазарлък.

Хвърли поглед върху будилника над писалището и видя, че минава десет часът. Отдавна бе пропуснал обичайния си час за лягане.

Размърда отново пръстите на краката си и пак се вгледа в тях. Странна работа, рече си, никак не му се спеше. Не му се лягаше. Бе се съблякъл просто по навик.

Девет часът вечерта не е час за лягане, помисли си той. Спомни си за времената, когато си беше лягал късно след полунощ. А имаше и немалко нощи, припомни си с удоволствие, когато въобще не си беше лягал.

В онези дни човек лесно можеше да си запълва времето. Имаше приятни хора за общуване, вкусна храна и вкусни напитки, които човек търсеше с наслаждение. Днес вече не произвеждаха свестни напитки. Нямаше и добри готвачи. Нямаше и развлечения, достойни да се нарекат такива. Вече нямаше и приятели. Или бяха умрели, или се бяха запилели по света.

Нищо не е вечно, помисли си.

Продължи да мърда пръстите на краката си и да гледа часовника. Започна да изпитва лека и необяснима възбуда.

Тишината в стаята се нарушаваше само от два звука — тиктакането на часовника и тихото шумолене, раздаващо се откъм кошчето със спорите.

Леко се наведе, за да зърне кошчето. Беше на мястото си, изпълнено с внезапно оживяла фантазия.

Някой ден някой щеше да открие откъде бяха дошли спорите, от коя далечна планета от самия ръб на изтъняващата галактика се бяха появили. А може би щеше да бъде в състояние да направи това още сега, стига да предоставеше информацията си на някоя компетентна институция, която на нейна основа да открие произхода на жълтите марки. Въпросните сведения и пликосе обаче представляваха търговска тайна и бяха твърде ценни, за да бъдат показани на някого. В момента те бяха надеждно укрити в трезорите на една банка.

Реши, че надарените с разум спори бяха свършеното средство за пренасяне на поща. Просто ги залепяш на писмо или колет, обясняваш им по един или друг начин къде точно трябва да пристигнат и те ги отнасят там. След като свършат тази работа, спорите замират и се събуждат отново в деня, когато някой или нещо им напомни, че трябва да се заемат с работа.

Днес работеха на Земята и може би щеше да настъпи ден, когато да станат домакини на цялата планета. Щяха да внасят ред в канцелариите и във всички къщи. Да поддържат така чистотата на улиците, че по тях да няма абсолютно никакъв боклук. Да възвестят навсякъде настъпването на ера на ред и чистота, непознати дотогава на нито една раса.

Отново си размърда пръстите и пак погледна будилника. Нямаше още десет и половина и наистина бе рано. А защо пък да не се облече

отново и да се поразходи на лунна светлина? През прозореца ясно се виждаше голямата луна.

Стар глупак, рече си, докато си засукваше мустаците.

Въпреки това си смъкна краката от бюрото и тръгна към спалнята. Промърмори нещо под носа си, докато обмисляше как точно да одере стиснатата колекционерска душица на Пикеринг.

Бе застанал пред огледалото и оправяше възела на вратовръзката си, когато на вратата се позвъни.

Това ще да е Пикеринг, рече си, старият глупак е нетърпелив. Посред нощите е решил да върши работа, която спокойно може да се отложи за сутринта.

Не беше Пикеринг.

Според визитната картичка на посетителя той бе У. Фредерик Хазлит, президент на корпорацията „Снабдители Хазлит“.

— Кажете какво има, господин Хазлит.

— Бих искал да поговорим — рече Хазлит, озъртайки се боязливо. — Сигурен ли сте, че сме сами?

— Напълно сигурен.

— Въпросът е доста деликатен — каза Хазлит — и доста обезпокоителен. Предпочетох да разговарям с вас, а не с господин Антъни Кампър, защото имате репутацията на човек с доказана делова дискретност. Вярвам, че вие ще можете да разберете същността на проблема, докато господин Кампър...

— Кажете какво има — прекъсна го сърдечно Пакър. Имаше чувството, че ще чуе нещо забавно. Човекът очевидно изпитваше неописуем страх.

Хазлит се наведе към него и гласът му се снижи до шепот.

— Господин Пакър — рече с изпълнен с ужас глас, започвам да се превръщам в честен човек!

— Лошо, лошо — рече Пакър съчувствено.

— Наистина е лошо. Човек в моето положение, а и въобще всеки бизнесмен, господин Пакър, просто не може да си позволи да бъде честен. Ще ви кажа съвсем между нас, че миналата седмица пропуснах най-великата сделка в живота си просто поради това, че започнах да ставам честен.

— Може би, ако проявите постоянство и воля, все нещо мошеническо ще остане у вас — изказа предположение Пакър.

Хазлит тъжно поклати глава.

— Не се получава, господине. Как ли не се опитвах, само аз си знам какви усилия ми струва, и нищо не се получава! Улавям се, че колкото и да се старая, говоря само истината. И то за всичко. Установих, че не съм в състояние да измамя никого, даже и някой клиент. Завчера дори се усетих, че започнах да планирам по-малки печалби, за да не ощетявам хората...

— Та това наистина е ужасно! — не се сдържа Пакър.

— Така е и всичко това стана по ваша вина — проплака Хазлит.

— Моя вина ли? — започна да протестира Пакър. — Давам ви дума, господин Хазлит, че изобщо не разбирам как можете да казвате такова нещо. Нямам абсолютно нищо общо с тази работа.

— Виновни са вашите устройства за ефективност — изкрещя Хазлит. — Те са причината!

— Устройствата за ефективност нямат нищо общо с това — възрази сърдито Пакър. — Те не могат да...

Спря по средата на изречението.

Можеха, можеха.

Та нали се чувстваше прекрасно, нещо, което не му се бе случвало от години насам? Та нали вече не се нуждаеше от следобеден сън? Та нали точно сега се бе облякъл, за да се разхожда посред нощ?

— Откога започна това нещо? — попита с глас, в който вече също се бе прокраднал ужас.

— Поне от месец — отвърна Хазлит. — Почакайте, струва ми се, че за пръв път го забелязах преди около шест седмици.

— Защо тогава просто не изхвърлихте устройството?

— Изхвърлих го! — почти изкрещя Хазлит. — Нищо обаче не се получи.

— Не ви разбирам. Щом сте го изхвърлили, би трябвало да престане да ви въздейства.

— И аз така си помислих, но грешах. Жълтото тесто е още там. Попадна в цепнатините на пода и после се разнесе из въздуха. Окаже ли се веднъж вътре, не можеш да се отървеш от него!

Пакър съчувствено промърмори нещо.

— Може би бихте могли да се преместите другаде.

— Имате ли представа колко би ми струвало това, Пакър? А и доколкото успях да установя, от това не би имало никаква полза. То е

вътре в мен. — Хазлит се удари с юмрук по гърдите. — Ето, чувствам го тук! Влязло е в мен! Започнало е да ме превръща в честен, добър човек! Внася ред в душата ми, досуц както в офиса ми! Започнах да се стремя към ред, за да бъда полезен на другите! Аз пък не искам да бъда добър човек, Пакър! Искам да спечеля много пари!

— Е, имате поне една утеха. Това, което се случва с вас, се случва и на конкурентите ви — каза Пакър.

— Дори и да е така, никак няма да е забавно — възрази Хазлит. — За какво според вас човек се заема с бизнес? За да служи на гражданите? За да го уважават в бизнес средите? Само за да печели пари? Не е така, господине. Човек става бизнесмен, за да изпита удоволствие от одирането на кожата на някой конкурент, за да изпита вълнение, когато рискува да изгуби и ризата си, за да...

— Амин! — рече на висок глас Пакър.

Хазлит го погледна удивено.

— И вие ли...

— Ни най-малко — отвърна гордо Пакър. — Аз и сега съм същият разбойник, какъвто си бях.

Хазлит се отпусна в креслото. В гласа му се промъкна студенина.

— В един момент бях решил да ви разоблича, да предупредя света, но после си дадох сметка...

— Разбира се, че не можете да направите нищо — изръмжа Пакър. — Едва ли ще ви е приятно да ви се присмиват. Не сте от хората, които биха търпели и за миг мисълта, че някой може да им се присмее.

— Кажете каква игра играеш, Пакър.

— Игра?

— Ти докара тази стока. Ти сигурно си знаел предварително какво ще ни натресе на главите. И в същото време казваш, че на теб нищо ти няма. Да не би да си решил да лапнеш цялата планета?

— Не бях мислил за това — отвърна Пакър. — Идеята обаче си я бива.

След това се изправи.

— Малко съм стар за тази работа, но все пак ми е останала още някоя и друга годинка живот. Пък и съм в чудесна форма. От години не съм се...

— Вие щяхте да излизате — каза Хазлит, като се изправи. — Няма да Ви отнемам повече време.

— Благодаря ви, господине — каза Пакър. — Видях, че има пълнолуние, и реших да се поразходя. Няма ли да ми направите компания?

— Пакър, имам по-важни занимания от разходките на лунна светлина.

— Не се и съмнявам — каза Пакър и направи лек поклон. — Има си хас един честен и порядъчен бизнесмен като вас да няма по-важни занимания.

На излизане Хазлит тресна вратата.

Пакър се върна в спалнята и отново се зае с вратовръзката.

Хазлит — честен човек? Колко ли други хора щяха да станат честни тази нощ? А след година, колко ли честни хора щяха да се появят на Земята след година? Колко ли време щеше да измине до момента, когато цялата планета бъде обитавана от честни хора? С тези спори, способни да се укриват в цепнатините, да се разнасят из въздуха и да се придвижват по реките, може би това щеше да стане скоро.

Ами правителството? Същото това правителство, което бе дошло да проси спори — да моли да стане честно? Е, справедливостта изискваше да се признае, че правителството навярно все още не бе в течение на случилото се.

Ей, това си го биваше, каза Пакър. Честно правителство! Така им се пада на тези гадове! Много му се прищя да си представи физиономиите им.

Престана да се занимава с вратовръзката, седна на ръба на леглото и няколко минути беззвучно се смя.

Накрая избърса сълзите от очите си и дооправи възела.

Реши още на следващия ден съвсем рано да се свърже с Грифин и да сключи сделката с марките. Щеше да покаже алчност, дълго да се пазари и накрая да плати малко повече от цената за едно дългосрочно споразумение. Едно наистина честно правителство нямаше да обяви подобна сделка за нищожна, дори и след като при новопридобитата си честност осъзнаеше неизгодния ѝ характер. За щастие, един от стълбовете на честността бе придържането към постигнатите

договорености даже и при неизгодна сделка, независимо от начина на нейното сключване.

Облече сакото си и отиде в хола. Спря при писалището и отвори чекмеджето. Присегна се и повдигна капака на кутийката с листа. Взе си една щипка и понечи да я постави в устата си. Именно тогава съобрази какво се е случило. Всички елементи от мозайката се подредиха и му стана ясно защо бе единственият истински нечестен човек, останал на Земята.

„Сам пророк и мисля теб.“

Постави един лист в устата си и почувства облекчение.

Противоотрова, помисли си той, и знаеше, че е прав.

Но откъде бе могъл Пуг да узнае това, по-точно, как бе успял да предвиди, че преплитането на редица събития неизбежно ще доведе именно до това?

„Прип. ясновд.“?

Затвори кутийката, затвори и чекмеджето и се запъти към вратата.

Аз съм единственият нечестен човек на света, помисли си. Имунизиран съм против фактора „честност“, заложен в жълтите спори, благодарение на това, че от дълго време ползвам листата.

Преди малко бе заложил капан, в който да улови Пикеринг. Утре щеше да изнудва правителството и не се знаеше къде ще му излезе краят. Хазлит го бе укорил, че иска да завладее цялата планета и идеята съвсем не му се видя лоша. Стига да му останеше време да я осъществи.

Засмя се при мисълта как всички честни идиоти ще се наредят невинно на опашка пред него, безсилни да му сторят каквото и да е поради своята честност. Всичките щяха да станат жертви на единствения нечестен човек в целия свят. Вълкът сред овците!

Изпъна се и внимателно си сложи белите ръкавици. Взе бастуна си. След това се потупа с юмрук в гърдите само веднъж — и излезе на стълбището. Не си направи труда да заключва вратата.

Долу на партера видя вдовицата Фоши. Тя тъкмо се прощаваше весело със свои приятели, докарала я у дома.

Пакър любезно свали шапката си в прилив на старомодна галантност, която мислеше, че е забравил.

Тя се престори на изненадана.

— Господин Пакър, накъде сте тръгнали? Какво ще правите навън в това време, когато всички порядъчни хора са си легнали?

— Минерва — рече ѝ сериозно, — тъкмо мислех да се поразходя. Не бихте ли ми направили компания?

Тя се поколеба за миг, точно толкова време, колкото да си даде вид, че се колебае дали да се отзове на поканата му.

Пакър се усмихна под мустак.

— Освен това, аз не съм порядъчен човек — добави. След това галантно ѝ предложи ръката си.

ПРОЗРЕНИЕ

Салонът бе разположен в богатата част на града, която Кемп Харт рядко посещаваше. Намираще се далеч от неговия квартал и той се учуди, че е извървял толкова дълъг път. Всъщност, въобще нямаше да се разхожда безцелно, ако не бяха отказали да го обслужват на вересия в бара „Брайт Стар“, където се събираше обичайната му компания.

Даваше си сметка, че веднъж осъзнал къде се намира, трябваше веднага да направи кръгом и да се махне оттам. Не му бе мястото в този квартал на надути издатели, позлатени табели и известни ресторанти. Витрината обаче го бе хванала в плен и не го пускаше. Той стоеше пред нея в опърпаните си дрехи, с ръка в джоба, стиснал с два пръста последните си две дребни монети.

Зад стъклото машините продължаваха да блестят с цялото си великолепиe. Бяха точно такива стоки, каквито подхождаха на тази луксозна и парфюмирана улица. Една машина в ъгъла на витрината бе по-голяма и по-лъскава от другите и около нея като че ли се носеше ореол на компетентност. Притежаваше огромна клавиатура за хранване с информация и поне сто процепа за работните ленти и филми. Устройството за нагласа на настроението бе калибрирано много по-прецизно от всички, които бе виждал дотогава. Навярно имаше и много други качества, незабележими на пръв поглед.

Харт си помисли, че с подобна машина човек може да придобие слава почти автоматично и буквално за една нощ. Щеше да е способен да напише каквото си поиска. При това така добре, че вратите и на най-взискателните издатели веднага да се разтворят пред него.

Колкото и да бе силно желанието му, нямаше никакъв смисъл да влезе вътре и да я разгледа отблизо. Нищо нямаше да постигне дори и ако само мислеше за нея. Машината бе нещо, което той можеше да си позволи да наблюдава единствено през стъклото на витрината.

При все това, рече си, имаше пълно право да влезе в магазина и да я разгледа. Нямаше нищо, което да е в състояние да го спре. Нищо,

освен може би презрителната усмивка на продавача, когато спреше погледа си върху него. Поглед, който щеше да се изпълни с мълчаливо, учтиво и професионално контролирано презрение веднага, след като Харт се окажеше с гръб към него.

Озърна се крадешком и установи, че улицата бе безлюдна. Все още бе твърде рано за настъпването на оживление тук и Харт реши, че няма причини да не влезе и да поиска да му покажат машината. Може би трябваше да обясни, че не иска да я купува, а само да я разгледа. Може би след подобна уговорка нямаше да се отнесат презрително към него. Пък и нямаше причини да му откажат. Сигурно имаше много хора, дори богати и известни, които идваха само да погледат.

Тръгна покрай витрината, като продължаваше да оглежда машините и се насочи към вратата на магазина. Повтаряше си наум, че не трябва да влиза, че е глупаво да влиза. Знаеше обаче, че ще го направи.

Достигна вратата, отвори я и влезе. Сякаш с помощта на магия продавачът се материализира до него.

— Интересува ме онзи фабулатор в ъгъла — каза Харт. — Дали бих могъл...

— Естествено — отвърна продавачът. — Моля, придружете ме.

Когато стигнаха до машината, продавачът любовно я поглади с длан.

— Това е най-новият ни модел — поясни. — Наречен е „Класик“, защото е проектиран и изработен с една-единствена цел — производството на класика. Според нас е много по-усъвършенстван от предишния ни модел „Бестселър“, от който в крайна сметка не се очакваше да произвежда нещо по-добро от бестселъри. Дори в някои случаи с него бяха произведени не особено значителни класически произведения. Ще бъда искрен с вас, господине. Подозирам, че за целта някой е пипнал едно друго по машината. Чувам съм, че някои хора много ги бива в това отношение.

— Не съм от тях — поклати глава Харт. — И двете ми ръце стават леви, когато трябва да се занимавам с техника.

— В такъв случай, това е най-добрият фабулатор, който можете да намерите — каза продавачът. — Ако се използва умело, възможностите му стават почти безгранични. В този конкретен модел факторът „качество“ е много по-силно изявен, отколкото във всички

останали. Естествено, за да получите най-добри резултати трябва да внимавате много при подбора на филмите с характерите и лентите с фабулата. Но това не трябва да ви тревожи. Разполагаме с изключително голям избор от филми и ленти, а и с някои нови модулатори на обстановката, които са направо уникални. Доста са скъпи, наистина, за сметка на това...

— Да не забравя, колко струва този модел?

— Само двадесет и пет хиляди, господине — отвърна бодро продавачът. — Навярно се чудите защо го продаваме на такава смехотворна цена. Конструкторският труд, хвърлен в него, е огромен. Цели десет години работихме по него, преди да останем доволни от постигнатото. През цялото това време конструкцията на отделните възли непрестанно се модернизираше, за да бъдем в крак с най-новите резултати от научните ни изследвания.

Продавачът потупа радостно блестящата машина.

— Гарантирам ви, господине, че никъде няма да намерите по-качествен модел от този. В него са заложили милиони варианти, така че производството на истински оригинални творби е гарантирано. Няма никаква опасност да направите нещо стереотипно, както се получава при немалко от по-евтините модели. Банката за фабули може да ви предложи почти неограничен брой ситуации, на каквато и да е тема, а в банката за образи има хиляди прототипи, а не няколкостотин, както е в по-ранните модели. Семантичните раздели позволяват висока селективност и чувствителност, да не говорим за...

— Машината си я бива, не ще и дума — вметна Харт, но е малко скъпичка. Дали нямате...

— Разбира се, господине. Можем да ви предложим много други модели.

— Тук разменят ли нови машини за стари с доплащане?

— С удоволствие. Каква е вашата машина, господине?

— „Автоматичен Автор“, модел 96.

Продавачът сякаш застина за миг. В погледа му се четяха едновременно тъга и удивление.

— Не съм сигурен дали бихме могли да ви предложим много за нея, господине. Моделът е доста стар, да не кажа допотопен.

— Е, все ще дадете нещо.

— Струва ми се, че да. Едва ли обаче ще е много.

— А разсрочено плащане?

— Разбира се, господине. Непременно ще намерим някакво решение. Бихте ли ми казал името си?

Харт му каза името си.

Продавачът го записа и тръгна нанякъде.

— Моля ви да ме почакате малко, господине.

Известно време Харт наблюдаваше как продавачът се отдалечава. После, досущ като нощен крадец, се придвижи тихо към вратата и безшумно се измъкна на улицата.

Нямаше смисъл да чака. Нямаше никакъв смисъл да изчака продавачът да се върне и да каже: „Много съжаляваме, господине“.

Много съжаляваме, господине, защото проверихме състоянието на банковата ви сметка и разбрахме, че е на нула. Проверихме архива за продажбите и открихме, че през последните шест месеца сте продал само един разказ.

„Сгрехих, като излязох на разходка“ — помисли си с горчивина Харт.

В центъра на града, далеч от блестящата витрина, Харт изкачи по стълбата шест етажа, тъй като асансьорът пак не работеше.

Зад вратата с табела „Издателство Ървинг“ секретарката прекъсна маникюра си само колкото да му посочи с пръст вратата на кабинета.

— Влизай. Там е — рече.

Бен Ървинг се бе разположил зад огромно бюро, отрупано с ръкописи и резюмета. Бе си навил ръкавите до лактите и носеше козирка, която да предпазва очите му от светлината. Винаги използваше тази козирка и това бе една от малките загадки на издателството, защото и през деня в този опърпан офис нямаше достатъчно светлина, която да заслепи един уважаващ себе си прилеп.

Погледна към Харт и примига.

— Радвам се да те видя, Кемп. Сядай. Какво те носи насам?

Харт седна.

— Ами, исках да знам какво мислиш за последния разказ, който ти изпратих...

— Още не съм го видял — отвърна Ървинг и вместо обяснение махна с ръка към бъркотията на бюрото си.

— Мери! — извика.

Секретарката подаде глава през вратата.

— Намери ръкописа на Харт и нека Мили му хвърли един поглед.

Ървинг се отпусна в креслото си.

— Това няма да отнеме много време — каза. — Мили чете бързо.

— Ще почакам — каза Харт.

— Имам нещо за теб — рече Ървинг. — Скоро ще започнем да издаваме ново списание, предназначено за племената в системата Алгол. Те са примитивни хора, но грамотни, Бог да ги поживи. Видяхме голям зор, докато намерим преводач на техния език, а после се оказа, че преводите излизат по-скъпо от писането на нови произведения. Имат най-идиотската азбука, която съм виждал. Слава Богу, че успяхме да открием печатар, който разполага с буквите й.

— Що за материали искат? — попита Харт.

— Чисто хуманоидни — отвърна Ървинг. — С повече кръв, пукотевици и зрелища. Там животът е суров и труден, така че трябва да им предложим нещо, което хем да е различно, хем да е лесно за четене. Истински качествена стока не им трябва.

— Звучи ми добре.

— Ще им предложим само елементарни драсканици каза Ървинг. — Ще пуснем няколко заглавия и ако потръгнат добре, ще ги превеждаме за някои от примитивните групи на системата Капела. С малки промени, може би, но нищо сериозно.

Погледна въпросително към Харт.

— Не можем да платим кой знае колко за тази стока. Но ако обаче нещата потръгнат, ще ни трябва много от нея.

— Ще видя какво мога да направя — рече Харт. — Някакви табута? Някакви теми, от които трябва да се бяга?

— Никаква религия — отвърна издателят. — Хората си имат вярвания, разбира се, но са толкова сложни, че е по-добре да стоиш подалеч от тях. Никакви сантиментални истории. Любовта при тях не се пласира. Хората си купуват жените и хич не мислят за любов. Дай им само съкровища и алчност. И фантастични оръжия — колкото по-невероятни, толкова по-добре. Колкото се може повече кървища. Най-си падат по омразата. По омразата, отмъщението и екшъна. И всичко това просто не трябва да спира.

— Ще видя какво мога да направя.

— Казваш го за втори път.

— Напоследък нещо не ми върви, Бен. Имаше времена, когато веднага щях да ти кажа „да“. Имаше времена, когато такава стока можех да произвеждам с тонове.

— Не си във форма ли?

— Работата не е във формата, а в машината. Жив зян е. Със същия успех бих могъл да се опитам да пиша историите си на ръка.

Ървинг потрепери при споменаването на тази възможност.

— Ами стегни я. Поправи я.

— Никак не ме бива за тази работа. Пък и е много стара. Да не кажа, допотопна.

— Гледай все пак някак си да се справиш. Бих се радвал да продължавам да купувам от теб.

Секретарката се върна. Без да погледне към Харт, остави ръкописа на бюрото. От мястото си той успя да зърне единствената дума, която машината бе отпечатала на първата страница — Отхвърлен.

— Беше страшно — каза момичето, — на Мили почти й се скапаха предавките.

Ървинг подаде ръкописа на Харт.

— Съжалявам, Кемп. Дано следващият път имаш повече късмет.

Харт се изправи с ръкописа в ръка.

— Ще опитам с това другото нещо. Отправи се към изхода.

— Почакай малко — каза Ървинг с леко съчувствие.

Харт се извърна.

Ървинг извади портфейла си, измъкна оттам две десетачки и му ги подаде.

— Не — каза Харт, неспособен да откъсне погледа си от банкнотите.

— Това е заем — каза издателят. — По дяволите, приеми ги като заем. Нали и без това скоро ще ми носиш нова стока.

— Благодаря ти, Бен. Няма да забравя това. Пъхна банкнотите в джоба си и бързо излезе. Стори му се, че устата му е изпълнена с горчив прах и усети твърда и студена бучка в стомаха си.

„Имам нещо за теб — бе казал Бен. — Елементарни драсканици.“

Елементарни драсканици.

Значи бе паднал дотам!

Когато Харт, с пари в джоба и естественото мъжко желание да изпие чаша бира, най-сетне пристигна в бара „Брайт Стар“, видя, че единственият посетител бе Анджела Марет, която пиеше някаква странна розова смес с определено отровен вид. Не си бе свалила очилата и косата ѝ бе сресана право назад, за да издава литературните ѝ занимания. Можеше да има привлекателен вид, но не се стремеше към него, помисли си Харт с тъга.

Когато седна при нея, до масата се появи барманът Блейк. Не попита за поръчката, а само безмълвно постави ръце на хълбоците си.

— Една бира — поръча Харт.

— На вересия повече не давам — рече Блейк. В погледа му се четеше укор.

— Че кой ти говори за вересии? Ще си платя.

— Щом си имаш пари, защо не си платиш и вересиите?

— Чак толкова пари нямам. Ще ми донесеш ли бирата или не?

Като наблюдаваше как Блейк се понася обратно към бара, Харт мислено се поздрави, задето бе проявил предвидливост. Бе си купил пакет цигари, за да развали едната десетачка. Ако я бе подал на Блейк, той нямаше да му върне ресто, а щеше да приспадне сумата от дълга му.

— Настина ли си се опаричил? — попита го мило Анджела.

— Дадох ми аванс — излъга Харт като джентълмен. Ървинг има работа за мен. Ще му трябва много стока. Няма да плати кой знае колко, разбира се.

Блейк се появи с бирата, остави я на масата и изчака Харт да изпълни обещанието си.

Харт плати бирата и барманът се отдалечи с патешка походка.

— Чу ли за Джаспър? — попита Анджела.

Харт поклати глава.

— Напоследък — нищо. Той завърши ли книгата си?

Лицето на Анджела засия.

— Отива на почивка. Можеш ли да си представиш? Той да си даде почивка?

— Не виждам причина да не го направи — възрази Харт. — Книгите на Джаспър се продават. От доста време насам той е единственият, който не е оставал без пари.

— Не за това ми е думата, Кемп. Това, което ще ти кажа, е направо страшно. Джаспър смята, че ще бъде в състояние да пише по-добре, ако си даде почивка.

— Защо пък не? Нали миналата година и Дон ходи на един от онези летни лагери? Онези, дето ги наричаха „Самуните“.

— Там само те занимават с механика — каза тя. — Те са просто курсове, в които опресняват познанията ти за фабулаторите. Учат те как да пренастроиш старите брамки, за да произведеш с тях по-свежа стока.

— Все още не мога да разбера защо се чудиш, че Джаспър ще си вземе малко почивка, след като може да си го позволи.

— Толкова си несъобразителен — каза Анджела. — Наистина ли не разбираш за какво става въпрос?

— Добре те разбирам. Джаспър смята, че в нашето писане все още участва човешкият фактор. Той не се удовлетворява от извличането на факти само от справочници и енциклопедии. Не иска да оставя на фабулатора да описва чувства, които самият той никога не е изпитвал, или цвета на метал, който никога не е наблюдавал. Веднъж почти си го призна, а ти и останалите започнахте да си правите майтап с него. После няма защо да се чудиш, че човекът е ексцентричен. Или че постоянно си заключва вратата.

— Точно тази заключена врата много ясно показва що за човек е — подхвърли Анджела.

— Ако можех да пласирам стоката си като Джаспър и аз бих си заключвал вратата — каза Харт. — И аз бих станал чудак. Дори бих вървял на ръцете си. Бих носил саронг. Дори бих си боядисал лицето в синьо.

— Говориш така, сякаш споделяш убежденията на Джаспър.

— Не, аз не разсъждавам като него. Аз знам истината, но щом човекът е решил да разсъждава по този начин, нека го прави.

— Като него си — смъмри го тя. — Личи ти по погледа. И ти си мислиш, че е възможно човек да проявява творческа самостоятелност.

— Не е така. Знам, че машините са творците, не ние. Ние сме само техници, литературни механици. Вероятно така и трябва да бъде. Естествено, копнежът по миналото никога не изчезва. Така е било винаги — имам предвид комплекса „доброто старо време“. Е, в онова време прозата се е пишела на ръка и с големи мъки.

— Мъките и сега ги има, Кемп.

— Джаспър е добър механик — продължи Харт. — Точно това качество ми липсва. Не мога да извърша и най-дребната поправка на своята браква, а Джаспър изцяло си е обновил машината.

— Можеш да платиш на някого да свърши тази работа. Има чудесни фирми в тази област.

— Никога не мога да събера достатъчно пари за това. Допи бирата си.

— Ти какво пиеш? — попита. — Да ти поръчам ли още едно?

— Това нещо не ми харесва — каза тя и бутна чашата си встрани. — Ако не възразяваш, ще изпия една бира с теб.

Харт даде знак на Блейк да донесе две бири.

— А ти с какво се занимаваш сега, Анджеела? — попита. — Продължаваш ли да работиш по книгата?

— Сега обработвам няколко ленти — каза тя.

— И аз ще трябва да направя същото този следобед. Трябва ми главния герой за поръчката на Ървинг. Някой едър и шумен, но не съвсем недодялан. Ще ми се наложи да пообиколя по кръчмите.

— Вече и това не излиза без пари, Кемп — каза тя. Даже и най-недосетливите извънземни нахитряха. Завчера на един му платих цяла двадесетачка и то, без да е нещо особено.

— Пак излиза по-евтино, отколкото да купуваш готови филми.

— Вярно е. Затова пък после трябва да се хвърли много повече труд.

Блейк донесе бирите и Харт положи точната сума в протегнатата му длан.

— Вземи си от новата лента — посъветва го Анджеела. Казват, че превъзхожда старата по четиридесет показателя. Контрастът наистина е много по-силен и панорамата е по-добра. Обектът излиза по-релефен. Хващаш по-добре и различните нюанси на героя, така да се каже. Наистина помага образите ти да станат по-правдоподобни. Вече я използвам.

— Сигурно не е евтина — каза той.

— Да, малко е скъпичка — съгласи се тя.

— Останали са ми няколко ролки от старата и май ще трябва да се оправя с тях.

— Мога да ти заема петдесетачка.

Той поклати глава отрицателно.

— Благодаря ти, Анджела. Понякога си изпросвам пиене, хапване или цигара, но никога няма да взема от теб петдесетачка, след като знам, че не ти стигат парите. Никой от нас не е чак толкова платежоспособен, че да може да заеме другиму петдесетачка.

— Аз бих ти я дала с удоволствие. Ако промениш...

— Искаш ли още една бира? — прекъсна я Харт.

— Благодаря ти, но трябва да работя.

— И аз — каза Харт.

После изкачи стъпалата до седмия етаж, тръгна по коридора и почука на вратата на Джаспър Хансън.

— Момент — обади се глас от стаята.

Изчака цели три минути. Накрая един ключ задрънка в ключалката и вратата се отвори.

— Извинявай, че се забавих — извини се Джаспър. Завари ме точно в момента, когато вкарвах данни в машината.

Харт кимна. Обяснението на Джаспър бе разбираемо. Трудно е да прекъснеш вкарването на данни, които преди това си подреждал часове.

Стаята бе малка и неподредена. В единия ъгъл бе разположен фабулаторът. Блестящо нещо, но не чак толкова, колкото онова от витрината. Върху разхвърляно бюро бе поставена пишеща машина, наполовина покрита от други вещи. Една дълга библиотечна лавица се бе огънала под тежестта на стари и оръфани справочници. В друг ъгъл бяха нахвърляни безразборно книги с ярки корици. Върху неоправеното легло спеше котка. На кухненския шкаф бяха забравени бутилка алкохол и един хляб. Мивката бе пълна с мръсни съдове.

— Разбрах, че ще си дадеш малко почивка, Джаспър — каза Харт.

Джаспър го погледна уморено.

— Да, реших, че ще ми дойде добре.

— Чудех се, Джаспър, дали няма да ми направиш една услуга.

— Готово. Само кажи каква е.

— Мога ли да използвам твоя фабулатор, докато те няма?

— Как да ти кажа, Кемп... Виждаш ли...

— Моят се е скапал и нямам пари да го поправа. А съм започнал една работа и ако ми послужиш с твоя, за седмица или две бих могъл да

събера достатъчно пари за поправката.

— Виж какво, знаеш, че съм готов на всичко за теб. Но с този фабулатор не мога да ти услужа. Започнах да го подобрявам още откакто го купих. В него няма една схема, която да се е запазила в първоначалния си вид. Няма друг човек освен мен, който да може да се справи с него. Ако някой се опита, може да го хване ток или даже да загине.

— Но ти все пак би могъл да ми обясниш как се работи с него — гласът на Харт бе станал почти умолителен.

— Настина е много трудно. Нали ти казах, че бърникам из него от години?

Харт се насили да се усмихне.

— Е, съжалявам. Помислих си, че...

Джаспър го прегърна през рамо.

— Поискай нещо друго. Каквото кажеш, ще го направя.

— Благодаря ти, но не виждам какво — отвърна Харт и се запъти към вратата.

— Едно питие?

— Благодаря, не сега.

Изкачи още два етажа, стигна до таванския и влезе в стаята си. Тя никога не бе заключена. В нея нямаше какво да се краде. Какво ли държеше Джаспър в стаята си, че да трябва да се пази?

Отпусна се върху един полуразбит стол и впери поглед във фабулатора си. Бе стар, скапан и негоден и той го мразеше.

И все пак знаеше, че ще му се наложи да работи именно с него, колкото и да бе безсмислено това занимание. Това бе всичко, което притежаваше. Щеше да се опитва да го поправя, да му говори, да го ругае и да се измъчва с него редица безсънни нощи. Сетне машината щеше да закъркори благодарно и да започне да бълва цели потоци посредствена продукция, която никой не купуваше.

Стана и отиде до прозореца. Някъде далеч под него бе реката. От десетина кораба, подредени на кея, се разтоварваха безкрайни рулони хартия, които щяха да наситят глада на денонощно работещите печатарски машини. Отвъд реката един космически кораб бе започнал да се издига над космодрума, оставяйки след себе си пътечка от синьо йонно сияние. Проследи го, докато се изгуби от поглед.

На космодрума имаше и други кораби, устремени към небето, чакайки сигнала — натискането на копче, включването на някое реле или задействането на навигационна лента, — който да ги отправи към родния дом. Първо щяха да се понесат в мрака, а оттам към странното място, където времето и пространството се губеха, отправяйки предизвикателство към теорията за пределите на скоростта на светлината. Кораби от много звезди, дошли на Земята само за едно нещо, за единствената стока, която тя можеше да им предложи.

Откъсна се от очарованието на космодрума и отмести поглед към огромния град, разпрострял се пред очите му. Наоколо се виждаха неугледните, олющени, подобни на кутийки, сгради на квартала, в който живееше. Далеч на север сияеха фееричните кули и величествените домове на прославлените и мъдрите.

„Фантастичен свят“ — помисли си той. Живееше във фантастичен свят. Това не бе светът, за който бяха мечтали Хърбърт Уелс и Стийпълдън. Техните мечти бяха изпълнени с далечни странствания и с галактически империи, със славата и величието на Земята, които тя не бе успяла да постигне, след като най-сетне бе отворила вратата към космоса. Днес тракането на печатарските машини заглушаваше грохота на ракетите. Нямаше ги звуците, подчинени на великата идея за господство в галактиката, чуваше се само тихото и непрестанно шумолене на поточните линии на фабулаторите. Походът към други планети бе заменен от таванската стаичка и от непрестанния страх, че машината ще се повреди, че лентите са твърде изхабени, че входящите данни са погрешни.

Отиде до писалището и отвори и трите чекмеджета. Под купчината вехтории в едно от тях откри камерата.

Порови се още малко и в средното чекмедже намери и кинолента, увита в алуминиево фолио.

„Главният герой трябваше да е грубиян“ — помисли си той. Едва ли щеше да му бъде трудно да го открие в някоя от кръчмите по реката, където екипажите на космическите кораби изпиваха заплатите си.

Първата кръчма го потисна с вонята на група паякообразни създания от Спика и той не се задържа. Намръщи се и се измъкна веднага. Втората бе заета от неколцина коткообразни обитатели на Дахиб, които също не го устройваха.

В третата откри точно това, което му трябваше — дузина мрачни хуманоиди от Каф. Бяха едри грубовати създания с екстравагантно облекло, които обичаха да пилеят пари и имаха вкус към разгулния живот. Те празнуваха нещо, насъбрали се около голяма кръгла маса в центъра на помещението. Тропаха с халби по нея и не даваха мира на сновящия насам-натам съдържател. Заведението гърмеше от песните им, често прекъсвани от шумни разговори и кавги.

Харт се шмугна в едно незаето сепаре и се вгледа във веселящите се кафийци. Един от тях, по-едър, по-шумен и по-разпуснат от останалите, бе облечен с червени панталони и яркозелена риза. Вратът и гърдите му бяха украсени от платинени огърлици с извънземни скъпоценни камъни, а косата му очевидно не бе подстригвана от месеци. В брадичката му имаше нещо сатанинско, а като капак на всичко и ушите му бяха леко изострени. Нямахме вид на човек, с когото да ти е приятно да се скараш. Точно този ми трябва, рече си Харт. Точно този ще свърши работа.

Съдържателят най-сетне се довлече до него.

— Бира — поръча Харт. — Една голяма халба.

— Тук нямаме бира, приятел, — отвърна човекът.

— Така ли? Ами тогава, какво имате?

— Има „бока“, „игно“, „хазбут“, „грено“...

— Донеси една „бока“ — каза Харт. Знаеше какво представлява тази напитка, а за другите си нямаше и представа. Един Бог знаеше как можеха да се отразят на човешкия метаболизъм. С „бока“ поне се оцеляваше.

След малко човекът се върна с халба „бока“. Течността в чашата бе леко зеленикава на цвят и силно газирана. Отгоре на всичко имаше вкус на разредена сярна киселина.

Харт се присви в ъгъла на сепарето и отвори калъфа на камерата. Постапи я на масата и я настрои така, че да хване в кадър Зелената риза. Улови кафиеца на фокус и бързо натисна копчето, което задействаше апарата.

След това започна спокойно да си отпива „бока“. От време на време донастройваше камерата. Петнадесет минути щяха да му бъдат достатъчни, за да може да ползва образа на Зелената риза. Е, нямаше да се получи както с новите ленти на Анджеела, но и това щеше да свърши работа.

Камерата продължи да запечатва физическите черти на кафиеца, личностните му характеристики, мисловните процеси (ако имаше такива), начина на живот, произхода, предполагаемата му реакция при различни обстоятелства.

Записът не бе триизмерен, нито пък щеше да покаже особена дълбочина при отразяването на характера на обекта, напълно щеше да свърши работа за драсканиците, които Харт трябваше да напише за Ървинг.

Щеше да добави към този веселяк още няколко образа на грубияни, взети наслуки от филмотеката, да ги включи в приключенски сюжет, свързан с търсенето на съкровище, да поръси всичко с малко насилие и екзотика и необходимата продукция щеше да е готова. Стига фабулаторът да не откажеше...

Бяха изминали десет минути. Оставаха още пет. След това щеше да изключи камерата, да я постави обратно в калъфа, да го прибере в джоба си и да се измъкне от кръчмата колкото се може по-бързо. Без да привлече ничие внимание, разбира се.

Реши, че всичко се бе оказало лесно, много по-лесно, отколкото си го бе представял.

„Даже и най-недосетливите извънземни нахитряха“ бе казала Анжела.

Оставаха още три минути.

Отнякъде се появи ръка и сграбчи камерата. Харт се извърна. Зад него бе застанал съдържателят.

„Боже, помисли си Харт, така се захласнах по кафийците, че забравих за него!“

— Така, значи? Идваш тук уж да пиеш, а всъщност, за да си правиш филмчета. Ти да не искаш да излезе лошо име на заведението ми? — изрева кръчмарят.

Харт пъргаво се измъкна от сепарето, без да откъсва поглед от изхода. Ако извадеше късмет, можеше и да се измъкне. Но съдържателят бе опитен човек и му подложи крак. Харт падна на раменете си и се претърколи. Плъзна се по пода, блъсна се в една маса и се скри под нея.

Кафийците се бяха изправили и го наблюдаваха. От погледите им личеше, че се надяваха да си строши главата.

Съдържателят захвърли камерата с все сила на пода. Тя се счупи с неприятен звук. Лентата се размота. Обективът се пукна. Отнякъде изскочи пружина, издрънча и продължи да потрепва на пода.

Харт присви крака и се измъкна изпод масата. Кафийците започнаха да го обкръжават, без да се нахвърлят върху него или да го заплашват, а просто да образуват непрестанно стесняващ се обръч, препречващ му пътя към изхода.

Внимателно направи няколко стъпки, но кафийците продължиха да стесняват кръга.

Внезапно той се хвърли срещу тях в отчаян опит да пробие обръча. Изрева, засили се с наведена глава и удари Зелената риза право в корема. Усети как кафеицът потрепери и се залюля и за частица от секундата му се стори, че опитът му за бягство бе успял.

Космата мускулеста ръка го сграбчи и захвърли на пода. Някой го ритна. Друг стъпи върху пръстите му. Трети го повдигна и изхвърли на улицата през отворената врата.

Приземи се по гръб и се присви, неспособен да си поеме дъх. Спря да си почине едва на отсрещния тротоар.

Всичките дванадесет кафийци се бяха събрали при изхода на кръчмата и се заливаха от смях. Едни се пляскаха по бедрата, други тупаха другарите си по гърбовете. Трети се превиваха от смях, крещейки подигравки и обиди. Не можа да разбере някои от жестовете им, но от тези, които му станаха ясни, кръвта му изстина.

Внимателно се изправи и се опита да разбере дали му има нещо. Бе доста натъртен и дрехите му бяха разкъсани. За щастие, като че ли нямаше счупени кости. Направи няколко крачки с куцукане. Опита се да побегне и с изненада установи, че и това му бе по силите.

Зад него кафийците все още продължаваха да се смеят. Но не бе изключено в даден момент да решат, че вече няма нищо забавно, и да се опитат да го настигнат, жадни за кръв.

Продължи да бяга и сви по една странична уличка, която след криволичения го отведе до някакъв площад. Без дори да си поеме дъх, го прекоси и продължи да тича. Най-сетне реши, че е в безопасност и приседна на прага на една къща, за да си отдъхне и прецени обстановката.

Ситуацията бе отвратителна. Не само не бе успял да се сдобие с необходимия му образ, но и бе останал без камера, бе унижен и

насмалко не изгуби живота си.

Не можеше да направи нищо. Всъщност, бе извадил късмет. Нямаше правни основания да търси обезщетение. Бе нарушил закона. Да заснемаш образ без разрешението на неговия оригинал бе противозаконно.

Харт по начало не бе закононарушител. Нямаше нагласа да нарушава законите. Бе се видял принуден от обстоятелствата да направи това. Всеки, който даваше съгласието си да бъде заснет, искаше пари повече, отколкото в момента бе в състояние да отдели.

Той трябваше да се сдобие с образ на всяка цена! Просто трябват да намери един или да претърпи пълно поражение.

Слънцето бе залязло, настъпваше здрач. Още един пропилян ден и то изключително по негова вина.

Един патрулиращ полицай спря до него.

— Ти защо си седнал тук?

— Почивам си — отговори Харт.

— Добре. Вече си почина. Сега изчезвай.

Харт се изправи и тръгна.

Вече бе близо до дома си, когато измежду един жилищен блок и печатница се чу вик. Бе странен вик, нечовешки, дори по-скоро стон на самота и мъка.

Харт спря и се озърна. Викът бе заглъхнал, но след малко се чу отново — тих, безпомощен, пълен с отчаяние.

За миг се поколеба и понечи да продължи пътя си. Направи само три крачки и след това се върна. Тръгна в посока на звука и още на втората крачка настъпи нещо.

Спря и огледа стенещото същество. Наподобяваше пакет — това сякаш бе най-точното описание, — който продължаваше да стене сърцераздирателно.

Мушна ръка под него, повдигна го и се изненада от лекотата му. Задържа го с ръка, а с другата потърси запалката си. Успя да я запали и макар и пламъкът ѝ да бе слаб, от видяното му се присви стомаха. Пакетът представляваше старо одеяло с лице, което някога може би е било хуманоидно, но после по неизвестни причини бе променило облика си. Сега Харт държеше в ръка просто одеяло с лице.

Загаси запалката и приклепна в мрака, дишайки тежко. Създанието не бе просто извънземно. Дори и по извънземните

критерии представляваше нещо почти невероятно. Как извънземно същество се бе оказало толкова далеч от космодрума, та нали извънземните поначало не се отдалечаваха много-много от него? Не разполагаха с достатъчно време за обикаляне, защото корабите кацаха, товареха литература и почти незабавно отлитаха. Заради това и екипажите им не се отдалечаваха много от ракетите и се ограничаваха с посещения главно на близките кръчми.

Изправи се, като държеше съществото, притиснато до гърдите си, сякаш бе дете, макар и да бе много по-леко, и почувства странна топлина и съпричастна. Опита се да се сети откъде му бе познато това. Спомни си, че някога бе чул или чел за подобни същества. При все това и сред извънземните и с най-странен вид не бе срещал създания, наподобяващи живо одеяло с лице.

Излезе отново на улицата и се опита да разгледа по-внимателно лицето, но част от подобното на одеяло тяло на съществото го бе закрило и не успя да забележи нищо.

След още две преки стигна до бар „Брайт Стар“, зави покрай ъгъла и започна да изкачва стълбите. Някой слизаше и той се присви към парапета, за да му даде път.

— Какво държиш, Кемп? — попита Анджела Марет.

— Намерих го на улицата — обясни Кемп.

Помръдна леко ръка, одеялообразното тяло се изхлузи и Анджела видя лицето. Отскочи назад и вдигна ръка до устата си, сякаш да потисне вика си.

— Кемп, та то е ужасно!

— Струва ми се, че не му е добре.

— Какво ще го правиш?

— Не знам. Плачеше сърцераздирателно. Просто нямаше как да го изоставя.

— Ще отида да извикам доктор Джулиард.

Харт поклати глава.

— Едва ли ще има полза от това. Докторът не разбира от извънземна медицина. Освен това в този час сигурно е пиян.

— Никой не разбира от извънземна медицина — напомни Анджела. — Може да извикаме специалист от града. Но докторът е съобразителен и сигурно е тук. Може би би успял да...

— Добре. Опитай се да го откриеш.

Влезе в стаята си и положи извънземния на леглото. Бе престанал да стене. Очите му бяха затворени и изглеждаше заспал, макар и Харт да не можеше да твърди с положителност това.

Седна на леглото и започна да разглежда гостенина си. Колкото повече го разглеждаше, толкова повече не вярваше на очите си. Одеядлообразното тяло бе изключително тънко и крехко. Изглеждаше толкова крехко, че не можеше да разбере как въобще е живо, как е възможно в такова неподходящо тяло да се съдържат органи, поддържащи живота.

Харт се запита дали не е гладно и каква ли храна му е нужна. Ако бе болно, как щеше да се погрижи за него, след като не можеше да намери отговор дори на такъв елементарен въпрос?

Може би докторът... Всъщност, не. Той нямаше как да знае нещо повече от него по въпроса. Докторът бе един от тях. Живееше от ден за ден, изпросваше си почерпки, лекуваше без необходимите инструменти и със знания, застинали на едно място още преди четиридесет години.

Отдолу се чува стъпки. Леки стъпки, придружени от други, тежки и провлечени. Анджела и докторът. Бе го открила бързо и това вероятно означаваше, че бе достатъчно трезвен, за да координира в прилична степен своите мисли и действия.

Докторът влезе в стаята, следван от Анджела. Остави чантата си и се вторачи в съществуването на кревата.

— Я да видим какво имаме тук — рече. Може би за пръв път в цялата му кариера тези банални, професионално изречени думи придобиха някакъв смисъл.

— Кемп го намерил на улицата — побърза да каже Анджела. — Сега вече не плаче.

— Това някаква шега ли е? — попита докторът с известно раздражение. — Ако е шега, млади човече, според мен е проява на лош вкус.

Харт поклати глава.

— Не е шега. Мислех, че вие може би знаете...

— Не зная — отвърна докторът нападателно. Отпусна края на живото одеяло и то тупна на леглото.

Докторът се поразходи из стаята. След това се нахвърли сърдито върху Анджела и Харт.

— Предполагам, че според вас би трябвало да направя нещо — каза. — Че би трябвало да надникна в справочниците и да се опитам да действам като доктор. Сигурен съм, че мислите точно това. Че би трябвало да му измеря пулса и температурата, да погледна езика и да преслушам сърцето. Ами тогава, кажете ми как да направя тона. Къде да го пипна, за да му открия пулса? И да успея да го открия, от колко удара трябва да е? Дори и да измисля начин да му измеря температурата, откъде ще знам коя е нормалната температура на подобно чудовище? Бихте ли ми казали, как може да се открие разположението на сърцето му освен при аутопсия? Взе чантата си и се запъти към изхода.

— Ами някой друг дали не би могъл да помогне, докторе? — попита Харт любезно. — Някой, който да разбира от подобни същества?

— Съмнявам се — отсече докторът.

— Искате да кажете, че никой не може да му помогне? Това ли искате да кажете?

— Виж какво, момче. Човешките доктори лекуват човешки същества и толкоз. Защо трябва да се очаква от нас нещо повече? Колко често ни викат да преглеждаме извънземни? По начало от нас не се очаква да ги лекуваме. Е, понякога някой лекар или изследовател започва да си пъха носа в извънземната медицина. На един лекар му трябват много години, за да започне да разбира нещо от човешка медицина. Колко човешки живота според теб са необходими, за да започне да разбира от извънземна медицина?

— Добре, докторе, добре.

— А ти защо мислиш, че е болно?

— Ами, плачеше, и съвсем естествено си помислих, че...

— Може да се е чувствало самотно, тъжно или уплашено. Може и да се е изгубило.

Докторът отново се насочи към изхода.

— Благодаря, докторе — каза Харт.

— Няма за какво — на вратата старецът се поколеба за миг. — Случайно някой от вас двамата да има долар, че май съм останал без пари?

— Заповядайте — каза Харт и му подаде банкнота.

— Утре ще го върна — обеща докторът.

След малко откъм стълбището се разнесоха провлечените му стъпки.

Анджела се намръщи.

— Не трябваше да правиш това, Кемп. Сега ще се напие и ти ще си виновен за това.

— С един долар не може да се напие — отвърна самоуверено Харт.

— Ти си мислиш така. Нямах представа какви неща пие докторът...

— Добре де, нека пък се напие човекът. Заслужава да се повесели малко.

— Ами това? — Анджела кимна към леглото.

— Ти вече чу какво каза докторът. Не може да му помогне. Никой не може да му помогне. Когато се събуди, ако се събуди — може би ще успее да ни обясни какво му е. Но не разчитам много на това.

Отиде до леглото и отново погледна създанието. В него имаше нещо противно и отблъскващо, нищо човешко. Но страданията и неугледният вид неизбежно предизвикваха жалост.

— Може би трябваше да го оставя на улицата. Бях си тръгнал, но когато отново започна да плаче, сърце не ми даде да го направя. И все пак като че ли сгреших, като го взех. С нищо не му помогнах. Ако го бях оставил там, може би щеше да му е по-добре. Нищо чудно сега други извънземни като него да го търсят.

— Правилно си постъпил — каза Анджела. — Не започвай битка с вятърни мелници.

Тя прекоси стаята и седна на един стол. Харт отиде до прозореца и мрачно се вгледа в нощната панорама.

— Какво ти се е случило? — попита го тя.

— Нищо.

— Ами дрехите? Я се погледни!

— Изхвърлиха ме от една кръчма, където се опитах да заснема филм.

— Без да платиш, разбира се.

— Нямах пари.

— Аз ти предложих петдесет долара.

— Знам, че ми предложи, но не можех да ги взема. Разбираш ли ме, Анджела? Просто не можех да ги взема.

— Закъсал си я, Кемп — отвърна му тихо тя.

Думите ѝ го вбесиха. Не биваше да му казва това. Нямахше право да го прави. Тя...

Успя да спре преди думите да изригнат навън. Тя имаше право. Не само защото му бе предложила петдесетачка. Имаше право да го каже, защото знаеше, че е така. Никой друг в света не изпитваше към него чувства като нейните.

— Не мога да пиша, Анджеела, каквито и усилия да правя. Машината се е скапала, а лентите са протрити. Повечето са и скъсани и лепени.

— Ти какво яде днес?

— Пих бири с теб, а после и малко „бока“.

— Това не е ядене. Измий се, преоблечи се и ще слезем, за да хапнеш нещо.

— Имам пари за ядене.

— Знам, че имаш. Нали ми каза, че си взел аванс от Ървинг?

— Всъщност, не беше аванс.

— Знам това, Кемп.

— Какво ще правим с извънземния?

— Нищо няма да му се случи, поне за времето, през което ще хапнеш нещо. И да останеш при него, няма да му помогнеш. Не знаеш как.

— Предполагам, че си права.

— Права съм. Хайде, иди си измий мръсното лице. Да не забравиш и ушите.

Единствен клиент на „Брайт Стар“ бе Джаспър Хансън. Двамата седнаха на неговата маса. Джаспър тъкмо доунищожаваше чиния с кисело зеле и свински джолан, които кощунствено поливаше с вино.

— Къде са другите? — попита Анджеела.

— На купон — отговори Джаспър. — Някой е продал книга.

— Познаваме ли го?

— Не. Важното е, че е продал книга. Щом някой прави купон по такъв повод, можеш да отидеш и неканен.

— Нищо не знаех за това.

— И другите не знаеха. Някой обаче се появи на вратата, събщи новината и всички го последваха. Всички, с изключение на мен. Сега нямам време за купони. Имам много работа.

— Купона с храна ли е? — попита Анджела.

— Да. Това е нещо, което не разбирам. Седим си тук, уважавани и порядъчни занаятчии, и изведнъж се оказва, че всеки от нас е готов да си изпотроши краката от бързане, само и само за да докопа сандвич и питие без пари.

— Времената са трудни — каза Харт.

— Не и за мен — рече Джаспър. — Непрестанно работя.

— Само работата не решава основните проблеми.

Джаспър замислено се хвана за брадичката.

— А кое тогава ги решава? — попита. — Вдъхновението ли? Всеотдайността ли? Или пък геният? Ти ми кажи. Ние сме механици, човече. Работим с машини и ленти. Заловихме се за това преди двеста години. Въведохме такава механизация, че дори и хора без всякакъв талант започнаха да произвеждат разкази и цели книги. Чака ни работа. Заели сме се с производството на стока за цялата проклета галактика. Държим в напрежение читателите какво ще е следващото приключение на Ани с цепнатите очи, кралицата на далечния космос. Убиваме нейния любим, възкресяваме го, после пак го убиваме и пак...

Джаспър взе вечерния вестник, разгърна го и удари по него с юмрук.

— Виждаш ли това нещо? — попита. — Нарекли са го „Класик“. Дават ти гаранция, че произвежда само класика.

Харт погледна вестника и видя величествения фабулатор, който бе разгледал сутринта. Рекламата заемаше цялата средна част на страницата.

— Както е тръгнало, за да пишеш, ще ти трябват само много пари — каза Джаспър. — Купуваш си машина като тази, казваш ѝ да произведе разказ, натискаш копче или ръчка или просто я сритваш, и тя ще ти избълва разказ, в който няма да пропусне и последната запетайка. Едно време човек можеше да закупи проста машина на старо за стотина долара — продължи — и пак да произведе доста стока. Не особено сваятна, наистина, все пак продаваема. Днес са ти достатъчни скъпа машина, скъпа камера и много скъпи филми и ленти. Някой ден човешкият род ще стане жертва на собственото си хитруване. Човечеството така ще се механизира, че ще остане място само за машините, не и за хората.

— Ти, обаче, се справяш — каза Анджела.

— Справям се, защото непрестанно ремонтирам машината си. Не ѝ давам мира. Стаята ми е наполовина кабинет, наполовина работилница. Вече от електроника разбирам почти толкова, колкото и от писане.

Появи се Блейк.

— Какво ще поръчате? — изръмжа.

— Аз вече ядох — отвърна Анджела. — За мен само чаша бира.

— А ти? — Блейк се обърна към Харт.

— За мен — това, което яде Джаспър. Без виното.

— На вересия не давам — каза Блейк.

— Че кой ти иска нещо на вересия? Да не би да искаш да ти платя преди да си ми донесъл яденето?

— Не. Веднага, след като го донеса.

— Някой ден ще се достигне пределът — продължи Джаспър. — Не може да няма предел и ние май сме го наближили. Трудът може да се механизира само до определена граница. Човешките занимания може да се прехвърлят на разумни машини само за определени дейности. Та преди двеста години дали някой е допускар, че писането на проза ще се сведе до проста механика?

— Дали някой е допускар преди двеста години, че Земята ще се отдаде изцяло на производството на литература? — добави Харт. — Но точно това се случи. Е, има и заводи, които произвеждат нужните ни машини, дървосекачи, които изсичат горите, за да се произвежда хартия и фермери, които произвеждат храна. Има и много други професии, задължителни за съществуването на една цивилизация. И все пак Земята днес се занимава почти изключително с производството на огромен поток литература за износ.

— Това произтича от една наша уникална черта — каза Джаспър. — Черта, от която, колкото и да е невероятно, имаме само полза. Просто сме единствените лъжци в цялата галактика. В целия този звезден рой, където истината се възприема като постоянна величина, ние сме единственото изключение.

— Така, както го казваш, звучи ужасно — възрази Анджела.

— Предполагам, че е така, но е вярно. Можеше да станем велики търговци и да мамим всички, докато ни усетят. Можеше да използваме дара си да лъжем за най-различни видове дейност и пак да ни се размине. Вместо това поехме единствения безопасен път. Превърнахме

умението си да лъжем в добродетел. Сега можем да лъжем до насита и останалите да ни плащат за лъжите. Ако изключим Земята, никой никъде даже не се е и опитвал да съчини фабула или да предложи някоя морализаторска поука дори и за удоволствие. Не се е опитал, защото това би било лъжа, а единствените лъжци в тази звездна вселена сме ние.

Блейк донесе бирата и свинския джолан. Харт веднага му плати.

— Остана ми четвърт долар — каза Харт. — Имаш ли някаква торта?

— Ябълкова.

— Заповядай — каза Харт на Блейк. — Ето, плащам ти предварително.

— Първо лъжите са се изричали устно — продължи Джаспър. — После са били писани на хартия, а сега се произвеждат от машини. Но това сигурно не е пределът. Навярно може да се направи още нещо. Навярно все ще може да се измисли нещо различно, нещо по-добро. Все някога ще трябва да се направи следващата стъпка.

— Готов съм на всичко — каза Харт. — Готов съм даже и да почна да пиша на ръка, стига да успея да продам нещо.

— Престани! — прекъсна го сърдито Анджела. — С такива неща човек даже не бива да се шегува. Между нас тримата може, но чуя ли те да го казваш пред...

— Добре, добре. Извинявай — Харт махна с ръка.

— От друга страна, това умение е свидетелство за човешкия разум — продължи Джаспър. — За приспособимостта и съобразителността на човешката раса. Това е малко смехотворно приложение на методите на големия бизнес в област, която открай време е била смятана за строго индивидуално занимание. Обаче проработи. Сигурен съм, че някой ден книгите ще се правят на конвейер, като фабриките за проза ще работят на две смени.

— Не, Джаспър, тук грешиш — възрази Анджела. — Дори и механизирано, писането все още е най-самотното занимание на Земята.

— Права си — съгласи се Джаспър. — Но аз нямам нищо против самотата. Може би не съм прав, но е така.

— Това наистина е много неприятен начин да си изкарваш хляба — каза Анджела със странна горчивина в гласа. — Каква полза има всъщност от нас?

— Даряваш хората с щастие, ако приемем, че някои от нашите читатели са хора. Осигуряваш им развлечение.

— А благородните идеали?

— Дори тук има някои от тях.

— Не — каза Харт. — Става дума за нещо по-значимо от развлеченията и великите идеали. Става дума за най-невинната и същевременно най-опасна пропаганда в цялата човешка история. Древните писатели, онези отпреди времената на първите космически полети, са възхвалявали приключенията и завладяването на галактики и според мен са били прави. Но те не са били в състояние да предвидят как ще го постигнем. Постигнахме го с книги, не с бойни кораби. Разискваме цялата галактика с непрестанен поток от човешки мисли. Думите ни стигат до по-отдалечени места от космическите ни кораби.

— Точно на това исках да обърна внимание — заяви тържествено Джаспър. — Това е същността на въпроса. Но ако искаме да разкажем нещо на галактиката, то това трябва да е човешки разказ. Щом ще ѝ продаваме стока, трябва да е човешка стока. Как може да си остане тя човешка, след като сме прехвърлили производството ѝ на машините?

— Но те са човешки машини — възрази Анджела.

— Една машина не може да бъде човешка. Машините са универсални. Може да бъдат човешки, кафийски, алдебарански, дракониански и какви ли още не. И това не е всичко. Ние позволяваме на машините да определят нормите. Единственото достойнство на механиката е, че предлага стереотипи. А стереотипът е нещо убийствено, когато става дума за литература. Клишето никога не се променя. При него един и същ стар сюжет се запазва под най-различни маскировки.

Може би в момента това е без значение за расите, които четат нашите книги, тъй като все още не притежават нищо, наподобяващо критичен подход. Но ние не можем да бъдем безразлични към това. Предполага се, че би трябвало да изпитваме някаква гордост от занаятчийското си умение. Това им е лошото на машините, че разрушават нашата гордост. Някога писането е било изкуство. Вече не е. Литературата вече се произвежда от машини, също както столовете например. Един стол може и да е удобен, но това не го прави произведение на изкуството, и...

Вратата шумно се отвори и се чу тропот на човешки крака.

В кръчмата се бе появил Зелената риза. Зад него зловещо се усмихваше кафийската му дружина.

Зелената риза се насочи към тях, разтворил дружески обятия. Спря до Харт и го прегърна през рамо с огромната си ръка.

— Нали си спомняте за мен? — попита той бавно, като внимаваше да произнесе правилно думите на английски.

— Естествено — преглътна Харт. — Спомням си за вас, разбира се. Това са госпожица Марет и господин Хансън.

— Много съм щастлив, уверявам ви — изрече прецизно и галантно Зелената риза.

— Заповядайте при нас — покани го Джаспър.

— Благодаря ви — прие Зелената риза и се намести върху един стол. Огърлицата на врата му весело задрънча.

Един от другите кафийци извика нещо на скорострелен извънземен език. Зелената риза му даде кратък отговор и махна към вратата. Останалите кафийци излязоха.

— Разтревожен е — поясни Зелената риза. — Ние ще закъснеем. Как се казваше? Ще забавим излитането на кораба. Не могат да отпътуват без нас. Казах му да не се тревожи. Капитанът няма да съжалява за забавянето, след като види какво му носим.

Приведе се и потупа дружески Харт по коляното.

— Теб търсих — рече. — Под дърво и камък.

— Кой е този майтапчия? — попита Джаспър.

— Какво значи „майтапчия“? — попита Зелената риза.

— Начин за изразяване на уважение — побърза да го увери Харт.

— А, благодаря — рече Зелената риза. — Ти ли пишеш разказите?

— И тримата пишем разкази.

— Ти обаче ги пишеш най-добре, нали?

— Не бих казал това. Виждате ли...

— Нали ти пишеш страховитите разкази? Дето се стреля много в тях?

— Да, признавам си, че имам такива прегрешения...

Зелената риза изглеждаше като човек, желаещ да се извини.

— Да бях знаел, нямате от кръчмата да те изхвърлим. Повеселихме се просто. Не знаехме, че разказите ги пишеш ти. Когато

разбрахме кой си, опитахме се да те открием. Ти обаче побягна и се скри.

— Какво все пак става тук? — попита Анджела.

Зелената риза даде знак на Блейк да се приближи.

— Донеси за всички — изкрещя. — Всички тук са мои приятели. Донеси най-хубавите напитки.

— Най-доброто, което имам, е ирландско уиски — отвърна ледено Блейк. — Струва по долар чашката.

— Имам пари — отвърна Зелената риза. — Донеси каквото трябва и ще ти платя в брой.

— Имам една изненада за теб, приятелю — каза сетне на Харт. — Ние много обичаме авторите на „бум-бум“. Не пропускаме да четем разказите им. Вдигат ни настроението.

Джаспър щеше да се задави от смях. Зелената риза го погледна изненадано и присви вежди.

— Това е от удоволствие — бързо поясни Харт. — Той много обича ирландско уиски.

— Чудесно — засия Зелената риза. — Пийте колкото искате. Аз плащам. Това е — как се казваше? — за моя сметка.

Блейк донесе напитките и Зелената риза ги плати.

— Донеси и контейнера — каза.

— Контейнера?

— Има предвид бутилката.

— Струва двадесет долара — каза Блейк.

— Ето ги — каза Зелената риза и му плати.

Отпиха по глътка и Зелената риза се обърна към Харт.

— Изненадата е, че ти идваш с нас.

— Искаш да кажеш в кораба?

— На нашата планета никога не сме виждали жив писател. Ще прекараш приятно. Ще пишеш за нас.

— Как да ти кажа — започна Харт. — Не съм сигурен дали...

— Ти се опита да снимаш. Кръчмарският човек обясни всичко на нас. Каза, че е против закона. Каза, че ако се оплачем, ще има голяма неприятност.

— Не позволявай на тази голяма хиена да те изнудва, Кемп — протестира Анджела. — Ние ще платим глобата.

— Ние няма да се оплакваме — рече нежно Зелената риза. — Ние просто ще забършем с теб тази проклета кръчма.

Блейк донесе бутилката и я постави в центъра на масата. Зелената риза я взе и напълни чашите догоре.

— Пийте — каза, и даде добър личен пример.

След това напълни отново чашата си. Харт започна да върти своята с пръсти.

„Сигурно съществува някакъв начин да се измъкне от тази бъркотия“ — каза си той. Та наистина бе абсурдно един шумен варварин от отдалечените слънца да влиза в бар и да нарежда на някой човек да дойде с него.

Нямаше смисъл да се започва бой, особено когато на входа на кръчмата чакаха десет или единадесет кафийци.

— Сега ще ти обясня — започна Зелената риза. — Ще ти обясня добре, за да можеш да ме... да ме...

— Да ме разбереш — помогна му Джаспър Хансън.

— Благодаря ти, човеко Хансън. Значи, ще ме разбереш. Съвсем отскоро започнахме да внасяме разкази. Много други раси ги внасят отдавна, но за нас те са нещо ново и прекрасно. Това ни... как се изразявате тук? — това ни изкарва извън кожата ни. От други звезди купуваме много неща. Полезни неща, които могат да се видят, да се държат в ръка и да се използват. От вас обаче внасяме пътуванията до далечни места, извършването на велики дела и раждането на велики мисли. След това още веднъж напълни чашите.

— Нали ме разбирате? — попита Зелената риза.

И тримата кимнаха утвърдително.

— Хайде сега да вървим. Харт бавно се изправи.

— Кемп, не бива да правиш това! — извика Анджела.

— Ти мълчи! — сопна ѝ се Зелената риза.

Харт излезе на улицата. Останалите кафийци се измъкнаха от тъмните странични алеи и го обградиха.

— Да тръгваме — каза щастливо Зелената риза. — Добре ще си поживеем на Каф.

На половината път до реката, Харт спря.

— Не мога — каза.

— Не можеш какво? — попита Зелената риза, подбутвайки го напред.

— Останахте с впечатлението, че аз съм човекът, който ви трябва — каза Харт. — Направих го, защото много ми се искаше да видя вашата планета. Но това не би било честно. Не съм човекът, който ви е нужен.

— Ти пишеш бум-бум историите, нали? Измисляш дивото?

— Да, но не най-добрите. Моите не са като тези, на които вярваш на всяка дума. Има един друг човек, който пише по-добре.

— А можеш ли да ни кажеш къде да намерим човека, който ни е нужен? — попита Зелената риза.

— Разбира се. Това е другият човек, който бе седнал на масата с нас. Този, който така се зарадва, когато ти поръча уиски.

— Човекът Хансън?

— Точно той.

— Той ли пише хубавите разкази с „бум-бум“?

— И то много по-добре от мен. Направо е гений.

Зелената риза се изпълни с благодарност. В прилив на доброжелателност силно притисна Харт към себе си.

— Ти си честен човек — каза. — Добър човек си. Радвам се, че ни каза истината.

Някъде нависоко шумно се отвори прозорец и от него се подаде мъжка глава.

— Ако вие двамата не млъкнете, ще извикам полиция — изврещя човекът.

— Излиза, че нарушаваме спокойствието му — въздъхна Зелената риза. — Странни закони имате тук.

Прозорецът отново се затвори с трясък. Зелената риза положи дружески ръка върху рамото на Харт.

— Много обичаме приключенските разкази — каза сериозно. — Искаме най-добрите. Благодарим ти. А сега ще потърсим човека Хансън.

Остави го и се понесе обратно по улицата, следван от своите другари.

Харт изчака на ъгъла да изчезнат от полезрението му, пое си дълбоко дъх и после бавно изпусна въздуха.

Всичко се бе оказало много лесно. Само трябва да откриеш правилния подход. Всъщност, именно Джаспър му го бе подсказал.

Навсякъде истината се възприема като постоянна величина, а ние сме единственото изключение — нали точно това бе изрекъл преди малко.

Вярно е, че Харт изигра мръсен номер на Джаспър. Но нали и без това той бе намислил да си почине някъде? Пътешествието наистина щеше да си го бива. Джаспър бе отказал да му услужи с машината си и се бе изсмял презрително, когато Зелената риза попита Харт дали той пише хубавите разкази с „бум-бум“. Джаспър Хансън сам си беше изпросил това, което щеше да му се случи.

Отгоре на всичко той никога не пропускаше да заключи вратата на стаята си, с което демонстрираше обидно недоверие към своите събратя писатели.

Харт закрачи бързо в противоположна посока. Щеше да се прибере у дома, но не точно сега, а по-късно, когато нещата се успокояха.

Рано призори Харт изкачи стълбището до седмия етаж и се отпрати към стаята на Хансън. Както винаги вратата бе заключена. Извади от джоба си парче стоманена тел, което бе намерил на улицата и започна да бърника в ключалката. След няколко секунди тя изщрака и вратата се отвори.

Фабулаторът си стоеше в ъгъла, блестящ и привличащ окото.

Джаспър го бил пренастроил. Ако го ползвал непознат, можело да го хване ток или да го убие. Глупости. Човекът само бе търсил начин да обясни своя егоизъм.

„Две седмици“ — каза си Харт. Ако се мобилизираше, можеше да работи с него цели две седмици без да събуди ничие подозрение. Щеше да бъде достатъчно да каже, че го ползва с разрешението на Джаспър, ако някой речеше да задава въпроси. А доколкото Харт разбираше от хора, Джаспър едва ли щеше да се завърне скоро.

И наистина, трябваша му само две седмици. Ако през това време работеше денонощно, щеше да събере достатъчно пари за нова машина.

Прекуси стаята, отиде до фабулатора и издърпа стола, поставен до него. Седна спокойно и погали с ръка командното табло. Машината бе добра. Даваше много продукция, и то качествена. В последно време Джаспър продаваше доста стока.

„Стара, но надеждна“ — рече си Харт.

Докосна с пръст лостчето за включване и после го натисна. Не се случи нищо. Озадачен, той го върна на предишното положение и отново натисна. Пак нищо.

Реши да провери дали е включен правилно в мрежата. В помещението въобще нямаше контакт! Шокиран, Харт застина наред стаята.

Джаспър бе казал, че го модернизирал. Възможно ли бе така гениално да го модернизира, че да не използва електричество?

Това бе невъзможно, немислимо. С трепереци пръсти Харт отвори страничния капак и надникна в машината.

Във вътрешността ѝ цареше пълна бъркотия. Половината лампи ги нямаше. Другата половина бяха изгорели. Кабелите бяха прекъснати на няколко места. Блокът с релетата бе покрит с прах. Металните части бяха ръждясали. Цялата машина ставаше само за вторични суровини.

С все още трепереци пръсти той върна панела на мястото му, извърна се с празен поглед и се блъсна в масата. Притисна се към нея и я хвана здраво с ръце, за да спре треперенето им, да внесе ред в безумните въпроси, които бе започнал да си задава.

Машината на Джаспър не бе подобрена. Тя въобще не работеше.

Нищо чудно, че бе заключвал вратата си. Бе живял в смъртен страх някой да не разбере, че пише на ръка.

И сега, независимо от мръсния номер, който бе погодил на един достоен приятел, Харт не бе в по-добро положение отпреди. Отново бе изправен пред същите огромни и неразрешими проблеми. Трябваше да се оправя единствено с помощта на собствената си скапана машина. Може би щеше да е по-добре, ако бе заминал за Каф.

Отиде до вратата, спря за миг и погледна назад. Взря се в пишещата машина на Джаспър, поставена на бюрото, наполовина погребана от хартиите. Собственикът ѝ бе искал да създаде впечатлението, че не я използва никога.

И все пак, Джаспър продаваше. Продаваше почти всичко, което написваше. Продаваше, независимо от това, че работеше надвесен над бюрото си върху пишеща машина или дори с молив в ръка. Продаваше без въобще да прибъгва до фабулатора, който, макар и празен и безполезен, бе винаги почистен и излъскан. Продаваше, като го използваше като щит срещу всички онези, които разчитаха изцяло на метала и на вълшебството на неговите действия.

Първо лъжите са се изричали устно, после са били писани на хартия, а сега се произвеждат от машини.

„А какво щеше да стане сетне?“ — бе попитал, сякаш не се съмняваше, че предстои да се появи нещо ново.

И наистина, какво? Нима предстоеше да настъпи краят на човека? Нима наистина щеше да бъде заменен от движещи се възли, от интелигентно стъкло и метал и хитроумна електроника?

В името на човешкото достойнство и на съхраняването на човешкия разум трябваше да се появи нещо ново. Само по себе си механиката представляваше задънена улица. Можеше да поумнее само до определен предел, да стигне до определено място.

Джаспър знаеше това, бе открил тази истина, бе се отказал от механичния си помощник и бе започнал отново да твори на ръка.

Достатъчно бе дадено занаятчийско произведение да придобие икономическа стойност, за да започне човек да го произвежда в големи количества. Едно време мебелите са били правени с любов от занаятчии, съзнаващи, че създават произведения на изкуството, които ще се предават с гордост от поколение на поколение. След това се бяха появили машините, бълващи функционални мебели. Предмети, които бяха без историческа ценност и с които човек не можеше да се гордее.

Същото се бе получило и с писането. То вече не пораждаше никаква гордост. Бе престанало да е изкуство и се бе превърнало в стока.

Какво трябваше да направи човек? Какво можеше да стори? Да заключи вратата си като Джаспър, да стои дълги часове насаме със себе си и денонощно да се измъчва, че не е като другите?

Харт излезе от стаята с измъчен поглед. Изчака да чуе изщракването на езичето в бравата. След това бавно започна да се изкачва по стълбите.

Извънземното създание — одеялото с лице — все още лежеше на леглото, но сега очите му бяха отворени и се взряха в Харт, когато той влезе в стаята.

Спря до вратата и огледа студената стая. Излъчваше бедност и скука, които почти можеха да се помиришат. Харт бе гладен и самотен, сърцето го стягаше и отгоре на всичко му се стори, че фабулаторът в ъгъла го гледа подигравателно.

През отворения прозорец се чу звукът на двигателя на излитащ космически кораб, пригласяше му рев на сирената на влекач, теглещ кораб към кея.

Дотътри се до леглото.

— Я се отмести — каза на ококореното извънземно същество и се намести до него. Обърна му гръб, присви крака и се замисли.

Намираше се точно там, откъдето бе започнал вчера. Нямаше лента, с която да изпълни поръчката на Ървинг. Можеше да разчита единствено на примитивната си машина. Нямаше и камера и се замисли дали някой щеше да му услужи със своята. Всъщност, едва ли си струваше да търси камера, след като нямаше пари, с които да плати на героя си. Не се осмеляваше да опита втори път да заснеме някого крадешком. Никак не си струваше да го приберат в затвора за три или четири години само заради това.

„Много обичаме приключенията — бе казал Зелената риза. — Благодарение на разказите пътуваме до далечни места.“

Зелената риза обичаше „бум-бум“ и приключения. Други раси предпочитаха различна проза. Но всички възприемаха странния износ на Земята като нов вълшебен свят. Омайваха ги пределите на разума или пределите на чувствата. Разликата не бе съществена.

Анджела бе казала, че не ѝ допада този начин да си изкарва хляба. Едва ли го мислеше наистина. Всички писатели понякога казваха същото. Във всички времена мъжете и жените от всички професии в определен момент навярно бяха казвали, че не им харесва начина, по който си изкарват хляба. Нищо чудно дори да си бяха вярвали в този момент, но през останалото време знаеха, че това не е истина, тъй като работата им е важна.

И писането бе важно, изключително важно. Не толкова, защото „те отвежда до отдалечени места“, а защото разпръсваше семената на Земята — семената на земната мисъл и логика — сред милиарди звезди.

„Те са някъде там и очакват разказите, които така и няма да успея да напиша за тях“ — помисли си Харт.

Щеше да се опита да направи това, разбира се, независимо от всички затруднения. Дори можеше да се опита да постъпи като Джаспър, да пише на ръка, изпълнен с чувство за срам. Да се чувства неадекватен, извън собственото си време, треперещ от ужас, че

тайната му все някога ще бъде разкрита, може би като от стила му съобразят, че текстът не е дело на машина.

Джаспър, разбира се, не бе прав. Проблемът не бе фабулаторът, нито пък самият принцип на механично писане. Проблемът бе в самия Джаспър — психично отклонение, което го бе превърнало в бунтар. В напласен и укриващ се бунтар, който заключваше вратата на своята стая, поддържаше външността на фабулатора си в изрядно състояние и внимателно обграждаше пишещата си машина с боклуци, за да не заподозре някой, че се ползва.

Харт се почувства по-добре и дори му се стори, че вече не е толкова гладен. Внезапно си спомни за едно отдалечено място. От тези, които така се бяха харесали на Зелената риза. Там имаше горичка, през която течеше ручей. Цялата местност излъчваше мир и спокойствие и с величието си го доближаваше до вечността. Наоколо се разнасяха птичи песни, а мирисът на водата, която течеше покрай обраслите с мъх брегове, бе силен като уханието на подправка. Харт вървеше през гората и плътните сводове на дърветата го караха да се чувства като в готическа катедрала. Докато вървеше, умът му създаваше думи. Думи, подредени така точно и внимателно, че никой нямаше да разбере неправилно това, което искаше да каже. Всеки щеше не само да види това, което и той виждаше, но и да усети звуците и миризмите, да почувства вечността, която изпълваше всичко тук.

Дори в своята екзалтация той усети, че зеленият готически свод криеше опасност. Интуицията му подсказа, че трябва да се маха оттам. За миг се опита да си спомни как се бе оказал на това място, но не успя. Стори му се, че макар и да бе опознал гората само за секунда или две, преди това се бе разхождал под огрятата ѝ от слънцето зелена корона цели часове или дни.

Почувства сърбеж в гърлото и вдигна ръка, за да се почеше. Докосна нещо малко и топло, което го накара да изскочи от леглото.

Ръката му стисна шията на създанието. Понечи да го откъсне от гърдите си, когато изведнъж си спомни странните обстоятелства, които се бе опитал да си припомни предната вечер.

Отпусна ръка. Остана изправен до леглото, почувствал уюта на добре познатата му стая и топлотата на одеялообразното създание, обвило се около гърба, раменете и шията му.

Не бе нито гладен, нито уморен, а доскорошната му отпадналост някак си бе изчезнала. Не изпитваше и никаква тревога, което бе странно, тъй като почти винаги бе разтревожен от нещо.

Преди дванадесет часа бе на улицата с одеялообразното същество в ръце и се бе опитал да измъкне от своя внезапно заинатил се ум обяснение за странното чувство, което бе изпитал. Чувството, че някъде бе чел или чул за стенещото създание. Сега, когато то бе върху неговия гръб и топлеше гърлото му, той знаеше.

Прекуси стаята, обвит от съществото, и извади от дългия близо 2 метра рафт една книга. Бе стара и опърпана, излъскана от многобройните ръце, през които бе преминала и почти се изплъзна от дланта му, когато се опита да я обърне, за да прочете заглавието. Фрагменти от изгубени писания.

Обърна книгата и започна да я прелиства. Вече знаеше къде да търси това, което му трябваше. Съвсем точно си спомняше къде бе чел за съществото, което сега бе на гръба му.

Откри бързо търсените страници. Всъщност, това бяха само няколко оцелели пасажа от стар и отдавна изгубен разказ.

Преброди набързо първите две страници и откри това, което му трябваше.

„Като амбициозни растения, живите одеяла чакаха, като навярно имаха само съвсем смътни представи за това, което чакат. Когато хората пристигнаха, безкрайно дългото чакане приключи. Живите одеяла склучиха сделка с тях. По-късно се установи, че резултатът от нея бе най-големият в историята принос към изследването на галактиката“.

„Ето, — помисли си Харт — още открай време хората са били изпълнени с увереност, че именно те ще изследват галактиката, ще установят контакти с нейните обитатели и ще разпространят из всички посетени планети добродетелите на Земята.“

„След като човек веднъж наметнеше раменете си с живо одеяло, нямате защо повече да мисли за изхранването си, тъй като създанието притежаваше странното свойство да поема енергия и да я преобразува в храна за тялото на своя домакин. Всъщност то се превърна във второ тяло. В тяло, което с родителска грижовност пазеше домакина си, като поддържаше обмяната на веществата му дори и в крайно враждебна

извънземна обстановка, неутрализираше всякакви инфекции и играеше едновременно ролята на майка, готвач и семеен лекар.

Като отплата одеялото стана своеобразен двойник на домакина си. Като се отърсваше от скучното си растително съществуване, то се превръщаше в човешко същество, споделящо чувствата и разума на домакина си. Заживяваше живот, който никога нямаше да познае, ако бе оставено само на себе си.

Одеялата решиха да се отблагодарят за този дар. Отблагодариха се със своите разкази и въображение. То можеше да роди всичко, буквално всичко. Дълги часове измисляха разкази, с които да даряват своите домакини, като се превръщаха в щитове, пазещи ги от скуката и самотата...“

Текстът продължаваше, но на Харт и прочетеното му бе достатъчно. Видя заглавието на откъса: „Неизвестен автор. Прибл. 1956 г“.

Това е било написано преди шестстотин години? Та как би могъл който и да е човек да знае това?

Нямаше как. Авторът просто бе измислил всичко това. И бе отгатнал истината. Видението на някакъв неизвестен древен автор на научна фантастика се бе сбъднало.

В горичката се бе появило прекрасно създание. Не бе човекообразно, но не бе чудовище. Бе нещо, невидяно дотогава от човешки очи. Независимо от красотата си, то представляваше смъртоносна опасност и човек трябваше да избяга от него.

Опита се да избяга и усети, че е в средата на стаята.

— Достатъчно — каза на одеялото. — Да спрем дотук. После ще продължим.

После ще продължим и ще съчиним разказ. Може да посетим много други места и също да ги опишем в разкази. За тях вече няма да ми трябва фабулатор, тъй като ще мога да пресъздам красотата и великолепието на видяното и да го сглобя по-добре от която и да е машина. Все едно, че съм бил някъде и лично съм изживял нещо. Това никой друг не може да го опише.

Ето го! Ето го отговорът на въпроса, който бе задал Джаспър, седнал на масата в бара „Брайт Стар“.

Коя е следващата стъпка?

Следваше симбиоза между човек и извънземно същество. Стъпка, предвидена преди столетия от човек, чието име отдавна бе забравено.

Харт си помисли, че сам Бог му бе помогнал, тъй като все още му се струваше невероятно, че отговорът е стенещото създание, намерено в пространството между жилищен блок и печатница.

Но това сега бе без значение. Важното бе, че го бе намерил и занесъл у дома си, макар и без да знае защо и по-късно да се бе удивлявал от постъпката си.

Важното бе, че тази постъпка сега щеше да му се отплати.

Чу стъпки по стълбището, които се доближиха до вратата му. Разтревожен от бързината им, той трескаво смъкна одеялото от раменете си и потърси място, където да го скрие. Чекмеджето, разбира се. Отвори най-долното чекмедже и натика одеялото в него, като не обърна внимание на леката му съпротива. Тъкмо затвори чекмеджето с ритник, когато Анджела нахълта в стаята.

Бе разгневена.

— Това беше много мръсен номер — каза тя. — Джаспър сега си има куп неприятности.

Харт я погледна учудено.

— Неприятности? Искаш да кажеш, че не е заминал за Каф?

— Сега се крие в мазето. Блейк ми го каза. Слязох долу да поговоря с него.

— Значи е успял да се измъкне? — Харт сякаш бе доста смутен от случилото се.

— Да. Казал им, че на тях въобще не им трябва човек, а машина и им описал онова лъскаво чудо — моделът „Класик“, — дето е в салона в центъра.

— И какво, те да не би да са го откраднали?

— Ако го бяха откраднали, добре. Ами те оплескали цялата работа. Разбили витрината и задействали алармената инсталация. Събрали всички ченгета в града.

— Ами Джаспър не е ли...

— Джаспър го взели с тях, за да им покаже магазина. Лицето на Харт възвърна част от руменината си.

— Значи, сега Джаспър се укрива от полицията?

— Най-лошото е, че самият той не знае дали се укрива или не. Няма представа дали полицаите са го видели. Крие се, защото го е страх, че полицията може и да е прибрала някой от кафийците и да научи от него цялата история. И ако това се случи, Кемп Харт, и ти ще трябва да даваш доста обяснения.

— Аз ли? Та аз нищо не съм направил...

— Нищо. Само дето си им казал, че точно Джаспър им е необходим. Между другото, как се хванаха така бързо на въдицата?

— Много лесно. Нали си спомняш какво каза Джаспър? Само ние, хората, лъжем. Всички останали говорят истината. Докато не им дойде умът в главата, ще вярват на всяка наша дума. Нали ме разбираш? Всички останали говорят само истината, така че...

— Замълчи, моля ти се! — прекъсна го нетърпеливо Анджеела.

Сетне огледа стаята.

— А онова нещо, дето приличаше на одеяло, къде е?

— Няма го. Сигурно е избягало. Когато се прибрах у дома, вече го нямаше.

— Имаш ли все пак представа какво беше?

Харт поклати отрицателно глава.

— Може би е добре, че се махна — каза. — Караше ме да се чувствам неловко.

— Ти и докторът сте голяма работа. Целият квартал се е побъркал. Докторът лежи мъртвопиян под едно дърво в парка и един извънземен го охранява. Не допуска никого до него. Пази го, сякаш го е осиновил.

— Може пък някой от розовите слонове от пианските сънища на доктора да е оживял. Нали знаеш, сънищата нередко...

— Не е слон и не е розово. Има ципести стъпала, които изглеждат твърде големи за него, и тънки дълги крака. Прилича малко на паяк и цялата му кожа е на брадавици. Главата му е триъгълна и има шест рога. Кръвта ти изстива, само като го погледнеш.

Харт изтръпна за миг. Обикновените извънземни бяха приемливи, но такава нещо...

— Какво ли иска от доктора?

— Никой не знае. Не иска да говори.

— Може би не може.

— Много добре знаеш, че всички извънземни говорят, че владеят нашия език достатъчно добре, за да можем да се разберем. Ако не го владееха, нямаше да идват тук.

— Звучи логично — каза Харт. — Може би и то е решило да се поотпусне малко с помощта на алкохола. Достатъчно е да поседи в близост до доктора.

— Понякога чувството ти за хумор определено е отвратително.

— Да. Както и писането на книги на ръка.

— Да. Точно както и писането на книги на ръка. Знаеш не по-зле от мен, че не е прието да се говори пред хора за писане на книги на ръка. Това е все едно да ядеш с пръсти, да се оригваш или да ходиш гол на обществено място.

— Добре де, повече няма да го споменавам.

След като тя излезе, Харт седна и започна да оценява ситуацията.

В много отношения щеше да прилича на положението на Джаспър, но той нямаше нищо против да пише така хубаво като него.

Като начало трябваше да започне да заключва вратата си. Опита се да се сети къде е ключът. Никога не го бе използвал, така че сега щеше да му се наложи да се порови в писалището, за да го открие. Ако не успееше, трябваше да си поръча нов. Не можеше да допусне някой неочаквано да го завари пишещ на ръка или с одеялото на гърба.

А може би щеше да е по-добре да се премести другаде, за да не му се налага да дава обяснения защо е започнал да заключва вратата си. Този вариант не му допадна изобщо. Колкото и жалко да бе жилището му, бе свикнал с него и го възприемаше като свой дом.

Може би след като започнеш да продава произведенията си, трябваше да поговори с Анджела и да я покани да се премести другаде заедно с него. Анджела бе мило момиче, но не можеш да поканиш някого да се премести заедно с теб, когато се чудиш откъде да намериш пари за следващото ядене. Всъщност, дори и да не успееше да продаде нищо, в бъдеще вече нямаше да мисли как да се нахрани. Дали пък одеялото не бе в състояние да изхрани двама души? Как щеше да обясни всичко това на Анджела?

Как е могъл онзи човек още през 1956 година да си представи подобно нещо? Колко много други откачени идеи, родени от мъчителни умствени усилия и от празни бутилки уиски, можеха да се превърнат в действителност? Мечта? Идеал? Проблясък от бъдещето?

Нямаше значение кое от тях бе, тъй като човек го бе измислил и то бе станало истинско. Колко други неща, измислени в миналото или бъдещето, щяха да се превърнат в действителност.

Тази мисъл го уплаши.

Пътуването до „далечни места“. Развихрянето на въображението. Въздействието на писаното слово и на мислите, които то отразяваше. Бе казал, че те са по-могъщи от боен кораб и се бе оказал прав.

Стана, прекоси стаята и се изправи пред фабулатора. Той му се хилеше. Харт пък му се изплези.

— Спукана ти е работата — каза му.

Чу зад гърба си шумолене и бързо се обърна.

Одеялото бе успяло да се измъкне от чекмеджето и се бе запътило към вратата, изправило се на долната част на своето ефирно телце. Движенията му бяха странни, като тези на ранен тюлен.

— Ей, ти! Накъде си тръгнал? — изкрещя Харт и понечи да го улови. Закъсна. Едно същество — не можеше да го назове с друга дума — се бе изправило на входа. Одеялото пъргаво се покатери по тялото му и се уви около врата.

— Аз губя. Ти добър и го пазиш. Аз благодарен — просъска съществото.

Харт бе като вцепенен.

Съществото си го биваше. Бе досущ като онова, което Анджела бе видяла да охранява доктора, само дето бе може би малко по-грозно. Имаше ципести крака, може би три пъти по-големи от тези, които подхождаха на размера му, и затова създаваше впечатлението, че се движи със снегоходки. Опашката му бе извита по един съвсем не изящен начин и достигаше до средата на гърба му. Главата му наподобяваше пъпеш, върху който бе изписано триъгълно лице. Шест рога стърчаха нагоре, всеки, от които си имаше по едно око на върха.

Чудовищната твар бръкна в джоб, който сякаш бе част от тялото ѝ, и извади оттам дебела пачка банкноти.

— Извинявам се за малкото възнаграждение — изчурулика и подаде пачката на Харт.

Той разсеяно я пое.

— Ние сега тръгваме — рече съществото. — Ние запазваме топли чувства към теб.

Понечи наистина да си тръгне, но като чу протестния стон на Харт, се спря.

— Да, добри ми господине?

— Това... Това одеяло, което намерих... Какво можете да ми кажете за него?

— Ние го правим.

— Но то е живо и...

Нещото му отвърна със зловеща усмивка.

— Вие много умни хора. Вие го измислихте. Преди много времена.

— Разказа ли имате предвид?

— Да. Ние го прочетохме. Ние го направихме. Много добра идея.

— Нима вие наистина сте в състояние да...

— Ние биолози. Ние, както вие казвате, биоинженери.

Съществото се обърна и тръгна по коридора.

— Ей, почакайте малко! Само за минутка! Моля ви... започна да вика Харт.

Съществото вече бе набрало скорост и не се спря. Харт се затича подире му. Когато достигна стълбището и погледна надолу, то вече не се виждаше. Харт се опита да го последва, като взимаше по три стъпала наведнъж, пренебрегвайки всякакви норми на безопасност.

Не го откри никъде. Когато излезе на улицата, се озърна във всички посоки, но от него нямаше и следа. Бе изчезнало.

Бръкна в джоба си и неволно напипа пачката с банкноти. Извади я и видя, че бе по-дебела, отколкото му се бе сторила. Свали ластика и разгледа наслуки няколко от банкнотите. Стойността им, изписана върху тях в галактически кредитни единици, бе толкова голяма, че го изуми. Огледа набързо и останалите банкноти и видя, че и тяхната стойност бе същата.

Дъхът му спря от изумление и ги огледа още веднъж. Да. Не бе сгрешил. Стойността на всичките наистина бе една и съща. Изчисли нещо бързо на ум и не можа да си повярва. Повтори изчислението, този път в кредитни единици. Една галактическа кредитна единица бе равна на около пет земни долара.

Бе виждал галактически кредитни единици и по-рано, но никога не бе държал дори една от тях в ръка. Тази валута се използват във вътрешногалактическата търговия и с нея боравеха най-често

междувездните банкови кръгове, рядко се използваше за делнично обръщение. Вгледа се в банкнотите, които държеше в ръката си и намери, че са много красиви.

Съществува очевидно много ценеше одеялото, щом му даде такава фантастична сума само заради това, че се бе погрижил за него, помисли си той. Макар че всъщност нямаше защо да се учудва. Планетите се различаваха помежду си по жизненото си равнище и състоянието, което Харт сега държеше в ръцете си, можеше да представлява само джобни пари за собственика на одеялото. За своя изненада Харт не бе твърде развълнуван или щастлив, какъвто трябваше да бъде. Всичко, за което можеше да мисли бе, че е изгубил одеялото.

Прибра отново банкнотите в джоба си и се запъти към близката градинка. Докторът, вече буден, се бе преместил на пейка под едно дърво. Харт седна до него.

— Как се чувстваш, докторе? — попита.

— Добре съм, момчето ми — отвърна старецът.

— Да си видял един извънземен, който прилича на паяк със снегоходки?

— Един от тях допреди малко бе при мен. Заварих го тук, още когато се събудих. Интересуваше се от това нещо, което ти беше открил.

— И ти му каза къде е, така ли?

— Разбира се. Защо не? Каза, че го издирва. Предположих, че ще се радвам да се отървеш от него.

Двамата помълчаха известно време. След това Харт внезапно зададе въпрос.

— Докторе, какво би направил, ако изведнъж спечелиш около милиард долара?

— Аз ли? Веднага бих се напил до смърт — каза докторът без каквото и да е колебание. — Да, господине. Веднага бих се напил до смърт, ама стилно, не с гадостите, които продават в тази част на града.

Харт реши, че нищо не може да го учуди. Докторът щеше да се напие до смърт. Анджела щеше да посвети времето си на художествени галерии и модни салони. Джаспър по всяка вероятност щеше да си купи къща в планината, за да е далеч от хората.

„А аз — помисли си Харт, — аз какво ще направя с милиард долара плюс-минус един милион?“

Вчера, снощи и допреди два часа бе готов да продаде душата си за един фабулатор „Класик“.

Сега обаче той му се струваше старовремска и загубена работа.

Вече бе разбрал, че съществуваше и по-добър начин да се пише: чрез симбиоза, чрез съчетаване на възможностите на човека с тези на някоя извънземна биологическа структура.

Спомни си за гората, за готическите ѝ дървета и за уханието на вечността. И въпреки яркото слънце потрепери при спомена за красивото същество, появило се сред дърветата.

Това очевидно бе най-добрият начин да се пише — да опознаеш нещо сам и лично да го опишеш.

Но той се бе лишил от одеялото и не знаеше как да се сдобие с друго. Нямахше представа и как да улови едно, дори и да се окажеше на планетата, където се произвеждаха.

Извънземно биологическо творение и при това не съвсем извънземно, тъй като за пръв път се бе появило във въображението на неизвестен жител на Земята преди шест века. Във въображението на човек, писал, както днес пишеше Джаспър — надвесил се над писалище, изписващ една по една думите, излизащи от мозъка му. Без фабулатор, без филми и ленти, без каквато и да е апаратура. Дори и без тях този непознат бе съумял да прекоси мъглявините на пространството и времето и да достигне до чужд разум. Благодарение на това одеялото на живота бе оживяло наистина така, както само човекът би го направил.

В това ли се състоеше истинското величие на човешката раса? В способността ѝ да си представя неща, които след време се превръщаха в действителност?

Ако това бе така, можеше ли човек да си позволи да делегира величието си на въртящи се оси и колела, на електронни лампи и въобще на машините?

— Случайно да имаш един долар? — попита докторът.

— Не — каза Харт. — Точно един долар нямам.

— И ти си като нас — каза докторът. — Говориш за милиарди, а нямаш и жълти стотинки в джоба.

Джаспър бе бунтар, но не си струваше да бъдеш такъв. Всички бунтари свършваха с окървавени носове и пукнати глави.

— Един долар би ми свършил хубава работа — продължи докторът.

Нито Джаспър Хансън спечели нещо от бунта си, нито пък щяха да спечелят нещо останалите, които също щяха да се видят принудени да заключват вратите си и да лъскат бездействащите си фабулатори, за да не би някой случаен посетител да разбере с какво всъщност се занимават.

„Бунтарството не ми отива“ — помисли си Кемп Харт. А и защо му трябваше да става бунтар, след като вече можеше и като конформист да се сдобие със слава автоматично и буквално само за една нощ?

Бръкна в джоба си и напипа отново пачката банкноти. Знаеше, че сега щеше да отиде в центъра и да закупи прекрасната машина. Всъщност, с пачката можеше да си купи цяло депо с такива машини.

— Да, господине — каза докторът, връщайки се към въпроса за единия милиард долара. — Това би била една приятна смърт. Една наистина приятна смърт.

Когато Харт пристигна пред витрината, неколцина работници сменяха стъклото ѝ. Не им обърна внимание и влезе в салона.

Познатият му продавач отново се материализира до него.

Но този път не сияеше от щастие. Гледаше строго и сякаш малко обидено.

— Предполагам, че сте дошъл да си поръчате модела „Класик“, господине?

— Познахте — отвърна Харт и измъкна пачката от джоба си.

Продавачът бе добре обучен. Стъписа се само за секунда и възстанови изражението си за рекордно кратък срок.

— Чудесно — каза. — Знаех, че ще се върнете. Споделих с някои от колегите, че скоро непременно отново ще ви видим тук.

„Обзалагам се, че си го направил“ — помисли си Харт.

— Предполагам, че щом плащам в брой, бихте могли да разгледате възможността да добавите и някои и други филми и ленти.

— Разбира се, господине. Ще направя всичко, което е по силите ми.

Харт отдели двадесет и пет хиляди и прибра останалите банкноти в джоба си.

— Заповядайте, седнете — покани го продавачът. — Ще се върна веднага, след като оформя документите по доставката и гаранционната карта.

— Не се безпокойте — каза Харт, който се наслаждаваше на всяка минута от преживяването.

Отпусна се в едно кресло и започна да планира бъдещето си.

Преди всичко трябваше да се премести в някое по-свястно жилище. Веднага след това щеше да покани тайфата на вечеря и да натрие носа на Джаспър. Разбира се, че щеше да го направи, стига вече да не го бяха прибрали в затвора. Усмихна се, когато си представи как Джаспър се крие в мазето на бара „Брайт Стар“.

Още днес следобед щеше да отиде при Ървинг, да му върне двадесетачката и да му обясни защо не разполага с време да изпълни неговата поръчка.

Не че не му се искаше да помогне на Ървинг, но щеше да бъде светотатство да пише необходимите му боклуци на машина с таланта на „Класик“.

Чу нечии бързи стъпки, изправи се, извърна се и се усмихна на продавача.

Той обаче не се усмихваше. Приличаше на човек, току-що получил удар.

— Господине! — продавачът насмалко не се задави, тъй като полагаше усилия да се държи като джентълмен. Господине, тези пари! Не трябва да се гаврите така с нас, млади човече!

— Че какво им е на парите? — протестира Харт. — Това са галактически кредитни единици...

— Това са пари, с които си играят децата! — изрева продавачът. — Пари-играчки на драконианската федерация. Ей, тук е написано, върху самите тях! С такива големи букви!

Подаде парите на Харт.

— Махайте се оттук!

— Моля ви! Сигурен ли сте? Не може да бъде, навярно грешите.

— Това ми го каза нашият касиер. Той е експерт, боравил с какви ли не банкноти. И щом той казва, че е така, значи е така!

— Но вие ги видяхте и не ги различихте от истинските.

— Защото не разбирам дракониански! Касиерът обаче разбира!
— Проклет извънземен! — изкрещя Харт във внезапен прилив на гняв. — Само да го пипна!

Продавачът малко поомекна.

— Не бива да се хваща вяра на извънземните, господине. Големи мошеници са.

— Махайте се от пътя ми! — изкрещя Харт. — Трябва да го открия!

Служителят от Бюрото за извънземни не можа да му помогне.

— Не са ни известни създания, подобни на описаното от вас. Да имате случайно снимка?

— Не — каза Харт. — Нямам снимка.

Човекът започна да подрежда каталозите, които току-що бе прегледал.

— Разбира се, това, че го няма в каталозите, все още не означава нищо. Не крием, че не са ни известни всички съществуващи народи. Много са, а и всеки ден се откриват нови. Може би няма да е зле да проверите на космодрума. Нищо чудно там някой да е виждал вашия извънземен.

— Вече проверих. И там никой нищо не знае. Знам, че е идвал на Земята и че може би вече я е напуснал. Никой обаче не си спомня за него. Или пък си спомнят, но не искат да ми кажат.

— Всички тези извънземни са в комбина — каза служителят. — Никога нищо не казват.

Продължи да подрежда каталозите си. Наближаваше краят на работното време и очевидно му се искаше да си тръгне по-бързо. Реши да се пошегува.

— Може да заминете в космоса и да се опитате да го откриете там.

— Нищо чудно и дотам да стигна — отвърна Харт и излезе, като хлопна вратата.

Отправете се в космоса и го търсете. Много забавно. Претърсете милион звезди в радиус от десет хиляди светлинни години. И когато намерите извънземния, му кажете, че си искате одеялото и изчакайте да ви се изсмее в лицето.

След като посетиш милион звезди на десет хиляди години разстояние, одеяло вече няма да ти трябва, защото лично ще си

преживял всичко, ще си видял своите герои и ще си се запознал с милион различни обстановки.

И въобще няма да ти трябват нито фабулатори, нито ленти, нито филми. Думите сами ще се разпищят в мозъка ти и ще поискат да излязат, а после буквално ще затрептят по краищата на пръстите ти.

Дай на някой глупак, хванат от гората, пачка детски пари, за да получиш от него нещо, което струва милион. Глупакът ще се усети едва тогава, когато се опита да ги похарчи. След това се скатай някъде и започни да се превиваш от смях при мисълта, че оня стои много по-долу от теб.

Кой бе казал, че само хората лъжат?

Наметни си едно одеяло на раменете и изпрати корабите си на Земята, за да приберат нейния литературен боклук. Забавното е, че дори и не ти идва на ум фактът, че на плещите ти лежи точно това нещо, което може да сложи край на земния монопол върху производството на проза.

„Сега пък на мен ми стана забавно“ — каза си Харт. — „Открия ли те, ще ти го върна тъпкано.“

Анджела се изкачи по стълбите с предложение за примирие. Остави една тенджерка върху масата.

— Нося ти супа — каза. — Знаеш, че ме бива да приготвям супи.

— Благодаря ти, Анджела. Днес бях забравил да ям.

— Каква е тази раница, Кемп? На планина ли отиваш?

— Не. Реших да си дам малко почивка.

— Досега не си ми споменавал за това.

— Току-що взех решението. Съвсем преди малко.

— Съжалявам, че бях груба с теб. Всичко приключи благополучно. Зелената риза и тайфата му успяха да се измъкнат.

— Значи Джаспър може да излезе от мазето.

— Той вече излезе. И ти е много сърдит.

— Това никак не ме смущава. Не ми е приятел.

Анджела седна на един стол и започна да наблюдава как той пълнеше раницата си.

— Накъде си тръгнал, Кемп?

— Трябва да открия един извънземен.

— Тук? В града? Кемп, никога няма да го откриеш.

— Не в града. Ще трябва да го потърся другаде.

— Но наблизно няма никакви извънземни...

— Правилно.

— Ти си се побъркал — изкрещя Анджела. — Не можеш да направиш това, Кемп! Няма да позволя! Как ще живееш? С какво ще се занимаваш?

— С писане.

— С писане? Та ти не умееш да пишеш. Поне без фабулатор.

— Ще пиша на ръка. Ще пиша именно на ръка, колкото и неприлично да ти се вижда това. Ще пиша на ръка, защото ще знам за какво пиша. То ще бъде в кръвта ми, на върха на пръстите ми. Ще съм запознат и с уханието, и с цвета, и с вкуса му!

Тя скочи от стола и го заудря по гърдите с малките си юмручета.

— Та това е противно! Това е нецивилизовано! Това е...

— Едно време са писали именно така. Милионите разкази, великите идеи, афоризмите, които обичаш да цитираш, всички са написани по този начин. И само заради това те са оцелели. За сметка на това пък ние се натикахме в задънена улица.

— Ти ще се върнеш! Ще видиш, че си сгрешил, и ще се върнеш!

— Не и преди да открия моя извънземен.

— Не търсиш извънземен. Търсиш нещо друго. Усещам го.

Извърна се и побягна.

Той отново се зае с раницата. След като привърши, седна и изяде супата. Анджела бе права. Наистина умееше да приготвя супи.

Бе права и в още нещо. Той наистина не търсеше извънземния.

Не му трябваше извънземен. Както не му трябваша нито одеяло, нито фабулатор.

Взе тенджерката, изми я и внимателно я избърса. След това я остави в средата на масата, за да може Анджела веднага да я забележи, когато дойде пак.

След това взе раницата си и бавно тръгна по стълбите.

Вече бе излязъл на улицата, когато чу, че някой го вика. Беше Анджела, която тичаше след него. Спря се и я изчака.

— Идвам с теб, Кемп.

— Не знаеш за какво говориш. Животът ще е труден. Чужди земи и чужди хора. Нямаме и пари.

— Имаме. Имаме цели петдесет долара. Същите, които се опитах да ти дам на заем. Други нямам и знам, че няма да ни стигнат за дълго.

Все пак, разполагаме поне с тях.

— Ти не търсиш никакъв извънземен.

— Търся. И аз търся извънземен. Струва ми се, че всичките ние търсим твоя извънземен.

Той протегна ръка и грубо я придърпа. Притисна я към себе си.

— Благодаря ти, Анджела — каза.

Хванати за ръцете, се отправиха към космодрума в очакване на кораб, който да ги отведе към звездите.

ГАЛАКТИЧЕСКА ХРОНИКА

Току-що бях приключил рубриката с ежедневната градска хроника и както винаги се сърдех на себе си. В редакцията бе пълно с младоци, които спокойно можеха да вършат тази работа. Дори и машинописките да се бяха заели с нея, читателите пак нямаше да усетят разликата. Никой не чете тази хроника, освен може би общинските съветници, пък и за тях не съм сигурен.

Когато Бил Лепката ми възложи да се занимавам с градската хроника за още една година, протестирах енергично. Казах му следното: „Лепко, с това нещо се занимавам вече три или четири години, сега го пиша със затворени очи. Трябва да влееш малко млада кръв в това занимание. Дай възможност на някои от тези хлапетии да го съживят. Аз вече напълно съм се изчерпал“.

Възражението ми не постигна нищо. В концепцията на Лепката името ми бе изписано срещу градската хроника, а той никога не сменяше концепциите си.

Много пъти се опитвах да науча откъде му е дошъл прякорът. Бях чул различни версии относно произхода му, но не им вярвах. Сигурно се бе сдобил с него единствено поради стойката, която заемаше на бара.

Тъкмо бях приключил градската хроника и се чудех как да си убия времето, когато се появи Джо Ан. Чувствувах я като сродна душа, тъй като и на нея ѝ бяха натресли отвратителни рубрики. Навярно се опознахме добре благодарение на това, че ѝ съчувствах, съжалявах я и ѝ позволявах да плаче на рамото ми. Разбира се, сега и двамата си въобразяваме, че сме влюбени и дори говорим как ще се оженим след като най-сетне получа мечтаната длъжност на кореспондент в чужбина.

— Здравей, хлапе — казах ѝ.

— Марк, знаеш ли каква задача ми измисли за днес Лепката?

Опитах се да отгатна.

— Сигурно най-сетне е изкопал отнякъде някой еднорък майстор на тапети и иска да напишеш очерк за него.

— По-лошо е — изстена тя. — Изпраща ме да взема интервю от някаква стара дама, която днес празнува стотния си рожден ден.

— Може пък и да те почерпи с парче торта.

— Не виждам как може да се шегуваш с такива неща. Тази работа ми се вижда малко зловеща.

Точно в този миг ме извика Лепката. И така, взех листовете с градската хроника и отидох при него.

Бил Лепката е потънал до лактите в хартии. Телефонът звъни, но той не му обръща внимание. Изглежда, че още от сутринта се е настроил на по-работна вълна от обичайната.

— Нали си спомняш за старата госпожа Клейборн?

— Разбира се. Тази, която почина. Нали аз ѝ писах некролога преди десетина дни.

— Искам да отидеш в къщата ѝ и да се послушаш.

— За какво? Нали не се е върнала от оня свят?

— Не, но там стават някакви странни неща. Имам сведения, че някой може и да е поускорил пътуването ѝ натам.

— Май се увличаш. В последно време си гледал по телевизията повече трилъри, отколкото трябва.

— Научих го от достоверен източник — каза и се зае отново с работата си.

Взех си шапката, излязох и реших, че няма защо да се вълнувам. Нали заплатата ми си вървеше.

И все пак, някои от безсмислените разследвания, които Лепката възлагаше не само на мен, но и на останалите колеги от редакцията, вече бяха започнали да ми омръзват. Понякога водеха до резултат. Почесто — не. Когато се случваше второто, Лепката проявяваше лошия си навик да търси вината за това в човека, на който бе възложил задачата, а не в себе си. „Достоверният му източник“ навярно бе някой бърбърив случаен познат от последния бар, който бе почел с парите си.

Старата госпожа Клейборн бе една от последните издънки на знатните родове, някога населявали къщите по булевард „Дъглас“. Сетен представител на една отдавна разпиляла се фамилия, тя бе починала в една голяма самотна къща в компанията само на неколцина

слуги и медицинската сестра, която се грижеше за нея; без близки родственици, които да я утешат в последния ѝ час.

Не вярвах във възможността някой да е извлякъл изгода от смъртта ѝ, като я ускори със свръхдоза лекарство или по някакъв друг начин. Дори и това да бе вярно, едва ли щеше да бъде възможно да се докаже, а такива неща не се разгласяват, преди да имаш всичко черно на бяло.

Отидох в дома на булевард „Дъглас“. Излъчваше тишина и очарование, обграден от дървета с есенна окраска.

Един стар градинар прибираше опадалите листа с гребло, но не ме забеляза, когато се появи на алеята, водеща към дома. Той бе възрастен човек с бавни движения, който мърмореше нещо под носа си, и по-късно разбрах, че недочува.

Отидох до главния вход, позвъних и зачаках, чудейки се какво да кажа, когато вляза. Невъзможно бе да обясня искрено защо съм дошъл, щеше да се наложи да увъртам.

На вратата се появи прислужница.

— Добро утро, госпожо — рекох ѝ. — Аз съм от вестник „Трибюн“. Може ли да вляза да поговорим?

Дори и не си направи труда да ми отговори. Погледна ме за миг и хлопна вратата. Трябваше да предположа, че ще се получи така.

Обърнах се, слязох по стъпалата и тръгнах по тревната площ към градинаря. Забеляза ме едва, когато стигнах до него. Щом ме видя, лицето му светна, остави греблото и седна на количката. Предположих, че се е зарадвал, задето намери повод да си почине.

— Здравсти — казах.

— Денят си го бива — отвърна.

— Прав сте.

— Говорете малко по-високо, че нищичко не чувам рече.

— Жалко за госпожа Клейборн.

— Да, да. Наблизо ли живеете? Не си спомням да съм ви виждал.

Кимнах утвърдително. Не го излъгах кой знае колко. Живеех на трийсетина километра оттук.

— Тя бе приятна стара дама — каза градинарят. — Работа тук почти от петдесет години. Бог се смили над нея, като я прибра.

— Предполагам, че сте прав.

— Краят ѝ бе много мъчителен — поясни.

Старецът седеше на есенното слънце, поклащайки глава, и успях да чуя как мислите му се връщат петдесет години назад. Сигурен съм, че за миг бе забравил за моето присъствие.

— Сестрата каза нещо странно — каза старецът, като говореше по-скоро на себе си, отколкото на мен. — Нищо чудно и да си го е въобразила. Била е уморена, нали ме разбирате?

— Чух нещо такова — окуражих го аз.

— Сестрата я оставила сама само за минута и се къльне, че когато се върнала в стаята имало нещо. Измъкнало се през прозореца, когато влязла. Било твърде тъмно, за да успее да го разгледа както трябва. Казах ѝ, че си е въобразила. И все пак, в света стават странни неща. Неща, които не познаваме.

— Нали нейната стая е онази ей там? — посочих неопределено към дома. — Спомням си, че преди години...

Старецът изцъка с език, уловил ме в грешка.

— Нейната стая е в ъгъла, ей тази там... Бавно се изправи и отново взе в ръце греблото.

— Радвам се, че си поговорихме — казах. — Виждам, че имате много хубави цветя. Може ли да ги разгледам?

— Ами разгледай ги. И без това до седмица сланата ще им види сметката.

Започнах да се разхождам из двора, като се ненавиждах за това, което правех. Уж оглеждах цветята, но всъщност се стремях да се доближа до ъгъла на къщата, който ми бе посочил.

Под прозореца на стаята имаше леха с жалки на вид петунии. Приведох се и си дадох вид, че се възхищавам от тях, но всъщност търсех следи от някой, скочил от прозореца.

Не вярвах да намеря такива следи, но ги имаше.

На едно място с рохкава пръст, незакрито от петуниите, имаше отпечатък на крак. Е, може и да не бе на човешки крак, но определено бе отпечатък. Приличаше на следа от патица, само че ако се съдеше по размерите му, тя трябваше да е едра колкото голямо куче.

Все още приведен, продължих да се вглеждам в следата и усетих как по гърба ми полазват тръпки. Изправих се и си тръгнах, като с големи усилия си наложих да вървя бавно, макар и тялото ми да ме призоваваше да бягам.

След като излязох от двора наистина побягнах.

Веднага потърсих телефон и открих един в аптеката на ъгъла. Набрах номера едва след като възстанових нормалното си дишане.

— Е, и какво откри? — изрева Лепката.

— Не знам — казах. — Може би нищо. Кой е бил лекарят на госпожа Клейборн?

Лепката ми съобщи името и му поисках и името на медицинската сестра. Той ме попита откъде по дяволите би могъл да знае и затворих слушалката.

Отидох при доктора и той ме отпрати.

През останалата част от деня издирвах сестрата. Когато най-сетне я открих, и тя ме изгони. Всичката работа, която бях свършил през деня, не доведе до нищо.

Прибрах се в редакцията късно следобед. Бил Лепката ме подхвана още от вратата.

— Кажи какво откри?

— Нищо — отговорих. Нямах никакъв смисъл да му разказвам за следата под прозореца. До този момент вече бях започнал да се съмнявам дали не ми се беше привидяла, всичко изглеждаше толкова невероятно.

— Имаш ли представа какви размери може да достигне една патица? — попитах го.

Той изръмжа нещо и се върна към заниманията си.

Погледнах към списъка със задачите за следващия ден; видях, че пак ми бе възложена градската хроника и „Обади се в университета на д-р Томас — магнетизъм“.

— Какво означава? — попитах. — Каква е тази история с магнетизма?

— Човекът се занимава от години с магнетизъм — отвърна Лепката. — Разбрах, че скоро щял да разгласи нещо голямо. Чух го от достоверен източник.

Отново достоверен източник. Новата задача ми се видя не по-надеждна от предишните.

Освен това не обичам да интервюирам учени. Най-често това са мнителни хора, които гледат отвисоко на журналистите. Шансът един журналист да има по-големи доходи от техните е десет към едно, като при това той си върши работата, без да вдига голяма шумотевица.

Видях, че Джо Ан се гласи да си тръгва за къщи, така че отидох при нея и я попитах как върви работата.

— Имам чувството, че става нещо странно, Марк. — Ако ме почерпиш едно питие, ще ти го обясня.

Отидохме до ъгъла и седнахме в едно отдалечено сепаре.

При нас дойде Джо и започна да се оплаква от бизнеса, което бе необичайно за него.

— Ако не бяхте вие, момчетата и момичетата от вестника, да съм се прибрал у дома, както вече са се прибрали всичките ми клиенти. Щом не ги виждам тук, няма как да не са си у дома. Можете ли да си представите нещо по-гадно от това след работа направо да се прибереш в къщи?

Отговорихме, че не можем да си представим. В знак на благодарност за проявеното разбиране той забърса масата с кърпа, нещо, което не бе правил никога преди.

Донесе напитките и Джо Ан започна да ми разказва за старата дама и за стотния ѝ рожден ден.

— Беше ужасно. Седеше си жената в люлеещия се стол в пустата дневна, люлееше се напред-назад бавно и спокойно, както го правят възрастните жени. Поздрави ме, усмихна ми се мило и ме представи на приятелите си.

— Много хубаво — казах. — Имаше ли много хора?

— Там е работата, че в стаята нямаше жив човек. Щях да се задавя с питието си.

— Но нали каза, че те представила...

— Представи ме на празните кресла.

— Боже мой!

— Всичките бяха покойници — каза.

— Ако обичаш, сега ми обясни...

— Тя каза „Госпожице Еванс, искам да ви представя моята стара приятелка госпожа Смит. Живее на нашата улица. Още си спомням деня, в който се засели в нашия квартал. Това беше през 1933 година и времената бяха трудни, повярвайте ми“. Сетне продължи да бърбори, както си бърборят старите жени, а аз стоя там, гледам празното кресло и се чудя какво да правя. И Марк, не знам дали постъпих правилно или не, но казах „Добър ден, госпожо Смит, приятно ми е да се запозная с вас“. И знаеш ли какво се случи тогава?

— Откъде да знам? Кажи.

— Старата дама каза съвършено спокойно, сякаш ставаше дума за нещо напълно естествено „Знаете ли, госпожице Еванс, госпожа Смит почина преди три години. Нали е много мило от нейна страна, че се отби да ме види?“

— Правила си е майтап с теб. Някои от тези дъртаци понякога много нахитряват.

— Не вярвам да се е шегувала с мен. Представи ме на още шест или седем души, все покойници.

— Добре, тя е мислела, че са там, и й е било приятно. Нали това е важното?

— Беше наистина ужасно — отвърна Джо Ан. Изпихме още по едно, за да разсеем ужаса.

Джо все още не се бе изприказвал.

— Виждали ли сте подобно нещо? Можеш да гърмиш тук с топ, без да нараниш никого. По това време хората обикновено изпълваха целия бар и даже смятаха, че ще е скучно, ако някой не се сдърпа с някого. Е, иначе знаете, че заведението е порядъчно.

— Така е, Джо — казах. — Седни да изпиеш нещо с нас.

— По начало не би трябвало да го правя. Един барман не бива да пие, когато е на работа, но се чувствам толкова зле, че ще приема поканата ви.

Отиде при бара, взе оттам бутилка и чаша и изпихме още по няколко.

Той обясни, че заведението, разположено на къоше, винаги се радвало на много клиенти. Никога не оставало празно, като най-големи приливи от хора имало по пладне и привечер. Но от шест седмици насам бизнесът започнал да запада и в момента оборотът бил близо до нулата.

— Из целия град е същото — каза. — Къде малко по-добре, къде по-зле. Моята кръчма е една от най-пострадалите. Не знам какво им става на хората.

Отговорихме, че и ние не знаем. Оставих пари за напитките и избягахме.

На улицата попитах Джо Ан дали иска да вечеряме заедно, но тя отговори, че тази вечер се събирала с партньорите си по бридж. Закарах я у тях и се прибрах у дома.

В редакцията често се шегуват с мен, че живея далеч от града, но на мен това ми е приятно. Наемът за къщичката ми не е голям и при всяко положение тя е за предпочитане пред две стаи в треторазреден хотел, единственото, което можех да си позволя, ако живеех в града.

След като вечерях с бифтек и пържени картофи, отидох на кея, взех лодката и загребах навътре в езерото. Известно време погледах светещите прозорци на заобикалящите ме къщи и се насладих на звуците, които никога не се чуват през деня — плуването на видрите, тихите крясъци на патиците и случайните плясъци на риби, скачащи над повърхността.

Времето стана хладно и след малко, когато започнах да гребя отново към кея, мислех, че преди началото на зимата предстоеше да свърша доста неща. Преди всичко трябваше да насмоля и боядисам лодката. На самата къщичка една боя също нямаше да навреди, стига да ми останеше време за това. На два прозореца трябваше да се сменят стъклата, а всички останали се нуждаеха от маджун. Трябваше да се сменят и някои от тухлите на комина, пострадал от буря, и да се уплътни входната врата.

Почетох известно време и след това си легнах. Непосредствено преди да заспя, се сетих за двете дами, едната щастлива, а другата — покойница.

На следващата сутрин първо се заех с градската хроника. След това взех енциклопедия от библиотеката и почетох малко за магнетизма. Реших, че трябва да понауча едно друго за него, преди да се срещна с университетския вълшебник.

Предварителната подготовка не беше необходима. Доктор Томас се оказа приятен и непосредствен човек. Разговаряхме дълго, разказа ми доста неща за магнетизма, а когато разбра, че живея до езерото, си поговорихме и за риболов. После се оказа, че имаме и общи познати, така че разговорът протече чудесно.

Само дето нямаше какво да ми каже за магнетизма.

— След година или две може би ще има какво да споделя, не сега. Когато това стане, веднага ще ви се обадя.

Естествено, подобни приказки бях чувал и преди, така че се опитах да изтръгна от него едно по-сериозно обещание.

— Обещавам ви, че ще научите за това пръв, преди всички останали.

Задоволих се с това. Не можеше да очаквам от човека да завери обещанието си пред нотариус.

Реших да си тръгвам, но забелязах, че докторът иска да ми каже още нещо. Останах. Приятно е да видиш човек, който иска да сподели нещо с теб.

— Мисля, че ще имам какво да разкажа — рече той разтревожено, сякаш се боеше да не би да се усъмни в собствените си думи. — Занимавам се с изследвания на магнетизма от години. Той е едно от тези явления, за които все още не знаем много. Едно време не сме знаели нищо за електричеството, а и сега не го разбираме напълно. Все пак, вече го познаваме достатъчно, за да го използваме. Може би след време същото ще се получи с магнетизма, стига да успеем да открием основата на теорията за него.

Спря за миг и ме погледна в упор.

— Когато бяхте малък, вярвахте ли в добри духове? Помните ли ги — малките помощници на хората. Ако сте им симпатичен, правят всичко за вас, и единственото, което очакват в замяна на помощта си, е купичка мляко, оставена пред вратата.

Въпросът ме завари напълно неподготвен и предполагам, че това ми е проличало.

Казах му, че като малък съм чел доста приказки за тях и че предполагам, че до определена възраст съм вярвал в съществуването им. Въпреки това не можех да се закълна, че вярвам и сега.

— Ако не бях скептик — каза той, — щях да предположа, че в тази лаборатория има добри духове. Някой или нещо — сортира записките ми. Преди няколко дни ги бях оставил на бюрото, затиснати с тежест. На следващата сутрин бяха разпилени, а част от тях бяха на пода.

Предположих, че това може да е работа на чистачката.

— Тук ролята на чистачка я изпълнявам аз — усмихна се той.

Реших, че е приключил и се зачудих защо ли ми говори за записки и духове. Тъкмо понечих да взема шапката си, когато той ми разказа края на тази история.

— Под тежестта бяха останали два листа с мои бележки — каза. — При това единият бе внимателно сгънат. Тъкмо щях да ги прибера при останалите, за да ги подредя по-късно, когато неволно прочетох това, което бях записал върху тях.

Докторът си пое дъх.

— Става дума за два раздела от записките ми, между които навярно нямаше да направя никаква връзка. Понякога се вглеждаме толкова втречено в нещо, че не можем да го видим. И ето какво се получи — по една случайност двата листа се оказаха заедно, отделени от другите. Връзката между въпросите, разработени в тях, ми разкри възможност, за която иначе може би никога нямаше да се сетя. Започнах изследвания в тази насока и вярвам, че оттам може да излезе нещо.

— Когато излезе... — започнах.

— Вие ще научите пръв — каза ми.

Взех си шапката и си тръгнах.

По пътя към редакцията през цялото време си мислех за добри духове.

Току-що се бях прибрал в редакцията с нагласата за един-два часа разтоварване, когато нашият издател, старият Дж. Х., направи едно от нередовните си поклоннически посещения на добра воля при нас. Той е надут празноглавец без грам искреност в себе си. Знае, че това ни е известно, и ние знаем, че знае, че ни е известно. Но въпреки това той, както и ние, редовно разиграваме до горчивия ѝ край малката комедия за добрите взаимоотношения.

Спря до бюрото ми, потупа ме по рамото и прогърмя така, че да се чуе из цялата стая.

— Страхотна работа вършиш с градската хроника, момчето ми!

Чувствах се глупаво, когато се изправих и казах „Благодаря ти, Дж. Х. Много е мило от твоя страна“.

Тъкмо тези думи и се очакваха от мен. Това бе ритуал.

Стисна ме за ръката, положи другата си върху рамото ми, след което силно стисна едновременно и двете. Кълна се, че се просълзи, когато продължи: „Все така си гледай работата, Марк. Няма и за миг да съжаляваш за това. Може да не ни личи винаги, но ние високо ценим добрата работа и лоялността и следим как се развиват нашите хора“.

След това се освободи от мен като от горещ картоф и тръгна да поздравява останалите.

Седнах на мястото си и реших, че целият ми ден е вече провален. Ако изобщо заслужавах някаква похвала, никак не ми се искаше тя да бъде тъкмо за градската хроника. Тя бе пълна с глупави истории. Това

го знаех. Знаеха го и Лепката и всички останали. Никой не ме укоряваше за калпавите репортажи, защото в тази рубрика те не можеха да бъдат други. Но и никой не ме хвалеше за тях.

Освен това имах неприятното чувство, че старият Дж. Х. по някакъв начин бе научил за молбите за назначаване на работа, които бях изпратил в половин дузина вестници, и че с тези любезни думи по свой начин ме предупреждаваше да внимавам в картинката.

Непосредствено преди обяда при мен дойде Стив Джонсън, който освен всичко, с което го товареше Лепката, се занимаваше и с медицинската хроника. Държеше пачка изрезки от вестници в ръката си и бе разтревожен.

— Много ми е неудобно, Марк, но би ли ми направил една услуга?

— Готово, Стив.

— Възложиха ми репортаж за една операция, но няма как да отида в болницата. В същото време трябва да бъда на летището, за да взема едно интервю.

Остави изрезките върху бюрото ми.

— Всичко е описано тук.

След тези думи излетя за интервюто.

Взех изрезките и ги прочетох от начало до край. Историята бе сърцераздирателна.

Едно дребосъче на три години трябваше да бъде подложено на сърдечна операция. Подобни операции бяха извършвани един или два пъти преди и то само в известните болници от източното крайбрежие. При това никога на тригодишен пациент.

С неудоволствие вдигнах слушалката и набрах номера на болницата. Бе ми съвсем ясно какъв отговор ще получа.

Винаги си имаш неприятности, когато се опитваш да получиш някаква информация от болничния персонал. Държат се с теб, сякаш са кристалночисти същества, а ти си малък мръсен помияр, който си вре муцуната там, където не му е работа.

Накрая успях да се свържа с човек, който ми каза, че момчето е добре и операцията е минала успешно.

Свързах се с хирурга, който я бе извършил. Изглежда, че го хванах в добро настроение, тъй като ми даде малко информация, която щеше да ми свърши работа.

— Поздравявам ви, докторе — казах, и той като че ли малко се жегна от тези думи.

— Млади човече — отвърна той, — при подобна операция умениято на хирурга е само един от факторите за успеха. Има и множество други фактори, които не са ничия заслуга. Изведнъж гласът му зазвуча уморено и уплашено. — Това, което се случи, бе чудо. Но не ме цитирайте — побърза да добави.

— В никакъв случай — уверих го.

След това се свързах отново с болницата и поговорих с майката на момчето.

Получи се хубав материал. Успяхме да го отпечатаме в следващото издание, където зае четири колони от лявата страна на първа страница. Лепката разреши да се отбележи и името ми.

След обяда отидох до бюрото на Джо Ан. Бе замаяна от напрежение. Лепката ѝ бе хвърлил на бюрото програмата на една църковна конференция и Джо Ан, заета с въстъпителния материал, внимателно изброяваше имената на всички оратори и членове на настоятелствата, както и дневния ред. По-неприятно занимание от това не може да има, дори е по-лошо от градската хроника.

Изслушах я със съчувствие и след това я попитах дали ще ѝ останат някакви сили в края на деня.

— Вече се чувствам изцедена — каза.

— Попитах те, защото трябва да измъкна лодката на брега и ми трябва помощ.

— Марк, ако наистина си мислиш, че ще се впрегна като кон, за да тегля някаква лодка...

— Не е необходимо да теглиш. Може би ще се наложи само малко да придържаш. Ще я изтегля с макара, така че да мога по-късно да я боядисам. Трябва ми само някой да я придържа, докато аз я изтеглям.

Все още не бе напълно убедена, така че използвах допълнителна стръв.

— На отиване може да купим няколко рака. Ти си специалист в приготвянето им. Аз ще направя сос от сирене „Рокфор“ и ще...

— Добре, но няма да му слагаш чесън — каза.

Обещах да не слагам чесън и тя се съгласи да дойде. Така и не измъкнахме лодката от водата, защото се заехме с други неща.

След вечеря запалихме камината и се разположихме пред нея. Тя положи глава на рамото ми и двамата се почувствахме удобно и уютно.

— Хайде да си помечтаем — каза. — Хайде да си представим, че си получил работата, която желаш. Че вече си кореспондент в Лондон и сега се намираме в колиба в Английските тресавища...

— Тресавището едва ли е най-приятното място за живеене — казах.

— Все ще развалиш всичко — оплака се тя. — Да започнем отново. — Получил си назначение на исканата длъжност и...

И пак се върна към тресавищата.

На път за вкъщи, след като я бях откарал до тях, се замислих дали въобще ще получа тази работа. В момента нещата не изглеждаха розови. Знаех, че мога да се справя с нея. Бях чел много за света и непрестанно следях развитието на международната политика. Знаех добре френски, прилично — немски, а вече се оправях и с испанския. Това бе нещо, за което бях мечтал цял живот — да стана част от известното журналистическо братство, което следеше пулса на света.

На следващия ден се успях и закъснях за работа. Лепката ме погледна кисело.

— Защо въобще си направи труда да идваш в редакцията? — изръмжа. — За какво идваш тук? През последните два дни ти възложих две задачи и още нищо не си ми показал.

— Защото няма какво да ти показвам — отвърнах му, като едва се удържах да не избухна. — Защото и двете неща се оказаха сапунени мехури.

— Някой ден, когато станеш истински репортер, сам ще си търсиш теми за писане — отвърна във внезапен изблик на гняв. — Точно тук ви е проблемът. Не проявявате никаква инициатива. Само седите и чакате аз да изкопая нещо и да ви възложа задачи. Как не се намери един от вас поне веднъж да ми донесе някакъв материал, който не съм му възложил? Защо ти — отново се обърна към мен — не ме изненадаш поне веднъж?

— Някой ден, мой човек, ще те изненадам — казах му, и се запътих към бюрото си.

Отново се замислих за съдбата на старата госпожа Клейборн, която бе умираше мъчително, за да стигне внезапно до щастливо избавление. Спомних си думите на градинаря и отпечатъка под

прозореца. Сетих се и за стогодишната дама, посетена от милите ѝ покойни приятели. И за лекаря с добрите духове в лабораторията. И за момченцето и успешната операция. И ми хрумна идея.

Отидох до архива и разгледах материалите от последните три седмици страница по страница. Извадих си доста бележки и малко се поуплаших, но накрая си казах, че става дума само за съвпадения.

„Добрите духове се завръщат“ — написах. „Онези малки човечета, които правят всичко за вас и единственото, което очакват в замяна на помощта си, е купичка мляко, оставено пред вратата.“

Тогава не си давах сметка, че използвам почти същите думи, които бе изрекъл физикът.

Не писах нищо за госпожа Клейборн, за старата дама с посетителите, за физика и за малкото оперирано момченце. За тях не можеше да се пише по заобиколен начин, а аз писах точно така.

Изброих някои неща, които бях открил в прегледаните броеве — истории за добър късмет, за малки щастливи случки, важни единствено за хората, които ги бяха преживели например за намирането на вещи, загубени преди месеци или години, за заблудили се кучета, завърнали се у дома. За деца, спечелили конкурси. За хора, които помагат на съседите си. Това бяха малките истории, които печатахме във вестника, за да запълваме някоя и друга дупка.

Бяха много. Според мен, много повече, отколкото изглеждаше правдоподобно. Всичко това се е случило в нашия град през последните три седмици, отбелязах в края на материала.

Накрая реших да добавя един последен ред: „Поставихте ли купичката мляко пред вратата си?“

След като приключих материала, известно време се чудех дали е редно да го предлага за печат. В последна сметка реших, че Лепката напълно заслужава такова нещо, особено след като ми се бе озъбил тази сутрин.

Оставих материала в кошницата с предложения на бюрото му и се заех с градската хроника.

Лепката не каза нищо, а и аз също мълчах. Почувствувах се като ударен с мокър парцал по главата, когато момчето донесе първите броеве от печатницата и видях материала си за духовете върху цели осем колони на първа страница.

Само Джо Ан реагира. Дойде, потупа ме по главата и каза, че се гордее с мен. Един Бог знае защо.

След това Лепката ми възложи друго от обичайните си поръчения — изпрати ме при човек, за когото се говорело, че строил ядрен реактор в задния си двор. Човекът се оказа безобиден добряк, навремето си бил построил вечен двигател, който обаче не се задействувал. След като установих това, изгубих настроение за работа и реших да не се връщам в редакцията, а направо да се прибера у дома.

Успях да импровизирам някаква макара и макар и да не ми бе лесно без чужда помощ, някак си успях да измъкна лодката на брега. След това се качих на колата и отидох до малкото селце на брега на езерото, откъдето купих боя не само за лодката, но и за къщата. Останах доволен от деловитостта, с която подхотих към подготовката за зимата.

Когато на следващата сутрин отидох в редакцията, заварих там пълна суматоха. Телефонната централа, прегряла от обаждания през нощта, все още светеше като коледна елха. Една телефонистка бе припаднала и всички се опитаха да я свестят.

Лепката имаше зловец блясък в очите, а вратовръзката му бе изкривена. Когато ме видя, решително ме хвана за ръката, отведе ме до бюрото ми и ме бутна в стола.

— Ха сега сядай да работиш! — каза и хвърли цяла папка с бележки пред мен.

— Какво се е случило? — попитах.

— Случили са се добрите ти духове! — изкрещя. — Хиляди хора се обаждат по телефона, все заради добрите духове. Едни са получили помощ от тях, други даже са ги видели.

— А млякото?

— Какво мляко?

— Ами, млякото, което трябва да им оставят пред вратата.

— Откъде мога да знам? Защо не се обадиш на някой от доставчиците на мляко, за да разбереш?

Точно това и направих и установих, че и доставчиците са се побъркали. Всички шофьори се върнали, за да натоварят още бутилки, тъй като повечето от клиентите им поискали допълнително мляко. И така пред складовете се образували опашки от камиони, чакащи реда си. Отгоре на това млякото май нямало да стигне.

Онази сутрин цялата редакция бе заета с добрите духове. Напълнихме вестника с истории за тях. Описахме много случаи, в които бяха помагали на хората. Само че хората разбраха, че са получили такава помощ, едва след като прочетоха моя материал. Дотогава мислели, че просто са имали късмет.

Когато излезе първото издание, си поехме малко дъх, макар и телефоните все още да бяха заети от обаждания. Кълна се, че пишещата ми машина бе загряла.

Вестниците пристигнаха, всеки от нас си взе по един брой, за да го прегледа, и изведнъж от кабинета на Дж. Х. се чу рев. Секунда след това оттам излетя самият Дж. Х. с вестника в ръка. Лицето му бе три пъти по-червено от пожарникарска кола. Взе разстоянието до Лепката в галоп, хвърли вестника на бюрото и удари с юмрук.

— Ти какво си намислил? — изкрещя. — Я ми обясни! За резил ли си решил да ни правиш?

— Но, Дж. Х., стори ми се, че материалът си го бива, и...

— Добри духове, така ли? — изръмжа Дж. Х.

— Хората и сега продължават да звънят — каза Бил Лепката. — Освен това...

— Достатъчно! — прогърмя гласът на Дж. Х. — Уволнен си!

След това се извърна и впери поглед право в мен.

— Ти започна цялата тази история — каза. — И ти си уволнен.

Станах от стола си и отидох при Лепката.

— Ще се върнем по-късно, за да приберем обезщетението си — казах на Дж. Х.

Той трепна леко, но не отмени решението си.

Лепката взе един пепелник от бюрото си и го пусна на пода. Той се счупи. Бил си изтупа ръцете и каза:

— Хайде, Марк, черпя те едно.

Отидохме до ъгъла, барманът Джо ни донесе бутилка и две чаши и се заехме с работа.

Малко след това в бара започнаха да се отбиват някои от колегите. Изпиваха по чашка или две с нас и след това се връщаха на работа. Това бе техният начин да покажат, че съжаляват за случилото се. Не казваха и дума, но продължиха да се отбиват. През целия следобед не останахме без компания. С Лепката доста се насмукахме.

Поговорихме си за духове и в началото и двамата изразихме скептицизъм. Обяснихме си случилото се най-вече с хорското лековерие. Колкото повече пиехме и разсъждавахме по въпроса, толкова повече започнахме да допускаме, че добри духове може би наистина съществуват. Преди всичко, защото късметът не се появява така, както се бе появил в нашия град преди три седмици. Късметът обикновено е разпилян, пък и не чак толкова голям. А в нашия град бе навестил стотици, ако не и хиляди хора.

Някъде в късния следобед вече бяхме постигнали единодушие, че в тази история с добрите духове май има нещо. Естествено, опитахме се да разберем кои са и защо помагат на хората.

— Знаеш ли какво мисля? — каза Лепката. — Мисля, че са извънземни. Че са дошли от звездите. Че може би именно те пилотират всички тези летящи чинии.

— За какво им е на извънземните да ни помагат? — възразих. — За тях би било естествено да ни наблюдават и да научат всичко възможно за нас. След това биха могли да се опитат да установят контакт. Дори нищо чудно и да поискат да ни помогнат, но такъв случай изглежда логично да помогнат на цялата раса, а не на отделни индивиди.

— Може би са от тези, които обичат постоянно да се бъркат в чуждите работи. Малко ли такива хора има. Психопати, които все искат да помогнат и навсякъде си пъхат носа и не оставят хората на мира.

— Не ми се вярва — възразих. — Ако наистина се опитват да ни помогнат, това вероятно е поради тяхната религия. Също както при старите монаси, които едно време са шетали из Европа. Като добрия самарянин, Армията на спасението...

Лепката не се съгласи.

— Не, това са натрапници — каза. — Може би имат свръхразвита икономика и живеят на планета, където цялата работа се върши от машини и има изобилие от всичко за всички. Възможно е вече да няма с какво да се занимават, а знаеш, че човек трябва винаги да се занимава с нещо, за да се чувства необходим.

Някъде към пет часа се появи Джо Ан. Днес ѝ бе свободният ден, така че не бе ходила в редакцията и не знаеше какво се е случило, докато някой от колегите не ѝ се обади по телефона. Не пожела да

изслуша обясненията ми, че в подобни моменти човек трябва да се подкрепи с някое и друго питие. Измъкна ме от кръчмата, натовари ме на собствената ми кола и ме закара у тях. Там ме нахрани и ме накара да изпия няколко чашки черно кафе и някъде към осем вечерта реши, че съм се стегнал достатъчно, за да се прибера сам.

Не се разсърдих. Прибрах се успешно, но със страшно главоболие, а освен това ясно си давах сметка, че съм останал без работа. Най-лошото бе, че щях да бъда запомнен като човека, измислил историята с добрите духове. Нямаше начин информационните агенции да не бяха разпространили новината от едното до другото крайбрежие и по всяка вероятност тя бе излязла на първа страница на повечето вестници. Радио и телевизионните коментатори също нямаше да пропуснат да се присмеят на тази история.

Къщата ми е разположена на малко стръмно хълмче, своеобразна гърбица между езерото и шосето и до самата нея няма път. Налагаше ми се да паркирам колата си до шосето в подножието на хълма и да се придвижвам до къщи пеша.

Закрачих с наведена глава, за да мога да видя пътеката на лунната светлина и почти бях стигнал до къщата, когато чух звук, който ме накара да вдигна очи.

Именно тогава ги видях.

Около къщата бе издигнато скеле. Четирима от тях трескаво боядисваха стените. Други трима, покатерили се на покрива, поправяха комина. Трети с бързи и ловки движения поставяха маджун на прозорците. Онези, които боядисваха лодката, бяха толкова много, че тя почти не се виждаше.

Стоях застинал, с увиснала от удивление челюст, когато усетих в близост до себе си полъх на въздуха. Бързо се отместих и покрай мен надолу по хълма профучаха с маркуч в ръце дузина от тях. Докато се усетя, те започнаха да мият колата.

Сякаш не ме забелязаха. Или бяха наистина толкова заети, че нямаха време за това, или не намираха за възпитано да обръщаш внимание на някого, когато му помагаш.

Наистина приличаха на добрите духове от илюстрациите на детските книжки, но и се различаваха от тях. В книжките са показани с островърхи шапки, но когато се доближих до един от тях, който съсредоточено слагаше маджун на прозореца, видях, че острият

завършек на главата му не е шапка, а кичур косми или пера, така и не успях да разбера точно. Костюмите им бяха с големи лъскави копчета, но останах с впечатлението, че това не са всъщност копчета, а нещо съвсем друго. На илюстрациите обикновено са нарисувани с несъразмерно големи обувки, но в действителност бяха боси.

Работеха здраво и бързо. Не губеха и минута. Не вървяха, а тичаха. И бяха много.

Изведнъж приключиха. Лодката и къщата бяха боядисани. Сред дърветата блестяха едни чисто нови на вид прозорци. Маркучът се оказа изтеглен отново на хълма, грижливо увит и поставен на мястото му.

Видях, че са свършили работата си, опитах се да им благодаря, но те не ми обърнаха никакво внимание. Веднага след това изчезнаха. Отново бях сам, само дето боядисаната къща сияеше на лунната светлина и въздухът миришеше на прясна боя.

Реших, че навярно не съм напълно изтрезнял, независимо от свежия въздух и от многото кафе, което бях изпил при Джо Ан. Ако бях напълно трезвен, може би щях да разбера нещо, да преценя какво трябва да се направи. В тогавашното ми състояние нищо не ми дойде на ум.

Понечих да вляза в къщата. Външната врата се отвори малко трудно — цялата вътрешна изолация бе подменена. Запалих осветлението и огледах наоколо. Чистотата му бе невероятна. Не се виждаше и прашина, всички метални предмети блестяха. Кухненските съдове бяха измити и поставени по местата им. Дрехите, преди разхвърляни из цялата къща, бяха прибрани. Книгите — подредени на лавиците заедно със списанията, дотогава разпилени къде ли не.

Успях да се наместя в леглото си и се опитах да обмисля случилото се. Не мислих дълго, тъй като ми се стори, че някой ме удари с голям чук по главата и потънах в тъмна бездна, от която ме извади ужасният звън на телефона.

Вдигнах слушалката толкова бързо, колкото ми бе възможно.

— Какво има? — изръмжах сърдито. По подобен начин не бива да се отговаря на телефонно обаждане, но такава ми беше настроението.

Беше Дж. Х.

— Какво става с теб? Защо не си в редакцията? Какво искаш да...

— Почакай малко, Дж. Х. Не си ли спомняш, че вчера ме уволни?

— Недей така, Марк. Нали не ми се сърдиш? Вчера всички бяхме малко възбудени...

— Аз лично не бях възбуден — отговорих.

— Трябва да дойдеш. Един човек иска да разговаря с теб.

— Добре, идвам — казах, и затворих телефона. Никак не бързах. Щом бях толкова нужен на Дж. Х. или на някой друг, можеха да ме почакат. Включих кафеварката и взех душ. След банята и кафето се почувствувах почти добре.

Тръгнах по пътеката към колата и почти бях прекосил двора, когато видях нещо, което ме вцепени.

Следи по праха. Следи из целия двор. Досуц като тази, която бях видял в цветната леха под прозореца на покойната госпожа Клейборн. Огледах ги внимателно и разбрах, че не греша. Бяха абсолютно същите следи.

Следи от добри духове!

Дълго време останах там, размишлявайки върху видяното. Всичко бе вярно, не бе останало никакво място за съмнения.

Медицинската сестра бе права. През онази нощ в стаята, в която бе починала госпожа Клейборн, е имало нещо. Бог се смилил над нея и я прибрал, бе казал възрастният градинар, изразил мисълта си с непосредствеността, присъща на старите хора. Наистина ставаше дума за акт на милосърдие, тъй като старата дама бе страдала от неизлечима болест.

Добри дела бяха извършени не само при умиращите, но и при живите. Хирургът ми бе казал, че при подобни операции трябвало да се отчитат много фактори, които не били ничия заслуга. Това бе истинско чудо, бе допълнил той и помоли да не го цитирам.

Не чистачката, а някой или нещо друго бе разпиляло записките на физика и после от няколкостотин страници бе взел и поставил на едно място единствено двете, които пораждали нов смисъл.

Дали това не бяха просто съвпадения? Случайни ли бяха смъртта на старицата и спасяването на едно момченце? Случаен ли бе фактът, че един изследовател бе попаднал на вярната следа? Едва ли можеше

да се говори за случайности, след като бях видял странната следа под прозореца и бяха разпилени хартии, затиснати с тежест.

И почти бях забравил за старата дама на Джо Ан, щастлива от това, че всичките ѝ покойни приятели бяха дошли да я навестят. Има случаи, когато старческото оглупяваме също може да се приеме като акт на милосърдие. Стегнах се и отидох при колата. През целия път към града не престанах да мисля за вълшебната доброта от звездите, която ни бе докоснала. Или може би върху собствената ни земя успоредно с човешката раса се бе появила и развила друга, с различни възгледи и начин на живот. Раса, която навреме се е опитвала да се съюзи с хората, но винаги е била отблъсквана и принуждавана да се крие, заради невежеството и суеверията, или поради самонадеяни преценки за това кое е възможно и кое не. Раса, която може би правеше поредния си опит за контакт с нас.

Дж. Х. ме очакваше. Приличаше на котарак в клетка за птици с полепнали по мустаците малки перца. При него имаше някакъв висш армейски чин с цялата небесна дъга от лентички с ордени на мундира и орли по пагоните, които бяха така старателно излъскани, че почти сияеха.

— Марк, това е полковник Дънкан — каза Дж. Х. — Той иска да поговори с теб.

Здрависахме се и полковникът се оказа по-приветлив, отколкото бях предположил. Дж. Х. излезе от кабинета си, затвори вратата и ни остави сами. Двамата с полковника седнахме и започнахме да се оглеждаме един друг. Не знам как се чувстваше той, но за мен ситуацията бе неловка. Чудех се в какво ли съм се провинил и какво ли наказание ме очаква.

— Латроп, имате ли нещо против да ми кажете какво точно се случи? — започна полковникът. — Откъде научихте за съществуването на добрите духове?

— Нищо не научих, полковник, това беше просто една шега.

Разказах му как Лепката ни бе укорил в липса на инициативност и как му скроих историята с духовете, за да го поставя на мястото му. И как Лепката пострада заедно с мен заради тази работа.

Това не удовлетвори полковника.

— Сигурно бихте могли да ми кажете нещо повече — рече.

Разбрах, че няма да ме остави, докато не си разкажа всичко. Макар и да не ме бе заплашил с нищо, вече виждах как иззад лявото му рамо започват да надничат разни неприятни неща: Пентагонът, кабинетът на началник-щабове, ръководителите на проекта „Летяща чиния“ или нещо от този род, ФБР и какво ли още не.

Реших да бъда искрен до край. Разказах му всичко надлъж и нашир. Признах, че всичко това може би звучи малко глупаво.

Полковникът, обаче, съвсем не го намери за глупаво.

— И Вие лично какво мислите за тази работа? — попита той.

— Не знам. Може би идват от космоса. А може би...

Той кимна утвърдително.

— От доста време ни е известно, че кацат на Земята, но за пръв път умишлено привличат вниманието върху себе си.

— И какво искат, според вас, полковник? Какво целят?

— Бих искал да знам.

След това продължи със спокоен глас.

— Разбира се, ако решите да напишете нещо за разговора ни, аз просто ще го отрека, и вие ще изпаднете най-малкото в неловко положение.

Може би щеше да сподели още нещо, но телефонът иззвъня. Вдигнах слушалката и разбрах, че търсят полковника.

— Да — каза той, и сетне замълча. Видях, че леко побледнява. Накрая затвори слушалката.

Не изглеждаше добре.

— Какво се е случило, полковник?

— Обадиха ми се от летището. Преди малко се случило нещо. Онези се появили изневиделица и нахълтали в самолета. Почистили го основно и го лъснали отвътре и отвън като коледна играчка. Моите хора не успели да реагират, просто стояли и наблюдавали.

— Та в това няма нищо лошо, полковник. Решили са да проявят добрите си чувства към вас.

— Това е само половината от историята. Когато приключили с чистенето, изрисували едно духче на носа на самолета.

Това бе всичко, което стана известно за добрите духове. Почистването на самолета на полковника всъщност бе единствената им публична проява. Тя се оказа достатъчна за постигането на целта им, ако публичността беше тяхната цел. Един от редакционните

фотографи, смотаняк на име Чарлз, иначе неоткриваем, когато трябва да се яви на мястото на някое произшествие, онази сутрин бил на летището. Не трябвало да бъде там, било му възложено да снима някакъв пожар, който за щастие се оказал малък и бил потушен бързо. И той самият не успя да обясни кое го е накарало да отиде на летището. Така или иначе, се бе озовал там и бе успял да фотографира добрите духове, лъскащи самолета. При това бе направил не една, а цели две дузини снимки — бе изразходвал цялата си лента за тях. Отгоре на всичко ги бе заснел с телеобектив, този ден го сложил по погрешка в чантата си, иначе не го носел. След този случай той вече никога не излизаше без телеобектив, но, доколкото ми е известно, след това не е имал случай да го ползува.

Фотографиите бяха страшни. Най-добрите отидоха на първа страница, а останалите на следващите две. „Асошиейтед Прес“ купи правата им, разпространи ги и редица други вестници също ги поместиха преди Пентагонът да се усети и да сложи край на цялата история. Независимо от Пентагона, снимките бяха публикувани и вредата — или по-скоро ползата — от тях вече бе станала необратима.

Предполагам, че ако полковникът бе научил нещо за тези снимки, по всяка вероятност щеше да забрани да ги публикуваме или дори да ги конфискува. За съществуването на снимките научихме едва след като полковникът бе напуснал града и навярно вече се бе завърнал във Вашингтон. Чарли някъде се забавил — вероятно в някоя бирария — и се появи в редакцията късно следобед.

Когато разбра за това, Дж. Х. започна да се разхожда из стаята, да си скубе косите и да заплашва Чарли с уволнение. Някои от нас го успокоиха и той се прибра в кабинета си. Успяхме да поместим снимките в най-късното си вечерно издание и да ги подготвим за сутрешното. Дни след това разпространителите се оплакваха от преумора.

На следващия ден, след като всеобщата възбуда започна да затихва, отидохме с Лепката на ъгъла да изпием по питие. Дотогава той не ми бе особено симпатичен, но самият факт, че ни бяха уволнили заедно, създаде своеобразна дружеска връзка между нас. Освен това, той не бе чак толкова лош човек.

Барманът Джо продължаваше да гледа страдалчески.

— Духовете са виновни — каза, и ги описа по такъв начин, какъвто нито едни от нас не би използвал за добър дух. Решили са да ощастливят всички и сега на никого не му се пие.

— Не си прав, Джо. Мен не са ме ощастливили с нищо — възрази Лепката.

— Защо? Нали те върнаха на работа?

— Марк — рече той тържествено, като си наля още едно питие, — вече не съм сигурен дали съм щастлив от това или не.

Навярно щяхме да продължим с пиенето и с размислите за живота, ако междувременно не се бе появил Лайтнинг, най-пъргавото момче от редакцията.

— Господин Латроп, търсят ви по телефона.

— Ами хубаво.

— Обаждат се от Ню Йорк — каза момчето.

За пръв път в живота си напусках кръчма така бързо, че забравих да си допия питието.

Обаждаха ми се от един от вестниците, в които бях изпратил молба за работа. Човекът от Ню Йорк ми каза, че се освобождава място в лондонското им бюро и че би желал да си поговори с мен. Длъжността вероятно не била по-висока от тази, която съм заемал сега, но съм щял да получа възможност да се занимавам с работата, която ми е по сърце — допълни той.

Затворих телефона и се облегнах назад в креслото. Изведнъж всичко си дойде на мястото. Точно в този момент бях сигурен, че добри духове има и те работят за мен.

Попита кога ще се видим. Казах му, че още на следващия ден.

В самолета за Ню Йорк имах много свободно време за мислене. Размишлявах не само за новата си работа в Лондон, но и за добрите духове.

Те бяха посещавали Земята и по-рано, това поне вече бе ясно, но тя не е била готова за тях. Бе ги покрила с мъгла от предания и суеверия и бе демонстрирала неспособността си да използва това, което ѝ бяха предложили. Сега правеха втори опит. Този път не трябваше да ги подвеждаме, защото трети опит може би нямаше да има.

По всяка вероятност една от причините за първия им неуспех, макар и навярно не единствената, е било отсъствието на средства за

масова информация. Съобщенията за духове и техните дела са били предавани устно и поради това многократно изкривявани. Фантазиите на старите времена се преплели с историите за добрите духове, те се превърнали в малкия вълшебен народ, забавен и понякога услужлив, който постепенно влязъл в категорията на ламите, драконите и други подобни.

Днес нещата не стоят така. В наше време съществуваше реален шанс информацията за появяването им да бъде предадена обективно. А докато не се кажеше всичко докрай, хората щяха да продължават да тънат в догадки. Важно бе, че успяхме да съобщим за идването им. Хората трябва да знаят, че са се върнали, да повярват в тях и да им имат доверие.

Защо бяха решили да демонстрират присъствието си и способностите си в един среден по големина град в американския Среден запад? Много разсъждавах върху причините за техния избор, но и до ден-днешен не съм намерил отговор на този въпрос.

Когато се върнах от Ню Йорк с договора за новата работа в джоба, Джо Ан ме очакваше на летището. Търсех я с поглед и забелязах, че тя бе преминала през портала и се бе отправила към самолета. Затичах се към нея и я прегърнах. Тъкмо се бях навел да я целуна, когато някакъв глупак защрака с фотоапарата. Понечих да се нахвърля върху него, но Джо Ан ме спря.

Свечеряваше се и някои от звездите, независимо от силното осветление на летището вече се забелязваха. Някъде наблизо излиташе самолет, друг се подготвяше в далечината. Сградите, светлините, хората и големите машини изведнъж ми заприличаха на картина, показваща силата, скоростта, самоувереността и компетентността на нашия свят.

Навярно Джо Ан бе усетила за какво си мисля, защото внезапно прекъсна мълчанието си.

— Наистина е красиво, Марк. Чудя се дали те няма да променят всичко това.

Знаех кого има пред вид.

— Струва ми се, че вече ми е ясно с какво се занимават. Ние пишем градска хроника, а те галактическа. Не са дошли тук да харчат пари за бедните и нуждаещите се, благотворителността им е от друго естество. Вместо да дават пари, дават ни любов, обич, доброта,

братство. Предполагам, че това е чудесно. Не бих се учудил, ако от всички народи във вселената, хората най-много се нуждаем от тях. Не дойдоха, за да решат всичките ни проблеми, а да ни помогнат с някои от малките, които ни пречат да насочим вниманието си към истински големите задачи или най-малкото да ги разберем правилно.

Всичко това стана преди много години, но за мен то сякаш беше вчера.

Вчера се случи нещо, което ме накара да си припомня тези минали събития.

Бях на „Даунинг Стрийт“, не далеч от № 10, когато видях един дребосък, когото в началото сметнах за джудже. Забелязах, че ме наблюдава. Когато се извърнах към него, той направи знак с ръка — образува кръг с палеца и показалеца си. Добрият стар американски жест, че всичко е наред.

Сетне изчезна. Навярно се скри в някоя странична уличка. Всъщност, не можах да разбера къде точно отиде.

Иначе бе прав. Наистина всичко е наред.

Светът е ведър и студената война е към своя край. Може би започваме да навлизаме в епохата на първия истински мир, познат на човечеството.

Джо Ан приготвя куфарите и плаче, защото с Лондон я свързват много неща. Децата сияят от мисълта за предстоящото приключение. Утре сутринта излитаме за Пекин. Ще бъда първият американски кореспондент, акредитиран в този град от тридесет години насам.

Чудя се дали някой ден някъде в този древен град може би на оживена мръсна улица, на императорския път, или в близост до страховитата велика стена, изградена преди толкова много години — няма да видя още едно мъничко човече.

Издание:

„Мириам Публишинг“ ООД, 1999

Худ оформление на корицата: „Абагар Дизайн“, 1999

Clifford D. Simak. So Bright the Vision

The Golden Bugs, 1960 by Mercury Press Inc.

Leg Furst, 1958 for Infinity Science Fiction

So Bright The Vision, 1956 for Fantastic Universe

Galacic Chest, 1956 for Original Science Fiction

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.